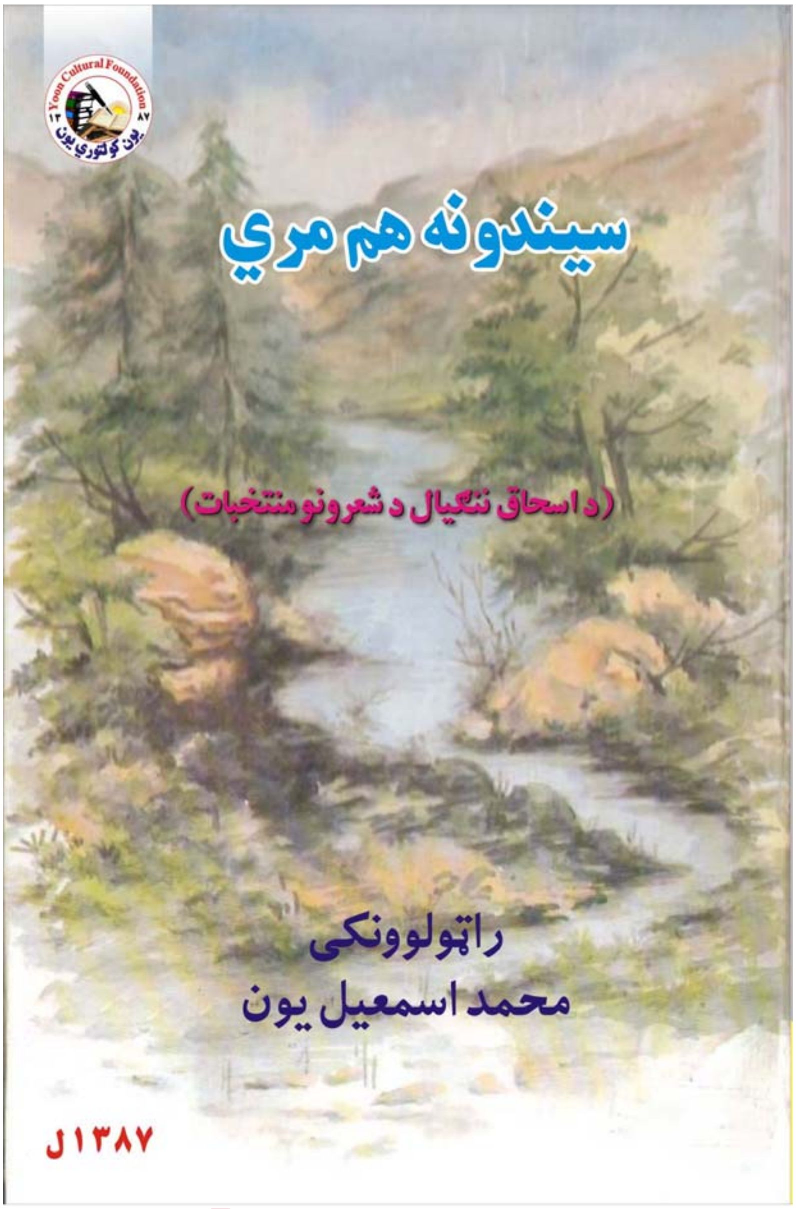

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیند و نه هم مري

(د اسحق ننګیال د شعرونو منتخبات)

راټولوونکی

محمد اسمعیل یون

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

کتاب پېژندنه

د کتــاب نـــوم:	سیندونه هم مري
شــــاعـــر:	اسحاق ننګیال
راټــولــوونکی:	محمد اسمعیل یون
خـــپـــرنـــدوی:	یون کلتوري یون
چـــاپـــشـمـــېر:	۱۰۰۰ ټوکه
لــومـــړی چاپ:	۱۳۷۷ل کال
دویـــم چـــاپ:	۱۳۸۷ل کال
د راټـولـوونکي پرله پسې نومره:	(۱۴)
د خـــپـرنـــدوی پرله پسې نومره:	(۱۴)
کــــمـــــپوزر:	وفاالرحمن وفا

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیولیک

گڼه	سرلیک	مخ
۱	ددې اثر دویم چاپ	۱
۲	یادون	۳
۳	سریزه	۱۸
۴	ننګیال د نورو لیکوالو له نظره	۴۰
۵	هغه شپې هغه کلونه	۴۴
۶	خیبري تنده	۴۵
۷	طلایي ماهیان	۴۶
۸	ښکاري ته	۴۷
۹	څار	۴۹
۱۰	ګناه	۵۰
۱۱	غزل	۵۱
۱۲	تشې هوجرې	۵۲
۱۳	د سرو وینو د شپو څانګې	۵۳
۱۴	شپه	۵۴
۱۵	نصیب	۵۵
۱۶	انګازې	۵۶
۱۷	ژوند ته ژړا	۵۸
۱۹	درشل	۵۹
۲۰	لوونه	۶۰
۲۱	مات خوبونه	۶۱
۲۲	کوټنۍ	۶۳
۲۳	باور	۶۴
۲۴	د مسکو پېغلې ته	۶۵
۲۵	سترې مور مې	۶۶
۲۶	سترې شعرونه	۶۷
۲۷	راشئ او وګورئ	۶۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۸	شومه دم	۷۰
۲۹	شمشاد شمله، زېړې خبرې	۷۱
۳۰	د خاورین کلي ناوې	۷۲
۳۱	فصل	۷۴
۳۲	ښکاري نظر	۷۵
۳۳	زړه سوی پر غوټۍ	۷۶
۳۴	د بې لارو پل	۷۸
۳۵	سیلۍ	۸۰
۳۶	د شهادت کیسې	۸۱
۳۷	درې نومونه	۸۳
۳۸	د ماضي پاڼه	۸۴
۳۹	حاصل	۸۷
۴۰	دا ستوري هم تویې شول	۸۸
۴۱	هغه ورځ	۸۹
۴۲	که سپوږمۍ نه وای	۹۰
۴۳	لمبې په دام کې	۹۲
۴۴	ښېرې په مالت کې	۹۵
۴۵	آس (۱)	۹۶
۴۶	هیلې	۹۸
۴۷	سلامونه	۹۹
۴۸	غلا	۱۰۰
۴۹	ماښو ته سرود	۱۰۱
۵۰	لاس راکوې او که نه؟	۱۰۴
۵۱	موسم	۱۰۶
۵۲	زما لیلا	۱۰۷
۵۳	ستا وفا	۱۰۹
۵۴	کیسې	۱۱۰
۵۵	لکه سپېڅلي لوګوس	۱۱۱
۵۶	ړلۍ	۱۱۲
۵۷	دا کلی مه ورانوئ	۱۱۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵۸	د سفر په لاره	۱۱۵
۵۹	د میلاد په شپو کې	۱۱۶
۶۰	د چړې په څوکه کې	۱۱۸
۶۱	د رڼا کلي ته	۱۱۹
۶۲	د شپې پر بام	۱۲۰
۶۳	د رڼا مرګ	۱۲۱
۶۴	ته لکه لمر	۱۲۲
۶۵	سپرلي ته	۱۲۳
۶۶	څاڅکي څاڅکي	۱۲۵
۶۷	پسرلی، ږلی، باران	۱۲۶
۶۸	لیک	۱۲۷
۶۹	سیوری(۱)	۱۲۹
۷۰	شناختې	۱۳۰
۷۱	ګامونه قدمونه	۱۳۱
۷۲	توپیر	۱۳۳
۷۳	کلی	۱۳۴
۷۴	چغه	۱۳۶
۷۵	د پښتو خبرې	۱۳۷
۷۶	د ویر مالت	۱۳۸
۷۷	پسرلی	۱۳۹
۷۸	کلیزه	۱۴۱
۷۹	عبدالباري جهاني ته د هغه د شعر په ځواب کې(۱)	۱۴۳
۸۰	تاک	۱۴۷
۸۱	دلبرې	۱۴۹
۸۲	ازادي	۱۵۰
۸۳	(څو منثور شعرونه) زموږ مړینه	۱۵۲
۸۴	درد	۱۵۴
۸۵	پیغمبران هم ژاړي	۱۵۵
۸۶	برخه	۱۵۷
۸۷	دنیا	۱۵۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸۸	مساپر	۱۵۹
۸۹	پیاله	۱۶۰
۹۰	لاره	۱۶۱
۹۱	کب	۱۶۲
۹۲	مینه	۱۶۳
۹۳	ځانگه	۱۶۴
۹۴	زه او غر	۱۶۵
۹۵	د غنمو وږی	۱۶۷
۹۶	کښت	۱۷۰
۹۷	عبدالباري جهاني ته !(۲)	۱۷۱
۹۸	وينې پر کاله	۱۷۳
۹۹	بيديا	۱۷۴
۱۰۰	گیله	۱۷۶
۱۰۱	شیخ	۱۷۷
۱۰۲	گړی	۱۷۸
۱۰۳	پوښتنه	۱۷۹
۱۰۴	دا کلی دا وطن	۱۸۰
۱۰۵	جنازې	۱۸۲
۱۰۶	کلی- دېره	۱۸۳
۱۰۷	گلونه	۱۸۵
۱۰۸	د ((ادم)) وصیت	۱۸۶
۱۰۹	د احمق په لټون	۱۸۸
۱۱۰	بادشاه او معشوقه يې	۱۹۲
۱۱۱	پر قبر مې ۱۹۶	
۱۱۲	بزگر	۱۹۸
۱۱۳	بنگړيواله	۱۹۹
۱۱۴	غچ	۲۰۲
۱۱۵	ښاپېری	۲۰۴
۱۱۶	سيلاني بلبلې	۲۰۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۱۷	روږده	۲۰۸
۱۱۸	تنده	۲۰۹
۱۱۹	ویرنه	۲۱۰
۱۲۰	داسې لور داسې لوونه	۲۱۳
۱۲۱	نه جام نه څادر	۲۱۷
۱۲۲	سیوری (۲)	۲۱۹
۱۲۳	کور مې	۲۲۳
۱۲۴	غزل (۱)	۲۲۶
۱۲۵	رحمان	۲۲۷
۱۲۶	سیند	۲۳۰
۱۲۷	کرونده	۲۳۱
۱۲۸	کچل	۲۳۳
۱۲۹	یو رنګ یو باد	۲۳۷
۱۳۰	غر (۲)	۲۴۰
۱۳۱	غزل او خنجر	۲۴۲
۱۳۲	کجاوې	۲۴۳
۱۳۳	چوپتیا	۲۴۶
۱۳۴	زه هم درځم	۲۴۷
۱۳۵	مور ته مثنوي	۲۵۴
۱۳۶	زېړی (۱)	۲۵۷
۱۳۷	نیمګړی غزل	۲۵۸
۱۳۸	شپېلۍ (۱)	۲۵۹
۱۳۹	د زردشت خوب	۲۶۰
۱۴۰	راته وناځه هنداري	۲۶۲
۱۴۱	درځني لاړم کلیه	۲۶۴
۱۴۲	دروغ	۲۶۷
۱۴۳	غزلبولې	۲۶۸
۱۴۴	سیند ته غزل	۲۶۹
۱۴۵	غزل	۲۷۰
۱۴۶	شپېلۍ (۲)	۲۷۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۴۷	غوښتنه	۲۷۲
۱۴۸	د وینو غزل	۲۷۳
۱۴۹	غر (۳)	۲۷۴
۱۵۰	غر (۴)	۲۷۵
۱۵۱	آس (۲)	۲۷۶
۱۵۲	خوب	۲۷۷
۱۵۳	غر (۵)	۲۷۸
۱۵۴	دا کښتونه او بادونه	۲۸۰
۱۵۵	غزل	۲۸۴
۱۵۶	اورنی پر درمندونو ۲۸۵	
۱۵۷	زېږدا	۲۸۷
۱۵۸	زېږی (۲)	۲۸۸
۱۵۹	بې ننبې	۲۸۹
۱۶۰	غر (۶)	۲۹۰
۱۶۱	خوب ته سرود	۲۹۱
۱۶۲	تش صدف	۲۹۲
۱۶۳	جامِ جم	۲۹۳
۱۶۴	له خوشاله تر ننګیاله	۲۹۴
۱۶۵	یا سر نه مري	۲۹۵
۱۶۶	د چغو تصویر	۲۹۷
۱۶۷	غر (۷)	۲۹۸
۱۶۸	خوب په ایینه کې	۳۰۰
۱۶۹	له ابلیس سره	۳۰۱
۱۷۰	هغه غر هغه سیوری	۳۰۳
۱۷۱	وېره مینه	۳۰۴
۱۷۲	مینه او ژوند	۳۰۵
۱۷۳	کوچی په باران کې	۳۰۷
۱۷۴	کله چې لمر ګل وکړي	۳۰۸
۱۷۵	د باغ غزل	۳۰۹
۱۷۶	یو شین انځور	۳۱۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۷۷	بیه	۳۱۱
۱۷۸	دوه پرښتې	۳۱۲
۱۷۹	ونه	۳۱۳
۱۸۰	دا جل دا برسات	۳۱۴
۱۸۱	د خوب کوترې	۳۱۵
۱۸۲	مات لمر	۳۱۷
۱۸۳	هغه دار هغه چنار	۳۱۸
۱۸۴	مینې ته	۳۲۰
۱۸۵	شپه	۳۲۲
۱۸۶	غزل	۳۲۳
۱۸۷	ژوند	۳۲۴
۱۸۸	دا هوجرې او دا شملې	۳۲۵
۱۸۹	لیک	۳۲۶
۱۹۰	مړوند	۳۲۷
۱۹۱	د لور غزل	۳۲۸
۱۹۲	غزل	۳۲۹
۱۹۳	زما د چم ونه	۳۳۰
۱۹۴	یو سیوری یو ګل	۳۳۱
۱۹۵	ګناه	۳۳۳
۱۹۶	کله چې لمر شین شي	۳۳۵
۱۹۷	غزل	۳۳۸
۱۹۸	یو باد یو منصور	۳۳۹
۱۹۹	د محمد اسمعیل یون لنډه پېژندنه	۳۴۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې اثر دویم چاپ

خدای بښلی اسحق ننګیال زموږ د اوسنۍ شاعرۍ یوه نومیالۍ څېره ده. که مرګي له موږه ژر نه وای بېل کړی، نو اوس به یې د اسې نور ګڼ نوښتونه ترسره کړي وو. دا ټولګه چې ستاسو په لاس کې ده، د اسحق ننګیال د ټولې شاعرۍ کلیات نه دي، خو منتخبات یا تر یوه حده غورچاڼ ورته ویلای شو. ځکه چې نه یوازې هغه وخت دده اکثره ناچاپ شعرونه پکې خوندي شوي، بلکې له چاپي مجموعو څخه یې هم تر یوه ځایه غورچاڼ شوی او ځینې شعرونه ورسره یوځای شوي دي، نو ځکه یې د اسحق ننګیال د شاعرۍ منتخبات بللای شو.

البته د ننګیال په چاپي شعرونو کې نور هم ښکلي شعرونه هم شته، خو دا په دې مانا نه ده چې د هغه ټول غوره شعرونه هم دې ټولګه کې راټول شوي دي. د المان مېشتې؛ (د افغانستان د کلتوري ودې ټولنې) کور دې ودان وي، چې هغه وخت یې ژر دا ټولګه چاپ کړه او د مرګ له خطره یې وژغورله. اوس چې د چاپ امکانات تر پخوا زیات شوي او د انټرنټ

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپو کې د ادبي، علمي او نورو اثارو د خوندي کولو زياته اړتيا ده، نو ځکه مې ضروري وبلله، چې دا اثر يو ځل بيا له سره کمپوز او چاپ کړم. هم به يې د چاپ له لارې خلکو ته ورسوم او هم به يې د انټرنيټ له لارې خلکو ته د لوستو لاره چاره اسانه شي. هيله من يم، چې زموږ نور ليکوال هم خپل او د نورو ليکوالو تېر ارزښتمن اثار يو ځل بيا له سره کمپوز او هم يې بيا چاپ کړي او که د چاپ وس يې نه لري، نو لږ تر لږه خو دې د انټرنيټ خپو ته وروسپاري، چې هم ترې ګټه اخيستنه عامه او اسانه شي او هم د مرګ له خطره وژغورل شي، بيا يې نو که د چاپ هيله او غوښتنه کوله، د چاپ کار به يې هم اسان شي.

په پښتو کې د برېښنا ييز کتابتون د چټک بهير د لا چټکۍ او پراختيا په هيله.

پوهندوی محمد اسمعيل يون
ارګ، د جمهوري رياست ودانۍ
۱۳۸۷ل کال، د کب ۲۳مه نېټه

(c) ketabton.com: The Digital Library

يادونه

د تېرو دوو لسيزو په بهير کې د پښتو شاعرۍ د څو مطرح څېرو له جملې څخه يو هم خداى بښلى اسحق ننگيال و. ده د ځوانۍ په شېبو (پنځوسمو کلونو په بهير) کې شاعري پيل کړې وه، خو د ژوند تر پايه پورې له هېڅ شي سره دومره خواخوږى او نږدې پاتې نه شو، لکه له خپلې شاعرۍ سره. شعر په حقيقت کې د هغه د ټکلي روح او روان د ټکورولو اغېزمنه وسيله وه. ننگيال لږ تر لږه د خپلې څلېرويشت کلنې شاعرۍ په بهير کې د شاعرۍ دومره پخې تجربې ترلاسه کړې او بيا يې د همدې تجربو له کبله دومره ښکلي شعرونه وزېږول، چې په پښتو شاعرۍ کې د ښکلو غميو حيثيت لري او کولاى شي د ننگيال نوم زموږ د ولس په ذهن کې تر ډېره وخته ژوندى وساتي. شاعر هم د بل هر انسان په شان په ټولنيزو، سياسي، فکري او نورو مسايلو او چارو کې د بريو ترخنگ له يو لړ ښويېدنو، تېروتنو، هيلو او نهيلو سره مخامخېږي. کله چې پر ننگيال او دده پر شاعرۍ خبرې کېږي، نو ځينو ته ضرور د هغه د شاعرۍ ترڅنگ، د هغه د ټولنيز، سياسي او اخلاقي شخصيت انځور هم تر سترگو کېږي. د هنرمند د پېژندنې لپاره خو تر ټولو غوره لاره داده، چې د هغه خپل هنر وکتل شي. د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هنرمند تخلیق او زېږونه پخپله د هغه د ظاهري او تر زیاتې کچې د باطني شخصیت هنداره ده، نو کله چې د ننګیال پر شخصیت خبرې کېږي، مجبور یو د هغه د شعر نړۍ وګورو او هغه کلمه یوه یوه تر سترګو او فکره تېره کړو، چې د ننګیال له ضمیره یې سرچینه اخیستې او بیا د شعر پرښتې په خپلو اوښکو مینځلې او د مینې د نړۍ د ابدیت غېږې ته یې سپارلې ده. دا خبره د منلو وړ ده، شاعر تر هغه پورې، چې د فکري بلوغ پړاو ته رسېږي، د فکر ستنې به یې یو او بل فکري لور ته کږېږي. تر هغه پورې چې شاعر خپله ذهني او فکري شتمني بشپړوي، تر هغه وخت پورې یې د فکري ښوېېدنو اټکل کېدی شي.

ننګیال د خپلې ځوانۍ په درشل کې پر شاعرۍ پیل وکړ او دا هغه مهال و، چې نور نو ټول هېواد د ((عقیدې د بحران او د معنویت د سقوط)) پر لور روان و. ګڼو فکرونو د بېلابېلو شعارونو تر پردې لاندې د هېواد د ځوان پښت د ذهنونو د خپلونې هڅه کوله. شعارونه یې خواږه وو، خو وروستي عملونه یې ترخه...

د ننګیال د ذهن یوه برخه هم د یو سیاسي فکر د جال په کړۍ کې ګیر شوه، خو دې فکر لا د شاعرۍ پر بې تکلفې ښکلا خپل سیوری نه وغوړولی، چې د ناورین لومړی پړاو پیل شو. بیا ناورین د پاسه بل ناورین او غمیزه راغلل، چې نه یوازې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمونږ د هېواد او ولس د هر ډول شتمنۍ ستني يې ولړزولې، بلکې له ګڼ شمېر متفکرو مغزونو څخه يې هم لاره ورکه کړه.

دې پړاو ډېر زيات دوام وموند او ننګيال هم په داسې يو جغرافيايي او مسلکي چاپېريال کې ژوند تېراوه، چې هلته د يو داسې فکر واکمني وه، چې د ننګيال د اصلي شاعرۍ له سپېڅلي روح سره يې ټکلوری په ټکر کې و. ننګيال په دې کلونو کې لکه د نورو ګڼو ليکوالو او د فکر د خاوندانو په څېر په داسې يو جال کې راګير و، چې تر دې دمه يې لا نه پوره سترګې رڼې شوې وې او نه يې د شعر د ښاپېرۍ وزرونو خپلواک پروازونه کولای شول. په دې پړاو کې د ننګيال فکري بلوغ هم د خپل پوخوالي پړاو ته رسېدلی نه و، نو ځکه خو يې د هغه وخت په نظمونو (نه په شعرونو) کې يو لړ فکري ښويېدنې ليدل کېږي، خو پر همدې وخت بيا هم دده په شاعرۍ کې د فکري او انساني بغاوت او د عاطفي سيند د څپو يو پټ شور پروت و او داسې احکلېده، چې يوه ورځ به دده ددې فکري تېروتنې پر ځای، دده د فکر او ضمير هغه دننني نړۍ راڅرګنده او د خپل شعر ناوې به پرې سينګار کړي.

کله چې شاعر د فکري او شعري بلوغ پر لوري بريمن ګامونه اخلي، نو تېل شوی، تصنعي او ناشعوري اندود يې هم ورو ورو له منځه ځي. کله چې لږ نوره رڼايي هم راغله او په کابل کې د يو زيات شمېر ليکوالو سترګې رڼې شوې، نو هر چا د خپل هېوادني اند اصلي جوهر ميندلو ته هڅه وکړه. ننګيال چې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

پټ ضمير کې يې همدا راز پټ و، له ځينو نورو څخه په دې لار کې ځو ګامه د مخه شو. جرئت او رښتينولي يې د دې مرغلرې د ځلونې او خپلونې لپاره امېل کړل. تر ۱۳۶۲-۱۳۶۴ کلونو وروسته وختونو پر مهال په کابل کې د مقاومت د ادبياتو او د شعر د شعري جوهر د پياوړتيا لپاره په ځرګند ډول هڅې پيل شوې. په همدې کلونو کې په ځرګند ډول د شعر او شعار ترمنځ پوله ډاګيزه شوه. د ادبي مبارزې په دې تاوده ډګر کې د هېواد د پياوړي کره کتونکي او کيسه ليکونکي زرين انځور او بيا د تکړه کره کتونکي لطيف بهاند او نورو زيار او هڅې د يادونې او ستاينې وړ دي. دوی يو زيات شمېر هغه ځوان شاعران چې په شاعرۍ کې يې د ((شعاريت)) پر ځای د ((شعريت)) جوهر پياوړی برېښېده او يا په کې د شاعرۍ تومنه ځرګندېدله، د ښته راوبلل چې له شعارونو څخه خپله لاره بېله کړي. ننګيال يو له هغو ځوانو شاعرانو څخه و، چې تر ټولو لومړی له همدې پيل شوي بهير سره يوځای شو. دا د شعر د پوخوالي پر لوري د ننګيال د بريمنو هڅو د پيل کلونه دي. دې بهير تر ۱۳۷۱ل کال پورې خپل عمر ته دوام ورکړ.

په همدې واټن کې د ننګيال شاعري، دومره خوږه، سپېڅلې او عاطفي شوه، چې د هغه محبوبيت يې د هېواد د يو ستر عاطفي شاعر تر بريده ورساوه. ننګيال د همدې کلونو په بهير کې د خپلو شعرونو څلور مجموعې (ډالۍ، سپېره ډاګونه او غوړېدلي بزغلي، هغه شپې هغه کلونه او څاڅکي څاڅکي))

(c) ketabton.com: The Digital Library

چاپ کړل. څرنګه چې دده شعر ورځ پر ورځ د خوږوالي او کره والي پړاوونه وهل، نو په (۷۰) کلونو کې دی د خپلو شعرونو له ځینو چاپي مجموعو، په ځانګړي ډول ((ډالۍ او سپېره ډاګونه او غوړېدلي بزغلي)) څخه څه ناڅه پښېمان و او هغه یې ((شعرونه)) نه ګڼل. د ده شاعرۍ د پرمختګ بهیر دومره ګړندی و، چې د خپلې دمخنۍ شاعرۍ زیاتو شعرونو ته به یې خندل، سره له دې چې دده په شاعرۍ کې د شعر اصلي تومنه او جوهر له پیله ښکاره کېده، خو وروسته وروسته یې د خوږو کلمو یو زرین شال ور په سر کړ. کله چې د ۱۳۷۱ل کال د غویي میاشتې پر ۸مه نېټه په کابل کې د اسلامي انقلاب (!) په نوم یو ستر ستمي ناورین او غمیزه پر افغانانو ور وتپل شول او د هېواد ټول نظام ګډ وډ شو، د ننګیال ژوند او ان دده فرهنګي کارونه هم له سختو ستونزو سره مخامخ شول. د سرو ګولیو په باران کې یې ایله دومره وکړای شول، چې خپله کورنۍ تر لغمانه پورې ورسوي، د کور شته یې ټول تیت و پرک شول او څو ځله په یوه ښار کې له یوه ځایه بل ځای ته مهاجر شو. د کور د کالیو په کیسه کې خو نه و، خو د کتابتون د چور او تالان له غمه یې له ستر ګو لمبې پورته کېدلې او همدا یې ویل: ((یاره پیرجانه افسوس چې دا کتابونه یې راڅخه نه وای وړي)). د کتابونو غم لا نه و سوړ شوی، چې د یوې درنې ګولۍ ګوزار هم ورته ور ورسېد؛ د توپ یوه ګولۍ یې څنګ ته ولګېده او څو ټوټو یې د بدن ځینې برخې غلبېل کړې. له ناروغۍ لا پوره ښه شوی نه و،

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ببړ ته يې د ليكوالو په ټولنه كې خپلې دندې ته ځان ورساوه. شپه او ورځ به همالته په ټولنه كې و. د ليكوالو انجمن يې هم كور و او هم د دندې ځاى. څو مياشتې لا وتې نه وې، چې كوم چا ورته كوم پنجشېرى ولمساوه. تياره ماښام و، ډېوه يې لا لګولې نه وه، چې د وره له ټک ټک پرته دا شخص له خپلو نورو ملګرو سره يو ځاى په كوټه ور ننوت. خداى(ج) خبر هغه په كوم فكر كې ډوب و، چې يو ناڅاپه يې پر دوى سترګې ولګېدې. ده لا هغو ته د ناستې او ست هيله لرله، چې يو ګوزار دده ترمخه داسې راورسېد، چې دده يو غوږ يې هم د څه وخت لپاره بې حسه كړ او دا يې ورته وويل چې: ((ما چرم كن استم، سبا تا يى وقت اين اتاقه ايله مى كنى، ديگر ده اينجا نبينم ات، اى اتاق را ما براى چرم كنى كار دارم)). څو ورځې د هغه په سترګو كې له اوښكو او په څېره كې يې له يوې سترې نهيلۍ پرته بل څه نه ليدل كېدل او داسې يو حالت ته په هيله و، چې بيا په دې هېواد كې د يو ملي فكر د حكومت وزرې خپرې شي او د يو سوله ييز ژوند وړانګې هره خوا رڼا كړي. كال دوه لا وتې نه وو، چې د طالبانو اسلامي غورځنګ پر كابل سپين بيرغونه ورپول. سهار د وخته، چې لا ډېر خلک د كابل پر فتحې خبر نه وو، زموږ د كور ور يې ټک ټک كړ او په ببړني ډول يې وويل: ((پيرجانه راوځه، طالبانو كابل نيولى او سقاوي ختمه شوه)). هغه د يو سپين سباوون په هيله و، خو شاعر لكه چې ازلي بدمرغه وي. ننګيال بيا خپلې دندې ته لاړ، خو دا ځل دا دنده بل ډول وه؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوي نظام د ليکوالو د ټولنې پخواني تشکيل ته بدلون ورکړ، خو ننګيال بيا هم په همدې تشکيل کې پاتې شو. دا تشکيل د دولت لوړ مقام ته د منظورۍ لپاره ولېږل شو. تر هغه وخته چې د ننګيال د مقررۍ امر راته، په دې کې يوولس مياشتې تېرې شوې، خو په دې يوولسو مياشتو کې ننګيال هره ورځ د پخوا په څېر خپله دنده پرمخ وړله، يو ځل بيا يې شپې په همغه ټولنه کې شوې، چې ده ته ترې د وتلو امر شوی و. ننګيال دنده سرته رسوله، خو بې معاشه او بې امتيازه. ګڼ شمېر ځوان ليکوال او شاعران به ترې راتاوو، خو يو وخت يې اقتصادي حالت دومره ويجاړ شو، چې د چا خبره د پولۍ ټک ته کېناست. ځو ځله يې دا خبره زما تر غوږ تېره کړه: ((ياره پيرجانه د ماشومانو غمه مې که نه وای ما په نهره هم شپې سبا کولې، خو له کابله نه وتلم، کابل خو زما د دردونو، غمونو، برياوو او ماتو کور دی، زه دا کله يوازې پرېږدم. خو افسوس چې د ماشومانو غم دی)). بيا به يې يو سوړ اسويلی وکېښ او يوه ترخه موسکا به يې پر شونډو تېره کړه. نور يې د دندې د ساتلو لپاره پيسې او مالي لګښت نه درلود، چې دی پرې خپله دنده وساتي. لغمان ته راغی او بيا يې د پېښور مخه ونيوله. په پېښور کې هم تر ډېرو انتظارونو او کړاوونو وروسته ورته د بي بي سي د روزنيزې ډرامې د ليکوال په توګه دنده وسپارل شوه. د کلدارې معاش مزه يې لا څکلې نه وه، چې د مرګ پرښتو يې روح پر خپلو وزرونو د ابديت پر لوري يووړ او بيا د بي بي سي راډيو له لارې

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسې يو خبر خپور شو: ((په خواشينۍ سره مو خبر ترلاسه کړی، چې د هېواد نامتو شاعر اسحق ننګيال نن په پېښور کې د ۴۲ کلونو په عمر د زړه د دربدو له کبله په حق ورسېد)). ددې خبر په اورېدو سره د هېواد ټولو فرهنګيانو که په داخل کې وو او که په بهر کې داسې يو دردونکی ټکان وخوړ، چې د ټولو زړونو ته يې د غم لمبې ورسولې. دا د ننګيال د سرګردانه ژوند په باب څو يادونې وې چې دلته يې لنډيز راوړل شو. سره له دې چې ننګيال د ژوند په اوږدو کې له ډول ډول کړاوونو سره مخامخ شوی، خو د تېرو شپږو کلونو کړاوونو هغه دومره ځوروله او ټکولی دی چې نور پر هېڅ وخت هغه دومره روحي، رواني، سياسي، اقتصادي او نور فشارونه نه دي زغملي. د يو ليکوال په اند: ((غوره ادبيات د اختناق په حالت کې رامنځته کېږي)) او شاعر يا ليکوال د اختناق په مقابل کې له ادبياتو څخه د يو روحي او رواني غبرګون په توګه کار اخلي.

هر څومره چې دا فشار او اختناق پياوړی وي، عکس العمل يې هم هماغسې وي. د ننګيال د تېرو شپږو کلونو شاعري د همدغو ډول ډول ظلمونو او اختناق زېږنده ده، نو ځکه په کې سوز او درد دده تر پخوانيو شعرونو څه زيات دی.

د غم او درد په دې تېرو څو کلونو کې د ننګيال د شعر ښاپېرۍ لا پسې سينګار شوې ده. دده د فکري تګلوري ليکې او ستنې محکمې شوې او شاعر د شعر د پوخوالي، فکري ثبات او د بشپړو انساني ارزښتونو په پېژندنه او ځلونه کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بریالی شوی دی. په حقیقت کې د ننګیال د وروستیو کلونو شعرونه د هغه د ښکلې او اوچتې شاعرۍ رنګین او مانیز ګلابونه دي. (ښکاري ته) دده یو ښکلی عاطفي او انساني شعر دی چې ده د ۱۳۶۵ال کال د غبرګولي د میاشتې پر لومړۍ نېټه لیکلی دی. دې شعر نه یوازې په هېوادنۍ کچه زیات منښت پیدا کړ او ډېر اغېز یې وشینده، بلکې د شمالي کوریا په هېواد کې د ځوانانو د یو نړیوال فیستوال په ترڅ کې، چې د افغاني سندرغاړو له خوا د موسیقۍ په څپو کې په سندریزه بڼه ولوستل شو، نو د ټولو اورېدونکو او مینوالو د منښت وړ وګرځېد او دې شعر هلته لومړی مقام وګټه، خو د ننګیال د شعري بهیر د پرمختګ په وجه، د مړینې پر نږدې وختونو کې هغه دا شعر ((پوره شعر)) نه ګاڼه او ویل یې چې د ((شعاریت)) نښې په کې لیدل کېږي. ننګیال د تېرو اوو اتو کلونو په موده کې ښه ډېر شعرونه ولیکل، خو د ځانګړو مجموعو او یا مجموعې د چاپ امکانات ورته برابر نه شول. له دې کبله د هغه د وروستیو کلونو شاعرۍ د شعر د زیاتو مینوالو او لوستونکو له لیده لرې پاتې شوه. ځکه نو کله چې به کوم لیکوال او یا کره کتونکي دده د شاعرۍ په باب ناسم نظر ورکاوه، نو دی به ډېر په قهرېده او ویل به یې: ((دی نو زما له اوسنۍ شاعرۍ څخه څه خبر دی هغه خو ټوله له ما سره په کتابچو کې پرته ده...)).

د ده یوه ستره هیله همدا وه، چې د خپلو شعرونو ټولې مجموعې چاپ او په خپلو سترګو ووینې. د ننګیال په ژوند خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغه هیله پوره نه شوه، خو دادی د هغه تر مړینې وروسته، په جرمني کې د افغان فرهنګیانو او فرهنګپالو په مالي مرسته د هغه دا ارمان پوره شو. ما چې کله د هغه د ناچاپه شعري مجموعو د چاپ پر کار پیل وکړ، نو ننګیال مې یوه شپه په خوب کې ولید، خوله یې له خندا شنه وه او همداسې په خوشالۍ یې راته وویل: ((پیرجانه! زما مجموعې چاپېږي؟ بېشکه والله...)) ما ورته ویل هو ستا ټول شعرونه چاپېږي. په هغه شپه له خوبه راویښ شوم، تر سهاره خوب رانغی، لاټین مې ولګاوه او د ننګیال په چورت کې لاړم- یو ځل مې د هغه ټولې خاطرې تر نظر تېرې شوې.

کله چې مې د هغه د شعرونو توري لوستل، نو په هر توري، هر شعر او د شعر په هره پاڼه کې راته د ننګیال تصویر تر سترګو سترګو کېده. زه ددې شعرونو تر پایه په دې پوه نه شوم، چې زه په کوم حالت کې یم، لکه یو څوک چې په خلا کې روان وي.

د ننګیال د وروستیو کلونو، فکري او عاطفي شخصیت کټ مټ د هغه د اوسنیو شعرونو له مانیزې او عاطفي خوا سره منطبق و. هره پاڼه کې ننګیال و، په هر توري کې ننګیال و، دا هغه ننګیال نه و، چې د خپلې شاعرۍ په پیل کې او یا تر هغه وروسته د څو کلونو په شاعرۍ کې ځلېده. دلته یو بېل ننګیال و. هغه د خپلې مینې او عاطفي پر سپین آس سور او د ښاپېریو ښار ته روان و او لکه له هغه ځایه یې د خپل ستي او تپي ولس د درملونې لپاره د ښکلاوو ټکورونه راوړل. ما هره شېبه له

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننګيال سره خبري کولې او دومره خبرې، چې د هغه په ژوند به مې ورسره نه وي کړې او کېدی شي لوستونکي هم زما پر برخليک اخته شي.

خو ددې سوچونو او فکرونو په منځ کې خوشاله په دې وم، چې د هغه د ټولو ناچاپه شعرونو غټ جونګ چاپېږي. کله چې دا مجموعه چاپ شوه، نو زه به يې د الينګار د ښکلې شاعرانه درې د بسرام په کلي کې د ننګيال پر قبر کېدم او مبارکي به ورته ورکړم. د هغه روح به څومره خوشاله شي او هغه ارمان چې دده پر ژوند پوره نه شو، وروسته تر مرګه به پوره شي. په همدې هيله مې د هغه شعري مجموعې چې په کور کې يې وې ترلاسه کړې. هغه يوه شعري مجموعه چې کاپي يې ده سره په کور کې وه انځور صېب ته هم لېږلې وه، هغه هم ترلاسه شوه. دا شعرونه چې ما وکتل زما په نظر کم ښکاره شول، ځکه ننګيال چې به کوم شعر وليکه، نو د نورو شاعرانو په شان به يې خپلو ملګرو ته ضرور اوراوه.

حفيظ الله ګردش، صديق الله بدر، نورمحمد لاهو او عبدالغفور لېوال ته مو د ننګيال صېب د هغو شعرونو په باب چې په دې مجموعو کې نه وو او په ځينو اخبارونو کې په متفرقه ډول چاپ شوي وو، وويل مور ټولو په اخبارونو او نورو خپرونو کې د ننګيال صېب هغه شعرونه پيدا کړل، چې په تيت و پرک ډول چاپ شوي وو او په دې مجموعو کې نه وو راغلي، بيا هم ماته د خپل اټکل له مخې دا شعرونه پوره نه برېښېدل. د

(c) ketabton.com: The Digital Library

کتاب د تورو لوستل بشپړېدو ته نږدې شوي وو ، چې یو ځل بیا په لغمان کې د ننګیال صېب کور ته لاړم. د هغه مشر زوی (ارش) ته مې د ننګیال صېب د یو داسې عکس یادونه وکړه، چې تراوسه په خپرونو کې چاپ شوی نه وي او هم مې ورته وویل چې د ننګیال صېب کتابونه او پاڼې یو ځل بیا وګوري، ګوندې څه شعرونه یې ترلاسه شي. هغه ماته وویل: ((مونږ څو ځله د خپل پلار کتابونه او یادښتونه واړول راواړول، څه چې وو هغه مو تاسو ته درکړل، خو مونږ به یو ځل بیا هم ټول کور وګورو)). په پېښور کې د مجموعې کار د بشپړېدو په وروستیو شېبو کې و ، چې د ننګیال صېب زوی (ارش) په ډېرې بېړې له لغمان نه ځان راورساوه او د ننګیال د شعرونو یوه بله کتابچه یې هم راوړه. ما چې د ننګیال صېب دا شعرونه وکتل، دومره خوشاله شوم، چې د ټولو ستړیاوو بار مې یو ځل له اوږو لرې شو. بیا مې دا ټولې کتابچې له اخبارونو او خپرونو او په متفرقه ډول راټول شویو شعرونو سره پرتله کړې، تکراري شعرونه مې ترې لرې کړل، دغه راز مې دده له دوو چاپ شویو شعري مجموعو (هغه شېبې هغه کلونه او ځاځکي ځاځکي) څخه یو شمېر شعرونه ورسره یو ځای کړل. اوس تر زیاته برېده پر دې باوري یم، چې د ننګیال نور شعرونه به نه وي پاتې. ده له خپل ناوړلي (نامنظم) ژوند دود سره سره د خپلو شعرونو د ثبت انتظام ته ډېره پاملرنه کړې وه. له دې څخه دا څرګندېږي، چې ننګیال تر خپل ځاني ژونده هم، له شعر سره ډېره مینه درلوده،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه چې هغه د خپل ژوند د ښېرازۍ مېړنی نه و، خو د ښکلې شعري شتمنۍ څښتن و. ده انځور صېب ته د یو لیک په ترځ کې لیکلي وو: ((ځو شعرونه مې له ((سپنتا)) سپین ږیري سره پاتې شول او له ما سره یې او س کوم نقل نه شته، هغه غوښتل څه پرې ولیکي، خو حالاتو وخت ورنه کړ، که چېرې مې بیا و موندل نو در و به یې لېږم)). له ((سپین ږیري)) څخه یې مقصد (ښاغلی سلیمان لایق) دی چې ننګیال ورسره د شاعرۍ ښه ملګرتیا لرله. دا چې دا شعرونه به پیاوړي شاعر سلیمان لایق سره وي او که نه؟ زه خبر نه یم. د ننګیال صېب د شعرونو د کتابچو او د شعرونو د نېټه لیک له تسلسل نه دا سې ښکاري چې د ننګیال صېب نور شعرونه به نه وي پاتې. دا لیک هغه انځور صېب ته له کابل نه د ۱۳۷۱ل کال د زمري پر ۱۲ نېټه لیکلی و. تر هغه وروسته د ځو کلونو په ترځ کې هغه خپل شعرونه له سره په نویو کتابچو کې لیکلي وو او د هغو شعرونو بل نقل هم ورسره موجود و، چې انځور صېب ته یې لېږلي وو، نو کله چې انځور صېب ته د لېږلو شعرونو نقل وروسته ترتیب شوی، نو دغه راز به ښاغلي سلیمان لایق ته ورکړل شوي شعرونه هم بیا له سره په کتابچو کې لیکل شوي وي. بیا هم که ښاغلي لایق سره دا شعرونه موجود وي او هغه ددې مجموعې له شعرونو سره پرتله کړي او کوم چې په دې مجموعه کې راغلي نه وي، ترچاپ وروسته د هغو د خوندي کولو هڅه وشي، نو دا به پښتو ادب ته یو ډېر ګټور کار وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ننګیال دا مجموعه (سیندونه هم مري) د هغه د (ښېرې په مالت کې، نه جام نه څادر، دا جل دا برسات، سیندونه هم مري، ځینې متفرقه شعرونو او د چاپ شویو دوو مجموعو هغه شېبې هغه کلونه او څاڅکي څاڅکي) له څو شعرونو څخه جوړه ده. ددې مجموعې چاپ د پښتو شعر په ځانګړې ډول ازاد شعر په برخه کې یوه ډېره په زړه پورې، درنه او ارزښتمنه ډالۍ ده. خو له دې درنې ډالۍ سره سره به مو دا ارمان تل په زړه کې پاتې وي چې: ((کاشکې ننګیال ژوندی وای چې دا سې نورې ښکلې او ارزښتمنې ډالۍ یې خپلې ژبې ته وړاندې کړې وای)). ننګیال ته دعاګانې.

په مینه او درناوي
محمد اسمعیل یون
۱۳۷۷ل کال- لیندۍ
پېښور- پښتونخوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

سریزه:

اسحق ننګيال

د پښتو دنوي شعري بهير په يون کې

د پښتو د معاصرې او نوې شاعرۍ په يون کې ، اسحق ننګيال کله څوک هېرولی شي ! ننګيال د پښتو دنوي شعري بهير د ښايست يوه نښه وه، ننګيال زموږ د شعر د نوي کتاب يوه زرينه پاڼه وه، ننګيال هغه فقير ، هغه ملنګ شاعر و ، چې په همدغه لنډ او غم ځپلي عمر کې يې هم موږ ته د هنرونو د ښايستونو دومره شته راپرېښودل، چې زموږ نوی ادبي بهير پرې وياړ کولای شي، خو که هغه مرګي دا سې بې وخته، يو ناڅاپي او په ډېره بېړه له موږ نه وا ی اخيستی، په دې کې هېڅ شک نه شته، چې زموږ د ولس ادبي هنري پانګه به يې نوره هم درنه کړې او ښکلې کړې وا ی.

ننګيال د پښتو په اوسني شعري يون کې په عمومي توګه، د يولاس د ګوتو د شمېر له نوميالیو او وتليو شاعرانو څخه ګڼلی شو او که دافغانستان د پښتو د نوي نسل د شعر په حدودو کې، يوازې دوه کسه هم تر نورو زيات ځلېدونکي، پياوړي او د پاملرنې وړ وي، يو يې اسحق ننګيال دی؛ دا يو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستر ویاړ دی، یو لوی ارزښت دی، یو خورا مهم هنري ادبي دریځ دی.
د ننګیال شعر، په افغانستان کې په ډېرو کړکېچنو، کړلېچنو او غمجنو شېبو کې اوج او شهرت ته ورسېد. سره له دې، چې هغه د لمریزو پنځوسمو کلونو له پیلامې څخه شاعري راپیل کړې ده، خو د اوج کلونه یې د ثور له غمیزې او بیا د روسي سرو یرغلګرو، تر یرغل وروسته، را رسېږي، دا هغه کلونه دي، چې په شروع کې یې د افغانستان په شاعرۍ کې د هنري-ادبي ارزښتونو پرځای، د نظمونو او شعارونو بازار ښه ګرم دی او دغو وچو شعارونو او نظمونو پر وړاندې د هنرې-شعري ارزښتونو لپاره هلې ځلې، نه یوازې دا چې یوه لوړه هنري ادبي هڅه وه؛ بلکې د هغه وخت د حالاتو په رڼا کې په یو ډول سیاسي مبارزه هم بدله شوې وه. د سرو نظمونو او سرو شعارونو پلویان د ګوندي او دولتي واکمنۍ د فرمانونو او دستورونو ناظمان وو او یوازې پر همدغه اړخ یې ټینګار کاوه، خو د دوی پر وړاندې د هنري-ادبي ارزښتونو لپاره هلې ځلې نه یوازې دا چې د یو هنري تقدس لپاره ټینګار و، د ګوندي- دولتي دستورونو او فرمانونو پروړاندې یې، د یو ټولنیز- سیاسي (ملي) ملي تقدس په توګه هم ارزښت لاره، ننګیال، سره له دې چې د شعري ژوند په څولوړیو کلونو کې یې د شعارونو او نظمونو ځینې بېلګې هم وړاندې کړې دي، خو له شعارونو او نظمونو څخه د شعري-هنري ښکلاوو پر

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوري د هغه د وربښمینې لارې سفر وروسته، که هغه د مینې شعر لیکلی، که یې کومه عاطفي شېبه انځور کړې او که یې کوم بشپړ سیاسي شعر لیکلی دي، تر ډېره زیاته حده یې له هنري-ادبي ځانګړنو او ارزښتونو سره نغاړلي دي.

اسحق ننګیال په وروستیو شلو کلونو کې، د افغانستان د شعري بهیر له څو فوق العاده او استثنایي شخصیتونو څخه دی. که د وروستیو شلو خونړیو کلونو، غمجنو بهیرونو، موږ ته کومه ښه ډالۍ هم راکړې وي، ښایي یوه یې د ننګیال په څېر دیو شاعر ظهور وي، چې هغه یې هم یوازې یوه ورځ ورسته بېرته له موږه واخیست. داسې چې که د دغې خونړۍ غمیزې پیلامه د **۱۳۵۷**ل کال د غویي له اوومې پیل شي، نو ننګیال د **۱۳۷۷**ل کال د غویي پر اتمه ځوانیمرګ کېږي.

دلته به زه، پر هغو ټکو، هغو ارزښتونو څو خبرې وکړم، چې اسحق ننګیال یې، زموږ په اوسني شعري بهیر کې، تر نورو ډېرو، زیات ځلولی او د پاملرنې وړ کړی دی.

لومړی: د افغانستان د وروستنۍ شل کلنې غمیزې انځورګري، ننګیال تر بل هرچا څخه په ښه ژوره، هر اړخیزه او شاعرانه توګه کړې ده. هغه غمیزه چې د ثور له اوومې پیل کېږي، د جدي پر شپږمه اوج ته رسېږي او څوارلس کاله وروسته د ثور پر اتمه یو بل نوی غمجن پړاو ته ور داخلېږي او د ننګیال تر مرګه هم لا دغه غمیزه پای ته نه رسېږي، ننګیال

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دغې غمیزې په زړه کې پروت دی. همدغه غمیزه د ننګیال زړه خوري او ځاځکي ځاځکي یې د ویرژړلیو شعرونو په توګه څڅوي، ننګیال د همدغې شلکلنې غمیزې ډېر پیاوړی انځورګر شاعر دی. هغه د غم ددغو کلونو ډېره زیاته برخه د افغانستان په زړه، کابل کې، تېروي او د ټولو غمجنو شېبو شاهد پاتې کېږي. دغه شېبې که غمګینې او له ویر او وینو ډکې دي، خو شاعرانه کېږي. ننګیال د همداسې یو غمګین برخلیک شاعر دی او ځکه خو هغه د افغانستان د شلکلنې غمیزې د ویناوال په توګه راڅرګندېږي.

دماښام ډمې مې بولي په ژوندون د مرګ بدلې
ای د ویر پېغلې نغمه شه چې د شپو د جېل بندي یم
راته وژني خوب په ګوتو د شوګیرپیغمبر راغی
مه ځه راستنه شه چې د شپو د جېل بندي یم
غواړي ځان ته مې سجده کړي، زه په ټیټ سربلد نه یم
دغیرت ناوې شمله شه چې د شپو دجېل بندي یم...(۱)

او یا داچې:

زما د کور هغه وړه هغه ببباکه فضا
زما د کور هغه زاړه هغه ختین بامونه
چې ډوببدل به دماشومو خنداګانو سین کې
زما د کور وړه باغچه کې د سپرلي ښاپېرۍ
د سرو ګلانو د شو پاڼو جنتي تخت نه یې
چې شنو موسکاوو کې ډک جام د بدمستۍ راکاوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د کلي هغه لويې، ها پراخې کوڅې
زما د کلي هغه شنه، هغه سمسور باغونه
زموږ د نجونو حرم
زموږ د سپينږيرو دېرې
زموږ د سترو کروندګرو د غرمو خپرې
د مرګ په ولو زانګې
اسمان د لويو خړو وريځو او باروتو لوګی
ځمکه دوينو او دمړو له کوپړيو ډکه
انسان د وير او د دردونو او مرګونو کوربه
کور مې د مړاوو بېګناهو اميدو هديره
دنيا مو ټوله ړوونکو توپانو نيولې
نو عقله !
نو عقله ای د توپانو دغلو په لاس تښتول شوې ببړۍ
وايه چې چېرته لاړ شم؟
او پردې ځان څه وکړم؟(۲)

او:

ته راته ګورې چې محل مې له کارغانو ډک شو
او په ويالو کې د هيليو بچې وسوزېدل !
او زموږ د کلي ميندې
د ميلاد شپو کې ((بې لاسو او پښو بچيان زېږوي))
ته راته ګورې؟
ته راته ګورې چې مې ټول کلي چاړه دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلک په نوکو او برچو د یو بل سترګې باسي
او د مالت نجونې
په خپلو تورو تورو څڼو کې ځوزان ټک وهي
آه،
آه نازولې سپوږمۍ !
آه د رڼا مورې !(۳)

ننګیال، په کابل کې د تنظیمي حکومت د ټوپکوالو د ځلورنیمو کلونو د وحشت تر ټولو اوڅار شاهد شاعر هم دی. د ننګیال د ناچاپې شاعرۍ زیاتره برخه د دغو وحشتونو شاعرانه انځورګرۍ ته ځانګړې شوې ده.

هغه د بدمرغیو په دغو بهیرونو کې د کابل ((مینې)) ته هم وایي، چې نور د رځینې شرمېږم. د ((انسان)) په نوم له دغو (انساني)) اعمالو شرمېږي او د ((افغان)) په نوم له دغو ((افغاني ضد)) اعمالو:

مینې له شرمه د رکتلای نه شم
نور مو د کلي د ګلونو په کاله کې
پېغلتوب د ګل غوټیو چېرته هم نشته
او ابراهیم د خپلې ښکلې نازولې د جمال او د عفت
د لوټ کوځو کې د غارت کیسې ته خوب وړی دی
نور مو د باغ نجونو ته ((هسکې)) او ((کړې)) شملې د ښمنې ښکاري
مینې له شرمه د رکتلای نه شم (۴)

(c) ketabton.com: The Digital Library

او لکه چې هغه د ((کلي)) په نوم شعر په یوه برخه کې وايي:

نه پوهېږم، نه پوهېږم
ای د کلي مازیګره !
ها زموږ د کلي چم کې
هغه سپینه کېږدۍ څه شوه
هغه شنې څپرې څه شوې
ها لوګړې جېنۍ چېرې؟

❋❋❋

تاته یا د شي مازیګره !
هغه شنې د پړې د کلي
په کې هسک د شملو غرونه
په کې وربځې د چلمو

❋❋❋

نه نه وران دی
کلی وران دی
یوه ځاله په کې نه شته
ها د ښکلو توتکیو
یو نغری هم اباد نه دی
د ابیو د لاس ننبه

❋❋❋

لښتې وچ شول
ویالې ورانې
سین د تورو کاڼو غرشو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس حیران یم چې د کلي
دا هیلۍ به چېرته لامبي.(۵)
ننګیال په خپلو دغه ډول شعرونو کې د جنګ هغه ربښتینې وحشي څېره ډېره ښه تصویر کړې ده، چې زموږ وطن خوري، زموږ ولس وژني او زموږ د هېواد ټولو ارزښتونو ته ګواښونه کوي. ننګیال د دغو غمیزو په انځورګرۍ کې شاعرانه او هنري ارزښتونو ته بشپړه پاملرنه کړې ده او هېڅکله یې د ښکاره، بربنډ او څرګندو شعاروي خبرو په څېر دغه مسایل نه دي راوړي، بلکې له شاعرانه ښکلاوو سره یې یو ځای کړي دي او همدا د ننګیال د دغه ډول شعرونو د ارزښت بنسټیز ټکی دی، همدغه خبره ده، چې شعر له عادي او خبري مسایلو راجلا کوي.
دویم: د ننګیال د شاعرۍ یوه بله د ارزښت وړ ځانګړنه داده، چې د هغه شعرونه له عاطفي شېبو ډک دي. د هغه شعرونه لکه د عاطفې سیند، لکه د عاطفې سمندر، داسې دي. د هغه په زیاترو شعرونو کې د یو خواخوږي، د یو زړه سواند ((انسان)) عاطفه په خپل اوج کې ځان راڅرګندوي. ډېرو شاعرانو او شعرپوهانو په شعر کې د ژورې عاطفې پر شته والي ټینګار کړی دی. عاطفه او په عمومي توګه احساسات د شاعرۍ له اساسي برخو څخه ګڼل کېږي او په دې کې د پاملرنې وړ خبره داده، چې څنګه دغه عواطف په شعر کې د انتقال ځواک

(c) ketabton.com: The Digital Library

پيدا کړي؟ د ننګيال په شاعرۍ کې د غه څواک وينو. د ((دا کلي مه ورانوئ)) د شعر يوې کوچنۍ برخې ته پاملرنه کوو:

دا کلي مه ورانوئ!
ګورئ هلته چې لکه زرکې زموږ د کلي نجونې
ګورئ چې هلته د بامو پر سر نورسې پېغلې
کتار، کتار
د لمر تر وړانګو خپل پيکي جوړوي
او په مينو ژبو
د پېغلتوب غوږ کې د ځوان هوس سندرې بولي
دا کلي مه ورانوئ... (۶)

ننګيال د دغه ډول عواطفو په باب، له ((ډيوې)) سره په يوه مرکه کې ويلي وو: ((هغه چې ډېر عاطفي نه وي، زما په اند نه شي کېدلی، چې ډېر ښه شاعر شي. د خپل ژوند کيسه درته کوم: د اوړي يوه توده ورځ وه، په دېره کې ناست وم. يوازې او تنها له خپلو سوچونو سره لوبېدم، چې يو ماشوم چې په يوه لاس کې يې مړ ژواندی چرګ او په بل لاس کې يې تېره چاړه وه، راته راغی چې چرګ يې حلال کړم. نه مې غوښتل چې خپل لاسونه په وينو سره کړم، خو چرګ ناروغه و، مړه کېده او هلک زارې راته کولې، چرګ مې حلال کړ، خو اوس چې له هغې ورځې نه درې کاله تېر دي، هغه چرګ مې خوب ته راځي، وسله وال وي، په ټوپک مې ولي، چاړه ورسره وي، حلالوي مې، په اوونۍ کې يو ځل دا سې خوب حتماً وينم...))(۷)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ننګيال د عاطفي شاعرۍ يوه ډېره مشهوره بېلګه ((ښکاري ته)) د هغه شعر دي:

... ای ښکاري اشنا درته سلام کوم
پرېږده چې دا سپينې مرغۍ والوزي
لاړې شي جوړې جوړې ګلونه شي
ښکلي شي، ښايسته شي امېلونه شي
واخلي په وزرو کې تنکي بچي
وموښي سينو کې ګلابي بچي
سپينې سرې مښو کې زرکني بچي
پام کوه
پام کوه ماشې ته ګوتې مه وروړه (۸)

د اسحق ننګيال په شعر کې دغه ډول عواطف، د هغو احساساتو په بڼه نه دي، چې ((شېبه يي)) او ((موقتي)) ارزښت ولري، د ننګيال عواطف د يو شاعرانه زړه د ډېرې ژورې (انساني) مينې ځرګندوی دي. لکه چې په همدغو عواطفو کې د شاعر زړه هم څاڅکي څاڅکي راڅڅېده او ځکه خو يې داسې ژر هغه شاعر زړه وډرېد.

د ربيم: کوم بل ټکی چې د ننګيال په شاعرۍ کې د پام وړ دی، هغه د اوچت شاعرانه تخيل لرل، د نويو مفاهيمو او شاعرانه ترکيبونو جوړول او د ښکليو شاعرانه تصويرونو نوښت دی. هغه په شعر کې له دغو نويو شاعرانه ترکيبونو، ژبې ته يوه نوې ښکلا وربښې او د نويو تصويرونو له لارې زمونږ د

(c) ketabton.com: The Digital Library

معاصري شاعرۍ تابلوګاني رنګينوي او د پاملرنې وړ يې ګرځوي. کله کله خو يې په شاعرۍ کې د اسطورو راوړنه او پر ځای کارونه هم د هېرولو نه ده او دغه راز يې شاعرانه او هنري سمبولونو ته غور په کار دی.
دغه راز مونږ وينو، چې د اسحق ننګيال د شاعرۍ دغه ګڼې ښکلاوې او دغه د نوي شاعرۍ بنسټيز ارزښتونه هم د هغه په غزليزه شاعرۍ کې ځان راڅرګندوي او هم په ازاده شاعرۍ کې. لومړی يې د ښکلي او روان بيان، خو او چت تخيل ننداره، په دغو غزليزو بېلګو کې ګورو:

ويلي ويلي په درګاه کې د صنم مرم
پر سرو شونډو د ګلاب لکه شبنم مرم
د سلګو مزل مې خدايه چې لنډ نه کړې
سترې سترې يې په هر ګام او قدم مرم
پاڼه نه يم چې په تش لوګي لمبه شم
لکه شمع تر سبا قلم قلم مرم
وچو شونډو ته مې ست د خمار څه کړې
ساقي ! دلته چې په څنګ کې د حرم مرم
د ځوانۍ شپې مې جنت ته نيسه مه ږدئ
زه سرکښه په لمبو د جهنم مرم (۹)

او:

(c) ketabton.com: The Digital Library

رونړ مـې مسـتقبل شـو خـو تيـارو ونيـو
رب د پسـرليو مـې اغـزو ونيـو
مـاوى چې مړونـد بـه يـې زر پوشـه شـي
مـات پـه كـې بنګـړي شـول هتكـړو ونيـو
چېرتـه يو سـم جـام د شـرابي عقـل
ځـاى د مېكـدو چـې مـې كعبـو ونيـو
نـور مـې نـو اشـنا پـه پلـو مـه راځـه
دلتـه هـر قـدم قصـابخانو ونيـو.. (۱۰)

او:

بيـا رانغلـې لېمـو تـه پـه پسـتو پسـتو وزرونـو
زمـا د خـوب كـوترې سـتا د سـترګو لـه بـامونو
څلـو وهلـې ګـوره څـه خـواره واره پـرې ګرځـي
د شـونډو بوراګـان مې سـتا د شـونډو پرګلونـو
په خپل شرنگ به ويده شمه په خپل شرنگ به روايښ شم
بنګړي مې كړه د لېچو، ګرځوه مې پـه لاسونو

زما مينه يو سيند دى او ستا زړه وركوټى كلى
دا سـيند چېرتـه جانـان اوكېـږدى د حبـابونو
لا ښكاري چې مـوده د لېونتـوب مې پـوره نـه ده
يو څوک راته نارې وهي د غرونو لـه سرونو (۱۱)

همدارنګـه د ننګيـال پـه ازادې شـاعرۍ كـې د نويـو شـاعرانه مفـاهيمو او تركيبونـو او دغـه راز د شـاعرانه سمبولونو سيند

(c) ketabton.com: The Digital Library

بهانـد دی. دننګيـال شـاعري، د پښـتو د ازادې شـاعرۍ پـه عمومي مطالعه کې هم د پوره پاملرنې وړ ده. په پښتو ازاده شاعرۍ کې د ننګيال هستونې ښکلې او پياوړې دي.

دا د سپرلي د شينکي باد وزرونه چا تړلي؟
چې د تيارو په جهنم کې د اغزيو لښکر
د بلاربو بوټو له شيدو نه ډک تيونه شکوي
او د نرګسو دا موسکۍ رنګينې سترګې
د لاس په نوکو باسي...(۱۲)

او د يو بل ازاد شعر د بېلګې يوې برخې ته يې هم پاملرنه کوو:
((... بېګاه شپونکی باد ستا د څنو له غرو راغی
په پګړۍ کې يو ټکی د يو ګل نه و
له نرۍ ملا نه يې د لمرهغه زرين ومستنی نه وراتاو
چايې په تشې او ريښې ريښې بخڅۍ يو د سنورو نارنج نه و ايښی
نور مې په کلي کې باد نه چلېږي، باد هم مساپر شو ورنه
څومره تنها
څومره يو ازې ده
زما د کلي ښکلې نازولې سپوږمۍ
بېګاه مې خوب ليدلی:
زموږ د کلي د چنارو تر شنو سيورو لاندې
پرهغو نويو پلنګي کټونو
يو څو کارغان ناست دي
رېلۍ د لښتو وروي پرې، ګډوي ځانته زموږد کلي سپينې هېلۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ د کلي په دېره کې د چلمو د کړو وړو لوګيو پر ځای خورې ورې دي د ښايسته ښايسته هيليو تکې سرې د پېغلتوب وينې کلي کې يو سپوږمۍ د برېتوا او يو شرنګ د سپينو تورو نه شته رښتيا !

د کلي په دېره کې
د زلميو ځېږو
د اتڼ هغه سکڼې ماښام در ياد شي که نه؟... (۱۳)

څلورم: د اسحق ننګيال په شاعرۍ کې ملنګي، شاعرانه لېونتوب، باغيتوب او ياغيتوب ګڼې بېلګې هم راترسترګو کېږي. دغه شاعرانه لېونتوب او ياغيتوب، د هغه شاعرۍ ته يو جلا رنګ ورکړی دی. د مستې او باغي شاعرۍ نمونې يې د لېونيو شاعرانه ولولو ځرګندونه کوي:

-ملاخه مې د ورځې په دې ډکو کاسو ولې
د حورو لېونيه ماښامونه خومې خپل دي (۱۴)
دا زه د توبو نه يم که توبو کې اثر نه شته؛
توبې مې زړه کې سوځي که توبو ته مې زړه سوځي (۱۵)

ښکل کړلې ذاهدو د ساقي ګوتې
ماتې شوې توبې په هوا والوتې
دې بحرنو شۍ خو دې حيران کړمه
شېخه زنګېدې په هوا والوتې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـــا چې کـــړې ښـــکاره لـــه لـــو پټې ســـترګې
خلکـــو نـــه شـــملې پـــه هـــوا والـــوتې...(۱۲)

د شاعر دغه ډول شعرونه کله کله د پښتني عنعنوي، کلتوري، اخلاقي ارزښتونو په پام کې ساتلو سره ، تر هغو هم پښه اړوي او د نمونې پـه ډول، کلـه چې د ((ګنـاه)) پـه نـوم شـعر داسې پيلوي:

څومره نېکمرغه يم ګناه کومه
تمامه ورځ ورېځې د باد له ژرندو باسم
او د لمر په تناره کې پسرلي ته ترې ډوډۍ پخوم
څومره نېکمرغه يم ګناه کومه...(۱۷)

نو شعر په داسې ډول پای ته رسوي، چې د کلتوري، عنعنوي او اخلاقي ټکو پـه پـام کې سـاتلو سـره يې يـو لـوی شـاعرانه لېونتوب او ياغيتوب ګڼلی شو. د داسې څرګند او بربنډ بيـان بېلګې به په پښتو شاعرۍ کې بېخي لږې وي.

د ننګيال بې وخته مړينه، د پښتو پر نوي شعري بهير، د تندر له ګوزاره کمه نه وه او دغه ګوزار د پښتو يو ننګيال، يو بريال شاعر له دغه بهيره واخيست او دومره په بېړه لکه چې ترې پټ کړی يې وي. لکه تښتولی چې يې وي. ننګيـال، يـو ګـل و ، يـو ملنګ و. دغـه ګـل لا بشپړ غوړېدلی هم نه و ، چې پـاڼې پـاڼې شـو ، دغـه ملنګ لا د خپـل شعر کچکول د فطرت د ښکلا او

(c) ketabton.com: The Digital Library

رنګينو له ډاليو بشپړ نه و را ډک کړی، چې کچکول ترې چا پټ کړ.
ننګيال به د خپلو شعرونو په کرښه کرښه کې ژوندی وي، خو کاشکې هغه د پښتو د شعر د لا ښکلې کېدونکې ناوې د سينګار لپاره لږ څه نور وخت هم لرلای.

دا مجموعه:

زموږ نوميالي شاعر اسحق ننګيال د روان کال **۱۳۷۷**ل کال د غويي (ثور) پر اتمه (**۱۹۹۸**م د اپريل **۲۸**مه) د افغانستان د معاصر تاريخ پر دغه توره ورځ له نړۍ سترګې پټې کړې. د هغه په مرګ د افغانستان ټولې ادبي او کلتوري کړۍ غمجنې شوې شوې. د هېواد په داخل او د نړۍ په ګوټ ګوټ کې افغانانو د هغه يادونه ولمانځل او د غونډو او محافلو په لړ کې يې د هغه پر مرګ خپله غمشريکي څرګنده کړه.
په همدغه لړ کې د **۱۳۷۷**ل کال د غبرګولي پر نهمه د **۱۹۹۸**م د مې پر د برشمه د جرمني د کولن ښار کې ((د افغانستان د کلتوري ودې ټولنې)) له خوا د هغه په باب يوه درنه ياد غونډه جوړه شوې وه. ياد شوې غونډه کې د شاعر پر ژوند، شخصيت او اثارو ګڼ شمېر مقالې ولوستل شوې او يو شمېر شاعرانو د هغه پر بې وخته مړينه د اوښکو څاڅکي توی کړل.
په همدغه غونډه کې د ((د افغانستان د کلتوري ودې ټولنې)) غړيو وپتېيله، چې د اروا ښاد ننګيال د ناچاپو شعرونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مجموعه د همدې ټولنې په لګښت چاپ شي او د همغه نېک کار لپاره پر هماغه ورځ يو شمېر دوستانو يوولس سوه مارکه سره راټول کړل.

څو کاله پخوا ګران تنګيال د خپلو ناچاپو شعرونو دوه کوچنۍ مجموعې زما په نوم له کابله پېښور ته رالېږلې وې او ورسره يې زما په نوم دغه ليک هم د خپلې مجموعې په پيل کې ليکلي و:

((ډېر ګران انځور صيب:

هيله ده، چې ژوند ډېر درته بد نه وي او لکه چې پر موږ چې يې وکړل، هاسې ميرځي يې درسره نه وي کړې. زموږ خو ژوند څه ژوند نه دی او بايد همداسې هم وي، ځکه زما په اند ژوند پوچ دی-ژوند رنځ دی، ژوند قاتل دی او ژوند له ژونده د غچ اخيستنه ده. حتا ډېر ښه ژوند هم د شرابو پياله ده، چې د پېغمبرانو له ستوني نه تېرېږي. څښل، خوړل، کار کول او ويدېدل، دا دي هغه کلمې چې خدای(ج) د ژوند په نامه دژونديو په ځوليو کې اچولې دي او زما ژوند خو تاته تر هر چا ښه ځرګند دی، ټول عمر مې له دوو نومونو سره ژوند وکړ:

ښيښه او شعر. سره مو وژړلې او پر ژوند مو ناړې تو کړې.

ښيښه يې رانه واخيسته او اوس زه او شعر دوه په دوه سره ژوند کوو. ډېر کله هغه له ما مرور وي او زه له هغه. ((دربېمګړی)) نه شته، چې سره مو پخلا کړي او که سره پخلا

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم یو هغه تېره لېونۍ پخلاینه نه ده، ټوله ورځ راته د عقل او منطق ناندرۍ غږوي...

ښیښنه خو لاړه مګر شعر تر اوسه راسره شه. د وخت لوبې مې وبروي، چې له ده هم خلاص نه شم. پخوا به مو هره ورځ د مرګ نندار کوله، اوس یې هره شېبه ننداره ته ناست یو، مرګ مو په وینو او رګونو کې ځاله کړې ده.

یوه شپه به سوچونو کې ډوب وم، چې یوه څه مې زړه ته راولوېدل، زړه مې راته وویل، چې دا خپل څو خام او نیمګړي شعرګوټي تاسو ته امانت درولېږم، چې که څه وشول ضایع نه شي. ښیښنه خو تر ما د مخه مړه شوه، وبرېږم، چې شعر مې له ما وروسته هاسې نه شي او که هېڅ هم ونه شول، راته چاڼ خو به یې کړې! څو شعرونه مې ((سپینتا)) سپین ږیري سره پاتې شول او له ما سره یې اوس کوم نقل نه شته، هغه غوښتل څه پرې ولیکي خو حالاتو وخت ورنه کړ. که مې چېرې بیا موندل نو در وبه یې لېږم.

یوه ورځ به که خدای(ج) کول سره له نږدې وګورو.

ستاسو لېونی

۱۲/۵/۱۳۷۱

کابل))

ما هغه وخت غوښتل چې دا دواړه برخې په یوه مجموعه کې چاپ کړم، خو دا به د خدای تعالی(ج) رضا وه، چې د اوږدو

(c) ketabton.com: The Digital Library

لارو مسافر شوم او اوس هغه مجموعه د ننګيال تر مړينې وروسته خپرېږي.
ما د خپل اوږد سفر په پيلامه کې هغه مجموعه خپل ګران ورور او تکړه شاعر او ليکوال لال پاچا ازمون ته د امانت په توګه وسپارله. له ښاغلي ازمون څخه د زړه له کومي مننه کوم، چې زما او د ننګيال هغه ګډ امانت يې، د يو ستر ادبي يادګار په توګه دغه څو کاله په ډېر کړکېچنو حالاتو کې له ځانه سره وساته او دا دی اوس د شعر مينه والو ته وړاندې کېږي.
دغه راز له خپل ګران ورور، پياوړي ليکوال او د پښتو له سوې ستي خدمتګار اسمعيل يون څخه هم زياته مننه کوم، چې دغه مجموعه يې چاپ ته چمتو کړه، له هغو يادو شويو مجموعو سربېره يې د ګران ننګيال نور ناچاپ شعرونه هم ورسره يو ځای کړل، دغه راز يې د هغه چاپي شعرونو څو وتلې بېلګې هم ورسره ملې کړې او دا سې يوه ارزښتمنه مجموعه يې تر ې جوړه کړه. له نورو ټولو هغو دوستانو څخه هم مننه څرګندوم، چې له ډولونو څخه په يو ډول يې د دې مجموعې په چاپ کې مرسته کړې ده.

په مينه او درنښت
زرين انځور
۱۳۷۷ل کال د وږي ۲۷مه
۱۹۹۸م کال د سپتمبر ۱۸مه
جرمني – د کولن ښار

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخځلیک

۱- ننګیال، اسحق، څاڅکي...څاڅکي. کابل، د افغانستان د لیکوالو انجمن: ۱۳۶۸ل کال (۶-۷)م،م.
۲- همدغه اثر. (۱۸-۱۹)م،م.
۳- همدغه اثر. (۹۲-۹۳)م،م.
۴- ډیوه (مجله-لندن) ۱۳۷۴، غویی(۱۹۹۵م ،می) ۱۷مه ګڼه (۲۱)مخ.
۵- ازمون، لال پاچا، پګړۍ کې کم نه یې له کاکله ګله (د نارنج ګل د دودیزې مشاعرې په ویاړ) ننګرهار (اطلاعاتو او کلتور لوی ریاست) ۱۳۷۲ل کال، (۱۴۶-۱۴۷) م،م.
۶- ننګیال، اسحق، څاڅکي...څاڅکي. کابل، د افغانستان د لیکوالو انجمن: ۱۳۶۸ل کال (۶-۷)م،م.
۷- ډیوه (مجله-لندن) ۱۳۷۴، وری، (۱۹۹۵م ،اپریل) له اسحق ننګیال سره د ښاغلي اسمعیل یون مرکه، (۱۵)مخ
۸- ټکور، افضل، دا لیکوال دا خبرې (د اسحق ننګیال د شعري بیلګو یوه برخه) کابل، ۱۳۶۶ل کال، (۴۲۹-۴۲۸)م،م.
۹- ننګیال څاڅکي... څاڅکي (۴۷-۴۸) م،م.
۱۰- همدغه اثر(۸-۹)م،م.
۱۱- ازمون، پګړۍ کې کم نه یې له کاکله ګله. (۱۴۸)م.
۱۲- ننګیال څاڅکي... څاڅکي (۳۷) م،م.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۳- ننګيال، کله چې لمر شين شي. ازاد افغانستان، جريده (د افغانستان د مطالعاتو مرکز) پېښور، لومړی کال، لومړۍ ګڼه، ۱۳۷۷ل کال، وری (۱۰)م.
۱۴- ننګيال ځاځکي... ځاځکي (۲۲)م.
۱۵- همدغه اثر (۳۹)م.
۱۶- همدغه اثر (۶۹-۷۰)م.
۱۷- ننګيال، ګناه، لېمه (مجله-مسکو) لومړی کال، ۴مه ګڼه، ۱۳۷۶ل کال سنبله (۱۹۹۷م کال، سپټمبر)، (۵۴)م.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننګیال د نورو لیکوالو له نظره

❖ اسحق ننګیال یو رښتینی، ریالست او هیومانیست انقلابي شاعر و او زه به یې د لارښوونې ویاړ د ژوند تر پایه په خپلو اوښکو ساتم. پوهاند ډاکټر مجاور احمد زیار.

❖ د اسحق ننګیال شاعري د ژوند شاعري ده، ژوندۍ شاعري ده، د موضوع او شکل دواړو له خوا د څېړلو او ځیرلو وړ ده. حبیب الله رفیع.

❖ ننګیال خپله شاعري په ژوند یو انځورونو کې پلې کړې ده، هغه یو لوی انځورګر دی، د غم دیوه شهکار تابلو یې کښلې ده، چې انځورونه په کې ژاړي. پیر محمد کاروان.

❖ ننګیال په غربت کې پیدا شو، په غربت کې لوی شو او په غربت کې یې ژوند تېر کړ، هغه هېڅ نه لرل، خو یوازې شعر یې لاره او د غه شعر د هغه ټوله شتمني وه. ننګیال زموږ د لومړۍ لیکې له مخکښو شاعرانو څخه و، چې په شعر کې یې صمیمیت، نوښت او خوږوالی و. هغه په خپل عادي ژوند کې هم ډېر عاطفي، صمیمي او خواخوږی و، یو انتقاد منونکی شخص و او هر څه به یې په ورین تندي منل. بریالی باجوړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

❖ ننګیال یو ازیني عاطفي شاعر و ، چې په شعر کې یې له ډېرو نوښتونو سره د ازاد شعر جنډه هسکه کړه او دهغې سیوري ته یې ډېر سترې دمه کړه. لال پاچا ازمون.
❖ ننګیال یو نوښتګر او پر ښکلا مین شاعر و. نورالحبیب نثار.
❖ اسحق ننګیال د پښتو په معاصرو ادبیاتو کې داسې یو روڼ او نه هېرېدونکی فصل دی، چې د برېښنا د یوه پړک په شانې وځلېد او ژر الونیا شو او د زړه اس یې ارمانونوله درانه بار سره د ((یوباد)) تر سر ځار شو او زموږ وطن یې له یوه لوی ویر سره مخامخ کړ. احسان الله اریںزی.
❖ ننګیال هغه مجنون شاعر و ، چې دخپل لیلی هېواد د ښکلا لپاره د خپلې ځوانۍ او ښایست بدرنګۍ ته هم تیار ولاړ و. بادام ظریفي.
❖ ننګیال له ((بې ضرورته)) شعر ویلو څخه مخ واړوه، له تقلید څخه یې نوښت ته مخه کړه او د شعر اصلي جوهر ته یې پاملرنه وکړه. نورمراد.
❖ ننګیال د ښکلي لغمان د شاعرانو د لوېې کورنۍ د سرګل، د افغانستان د ځوانې پښتو شاعرۍ سر خېل او د ازاد شعر سالار و. ډاکټر محمد الله رازق.

(c) ketabton.com: The Digital Library

❖ د ننګيال شعري ځواک دومره پیاوړی و، چې کله ما دده یو شعر (خیبري تنده) چې د سر بیت یې دا دی:

ټول عمر درنه ده سپکېدو ته یې چې پرې نه ږدئ
خاوره پښتنه ده او پردو ته یې چې پرې نه ږدئ

ولوست له واره یې په ولولو راوستم. **ډاکټر جاوید وردګ.**

❖ د ننګیال د شهرت او بریالیتوب یو راز په دې کې نغښتی و، چې ده د واکمن ګوند فرهنګي غوښتنو او سیاستونو ته یې غاړه نه ایښوده او نه یې غوښتل، چې دستوري خبرو ته ځان تسلیم کړي او د ورځې دستور ته په پاملرنه شعر د شعار تر سطحې راټیټ کاندي. دی په واقعي مانا یو روښانفکر و. په فرهنګي، اجتماعي مسایلو کې یې له یکه تازۍ او یوګوندي استبداد څخه کرکه کوله. **سرمحقق زلمی هېوادمل.**

❖ که دافغانستان د پښتو د نوي نسل د شعر په حدودو کې یوازې دوه کسه هم تر نورو زیات ځلېدونکي، پیاوړي اود پاملرنې وړ وي، یو یې اسحق ننګیال دی. **زرین انځور.**

❖ ننګیال د جنګ په ډېرو بدو شرایطو کې د خپل ټاټوبي په غېږ (کابل) کې فرهنګي او ادبي کارونه په پوره مینه او اخلاص پر مخ وړل، هغه شپه او ورځ پر ځان

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوه کړې وه. که مبالغه ونه کړم، نو ويلای شم، چې ډېر کم وخت يې د ارام لپاره لاره. **فريدون.**

❖ ننګيال لکه څنګه چې په شعر او ادب کې يو روښانه ستوری و، همدغه شان د نېکو اخلاقو څښتن هم و. تل به يې له هر چا سره په ورين تندي چلند کاوه. د مشرانو درناوی دده پر طبعيت واکمن و. له کشرانو سره يې مينه ډېره زياته وه او په نورو ټولنيزو خېرښېګڼو کې ډېر پياوړی و. **مولوي عيسی خان عالمي.**

❖ ننګيال د يوه لوی عزت سيوری و، چې تر دې سيوري لاندې د هر لاروي دمه جوړېده، هر چا تر دې سيوري لاندې د ارام ساه اخيسته او بيا يې نو د خپل منزل پر لوري د يون لپاره ځان جوړاوه. **احسان الله الينګاری**

❖ ننګيال يو هڅاند او ښه انځورګر ليکوال او شاعر و، هغه دهېواد ناخوالې په ښه شان انځور کړې او هغه يې د تاريخ په پاڼو کې خوندي کړې دي. **محمد حکيم.**

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه شېبې، هغه کلونه

دا چې لګیا یمه زخمونه شمارم
تورو کمڅو ته دې ګلونه شمارم
تا چې پرې ایښې نازولی قدم
هغه کوڅې هغه بامونه شمارم
ستا له رښتیا ستا له دروا غو لوګی
څه دې وعدې څه دې لوزونه شمارم
حسن یې یو دی یې مغروره په څه
ته چې خالونه زه داغونه شمارم
ته لوبوه په ګرېوانونو امېل
زه د ګرېوان زاړه تارونه شمارم
حساب یې ورک شي راته راشي خندا
څومره ساده یمه غمونه شمارم
کله به راشې په مزار د ننګیال
هغه شېبې هغه کلونه شمارم.

۲۲/۱/۱۳۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

خیبري تنده

ټول عمر درنه ده سپکېدو ته یې چې پرې نږدی
خاوره پښتنه ده او پردو ته یې چې پرې نږدی
پربېږده خیبري تنده چې بیا په وینو ماته شي
ګرمه معرکه ده سړېدو ته یې چې پرې نږدی
سره چې وړي اورونه په کمڅو کې د پښتو ناوې
ښه ده چې لمبه ده لوګېدو ته یې چې پرې نږدی
زلفو د جانان ته چې څو سرې وینې غوټۍ نه شي
لاره تکه سره ده وچېدو ته یې چې پرې نږدی
نن مې د خوشال توره چې بیا هوس د شرنګ لري
تاوه په شرنګ ښه ده چوپېدو ته یې چې پرې نږدی
ګورئ چې اسمان کې وربېځ د ستورو د لار پل وهي
ورځ خو لا اوږده ده تورو شپو ته چې یې پرې نږدی
وړي یې چې غرور ته ثریا په جام د سترګو کې
نېغه مو شمله ده کږېدو ته یې چې پرې نږدی.

۱۷/۹/۱۳۶۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

طلايي مرغان

سهر اوچت شو
دتيارو لمن يې خيرې کړله
او سپرلنيو وږمو
ددې شينکي اسمان په دښتو کې
په سرو منګولو
باغ دنارنجو جوړ کړ
او،
ددې لوی درياب په غاړه کې
دحسن په کور
د شنو اوبو د سپينو سپينو آينو د پاسه
د سرو لمرونو
طلايي ماهيانو ولامبلې.

۷/۲/۱۳۶۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکاري ته

ای ښکاري اشنا ! درته سلام کوم
پرېږده چې دا سپينې مرغۍ والوزي
لاړې شي جوړې جوړې ګلونه شي
ښکلي شي ښايسته شي امېلونه شي
واخلي په وزرونو کې تنکي بچي
وموښي سينو کې ګلالي بچي
سپينې سرې مښو کې زرکني بچي
پام کوه !
پام کوه ماشې ته ګوتې مه وروړه !
✲✲✲
ای ښکاري اشنا درته سلام کوم
پرېږده چې دا شنو جلګو کې وځغلي
پېغلې د هوسيو د دامان په لور
واړوي پيکي د شنه اسمان په لور
وخاندي راتاوې شي مستي وکړي
ورغړي نخرې وکړي خوښي وکړي
پام کوه !
پام کوه ماشې ته ګوتې مه وروړه !
✲✲✲
ای ښکاري اشنا درته سلام کوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېږده د غونچو په لمن پریوځي
زموږ د کلي باغ کې د سپرلي بلبل
زموږ د خمارونو شرابي بلبل
پرېږده چې په سرو مېښوکو وبولي
زموږ د بام د پاسه د سپرلو سرود
بڼ ته د غوټیو د ښکالو سرود
ځمکې ته د وربځو بارانو سرود
پام کوه !
پام کوه ماشې ته ګوتې مه وروړه !

✵✵✵

ای ښکاري اشنا ! درته سلام کوم
ګوره دا بې ژبې مرغان مه وله
نه یې چې کوم ووړ بچی بې موره شي
ته هم ګوره پلار یې او بچی لرې
پېغله لور ښایسته زوی ګلالی لرې
درد لرې، ارزو لرې، زړګی لرې
نو !
ای ښکاري اشنا ! درته سلام کوم
پام کوه ماشې ته ګوتې مه وروړه !

۱/۳/۱۳۶۵، کابل

ښار

(c) ketabton.com: The Digital Library

باده ! لږ پام کوه
ورو ، ورو چلېږه.
دوير ګلان مې د سهار له اننګو ټول کړي
د ورېځو سيورو ته مې ايښي دي
بې خوبه ککي
د شپو سارا کې د درواغجنو ستورو
لارې څارم ! ! !

۲/۳/۱۳۶۵

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګناه

هېره دې جفا که نور دې نه درځم په کلي
دا ځلې خوله را که نور دې نه درځم په کلي
مادرته نیازبین زړګی توتې توتې راوړی
ډېره دې ادا که نور دې نه درځم په کلي
نن راته ساقي د انګوري میو ست مه کوه
شونډې دې مینا که نوري نه درځم په کلي
خوله خو دې ښېرا نه غیر دعا ته جوړه نه شوه
سترګو کې موسکا که نور دې نه درځم په کلي
ټول عمر ډک نه شو تش کچکول د ګدا سترګو
نن دیدن سېوا که نور دې نه درځم په کلي
زه ملامت نه یم صبر مات شو ته مې ښکل کړې
معافه مې ګناه که نور دې نه درځم په کلي.

۱۲/۵/۱۳۶۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

زړګیه اوښکه د لېمو شوې دا دې څه وکول
تېر د قاتلو په کوڅو شوې دادې څه وکول
دلته د ښکلو مینه سرغواړي د عشق په بدل
راغلې مین په داسې غلو شوې دادې څه وکول
دلته خو لارې د جنون وې د هوس خو نه وې
تاو د جنون په زنځیرو شوې داد څه وکول
قدم چې خوشې دلته اخلې په اغزیو لګي
ته یې په خیال د پسرلو شوې دا دې څه وکول
ته خو پښتون وې سرټیټی دې چاته هم نه و زده
بې شرمه دلته په سجدو شوې دا دې څه وکول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تشې هوجرې

ګلونـــه شــــته خــــو لــــه وږمـــو خــــالي دي
جامونـــه ډېــــر دي لــــه نشــــو خــــالي دي
نـور يـې نـو شـرنګ نـه شـته چـې پـا مـې څـوي
ســـپين مړوندونـــه لــــه بنګـــړو خــــالي دي
نجـــونې ســــرتورې شـــوې بهـــر نـــه راځــــي
ځکـــه قبرونـــه لــــه ډيــــوو خــــالي دي
چــې يــې پېزېــب شــي زنــګ وهلــې کــړې
دغــــه کــــوڅې لــــه لېونــــو خــــالي دي
چــې مــې رقيــب پــه کلــي زغــرده راځــي
ښــايي هــــوجرې لــــه پښــــتنو خــــالي دي.

۱۳۶۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما دلور (اوښکې)
د زوکړې په شپه

د سرو وینو د شپو ځانګې...

د سپوږمۍ ټیک په وربل کې
دا له کوم لورې نه راغلې؟
د موسکا په ډکو شونډو
د ساړه ژوندون زندان ته!

❋ ❋ ❋

دلته مرګ دی، دلته وینې
موږ پر خپل ژوندون په تنګ یو
تا بې غمه جهان پرېښود
د ژوندو مړو مېلمه شوې.

❋ ❋ ❋

دلته زموږ د ژوند پر ولو
زموږ د مېندو په سینو کې
د زلمیانو په ککو کې
د پېغلوټو په کمڅو کې
رازنګېږي، رازنګېږي
د سور وینو د شپو ځانګې...

۱۰/۲/۱۳۶۲، کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپه

تاسو پر کمځیو باندې تېره کړه
موږه شپه اغزیو باندې تېره کړه
دا د ژوند مرورلې او ترخه کیسه
ټوله مو سپرغیو باندې تېره کړه
یوه شېبه رودل به وو د شپو له تې
دا شپه مو پېړیو باندې تېره کړه
تاخو په سرور، ما د نشو ډولۍ
تورو تروږمیو باندې تېره کړه
ډېرو ستمګرو مو د وخت توره
څو ځلې مریو باندې تېره کړه.

۲۵/۸/۱۳۶۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

نصیب

موږ چې له اره د شپو روږدي يو سبا دې نه شي
که په څو شمعو شپې رڼېږي نو رڼا دې نه شي
خیردی زموږ دباغ ګلونه که تالا تالا شول
ستا د ښایست، ستا د کمخو غرونه تالا دې نه شي
د خپل تندي تیاو رکې ډوب شوم ستا وربل مې هېر شو
ستادبېلتون خوب مې لیدلی دی رښتیادې نه شي
خوا مو اغزو ،لاره اغزو ،کلی اغزو نیولی
دا سې سپرلي کې که راځې ګلونه رادې نه شي
موږ د تقدیر پر ماڼو په وچ سمندر ټول لاهو کړو
دغه نصیب به وي زموږ خو د بل چادې نه شي.

۱۳/۱۱/۱۳۶۲
جلال اباد

(c) ketabton.com: The Digital Library

انګازې

چو په چوپتيا ده
لارې چوپې دي، کوڅې چوپې دي
چرګانو نارې نه کړې
ملا اذان ونه کړ.

❀ ❀ ❀

دا څه سهار دی؟
چې له يوه کوره يو غږ
د يوه ورد خلاصېدلو ونه خوت
چرګانو نارې نه کړې
ملا اذان ونه کړ.

❀ ❀ ❀

واټونه تش دي
د سوالګرو ماشومانو
پر نازکې چغې پلنې نه شوې
چرګانو نارې نه کړې
ملا اذان ونه کړ.

❀ ❀ ❀

خو يو غږ اورم،
يو غږ وينم،
يو غږ څښم

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې مې په ذهن کې ژړېږي
انګازې کوي
په ماته ژبه وايي راته:
کارغان راغلل
کارغان راغلل
کارغان تورې غاړې راغلل
وای ! زموږ د باغ ګلونه
وای ! دا ونې، دا فصلونه.

۱۳۶۷ل کال
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند ته ژړا

سترګې دې شته؟
ته را ته ګورې؟
غږ مې اورې؟
ژوندونه ! نن دې پټو سترګو ته
یو غلی مساپر ناست یم
چې اسوېلیو ته مې
دباد او توپانونو
د کاروان اوښې ستمی کوي
اود غم اور ته مې
د غرونو
اود دښتو
ډبرینې پښتۍ وسوځېدې
اوښکې مې بېرته خو را !.
۲۸/۲/۱۳۶۷
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

درشل

چې پر اغزنو لارو ځو سبا ګلونو کې ځو
د عشق درشل ته په سکروټو په اورونو کې
ځــــــــــــــــــــــو
شپو کې دلمر زړې کرو وربځې په ستورو ولو
پاتې منزل پورې اشنا په سحرونو کې ځو
کږې کوڅې که د سفر څو له تيارو ډکې دي
دوينو سور مشال په لاس کې تورتمونو کې
ځــــــــــــــــــــــو
له زړنو پرخې ووروو پر جل وهلي فصل
شبې، شبې لکه وږمې مړاوو باغونو کې ځو
د وصل لاره کې رقيب خير که کوهي کيندلی
سبا به غاړه غړی ياره ! منزلونو کې ځو.

۳/۴/۱۳۶۷
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوونه

ګل شول هر خوا ته په کروندو لوونه
مورېږه کوو د خپل سرو لوونه
ته دې ګلان دلې دلې وره پر سر
مورې ته راپېښ دي د غونچو لوونه
مورږ د لونګو کرونده کړې وه
اوس پکې کېږي دا غزو لوونه
خواشيني نه يو پر بې سرو تنو
مګر چې نه شي د شملو لوونه
خير دی که نور راکې څه پاتې نه دي
وطنه! ځار درنه د زړو لوونه.

۳/۲/۱۳۶۷
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مات خوبونه

هېڅ نه پوهېږم،
چې سبا به مې د ماتو ارمانونو
مړاوي شوي بڼ کې
د شنو اغزيو باچاهي
پر کوم ګل اوربلوي؟
هره شېبه، هره ګړۍ مې
د خوږو خوږو خوبونو
د ماتېدلو اوازونه اورم.

✵ ✵ ✵

هره شېبه، هره ګړۍ
له خپله ځان تښتم
هره شېبه، هره ګړۍ مې
څوک له ځانه شړي
د يوه ځنګله پر څانګو ناست يم
يوه سيوري کې مې ځاله کړې
سيوری زما په هره ساه کې
ځغلوي د خپلې ساه تنستې؛
زه،
سيوری،
څانګې،

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاس په لاس د تور ځنګله له پاچاهۍ نه
د غریبې مهاجرې کورنۍ په څېر
په ګډه تښتو.

✵ ✵ ✵

زه د مزل په هر یو ګام کې
د پرون شاهدان وینم
او د نن شهیدان.
زه مې د غرونو او څېړیو
د ګونګۍ ژبې اورېنو افسانو ته ناست یم
چې هره ورځ کې راته ښیي
په خوني ټکو دوینو
او اورونو تاریخ.

✵ ✵ ✵

زه یې په سترګو کې
د خپل نن او پرون
ماتې هنداره وینم.
زه په زړو هدیرو لولم
د نیکونو په لاسونو کې
د نن د زېږېدلو کیسې.
۱۸/۲/۱۳۶۷، کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوټنۍ

نور مې تر دې چت لاندې
خوب نه راځي
نور له ختېنو دېوالونو
او بامونو سترې شوې يمه
ما ته له دې ځايه نه ليرې
په ځنګله کې
يوه د غوړګو کوټنۍ کوره کړئ !

۲۴/۲/۱۳۶۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

باور

مــــنم د ژمــــي چــــې اثـــر نـــه شــــته دی
خـــو پرســـپرلي هـــم څـــه بـــاور نـــه شـــته دی
ګـــودر بـــه وي، نجـــونې بـــه ډېـــرې وي خـــو
هغــــه د ښــــکليو مــــازيګر نــــه شــــته دی
تنهاکـــه وم مګـــر اوبـــه چـــې نـــه شـــوم
د اتشـــي ســـترګو نظـــر نـــه شـــته دی
شـــپه ســـبا شـــوې لـــه مـــودو ځنـــې پـــس
خـــو زور پـــه زړه کـــې د ســـحر نـــه شـــته دی
لـــويې د ېـــرې چـــې مـــو اغـــزو ونيـــوې
جګـــې شـــملې پګـــړۍ پـــه ســـر نـــه شـــته دی

۳۱/۲/۱۳۶۷
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مسکو پېغلې ته

زه چې ګورم ستا د زلفو د مارپېچو غرونو باغ ته
ماته یاد شي
زمونږ د پېغلو وران پیکي، ځنګل سرونه
زه چې ګورم ستا د شونډو د شرابو سره لښتي ته
ماته یاد شي
پر وطن مې د سرو وینو ډک سیندونه
زه مې خپل او هم خو ستا بخت ته حیران یم
پر ماکاڼي وروي، پر تاګلونه

۱۹۸۸/اکتوبر۱۳مه
مسکو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستړې مور مې

هر څو زبېښمه ورو ورو (د بلبل او ښکې))
هر څو زبېښم د وربښمو شونډو څاڅکې
هرڅو خېږم د نشو پر مینارونو
لامې مینه تاوده نه وي چې را یاد شي
دا زخمي زخمي وطن مې
او دا ستړې ستړې مور مې
هر یو ګوټ شي د شرابو
پیمانه راته د زهرو
راته یادې کړي مچکې
د ملګرو سور ټټر مې.
ای زما وطنه!
ای د مرګ او وینو کوره!
لرې مې پر پرېږده، لرې مې پر پرېږده
چې مېلمه یم پس له عمره
د یورپ د ښاپېریو.

۱۹۸۸اکتوبر ۱۹مه
کیف

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما زوی ارش ته:

ستړي شعرونه

زه دې له لرې نه اواز اورم
زه دې له لرې ننداره کوم
چې لټوې مې سرګردانه نا اشنا کوڅه کې
چې لټوې مې د دې سترو میخانو غاړه کې.
خو زه
د شنو ونو د لاندې له خپل سیوري سره
ښیبنه د غم د میو لاس کې
له هرګوټ نه وروسته
د اورلګیدو د کوچنۍ لمبې رڼاوو لاندې
ستړي شعرونه لیکم.
هو کې !
د وینو شعر، د غم شعرونه
او ستا د ماتو مړاوو شونډو ارمانونو غزل.

۵/۹/۱۳۶۷

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشئ او وګورئ !

راشئ او وګورئ !
زما د ژوند دا ((شنې شنې)) او د ((مستو)) شاعريو شپې
راشئ او وګورئ !
زما دغزلونو د میلاد او کوچنیوالي دغه تنګې کوڅې
راشئ او وګورئ !
زما د شعر چغې مساپر ماښام کې
چې په سرو وینو لامبي
چې سترې ساندې بولي
چې تورتم کې د څو وچو اورلګیدو
دې کوچنۍ رڼا ته
وینه شي، وڅاڅي او ژاړي سربداله دې کنې ځمکې ته.

✲ ✲ ✲

راشئ او وګورئ !
زما دمړو خوبونو د اسمان دا نړېدلې ځاله
راشئ او وګورئ !
زماد غزل سترګو کې
څپې، څپې د وینو او سرو اوښکو چینې.
راشئ او وګورئ !
زما د شعر ګلونه پاڼې پاڼې

(c) ketabton.com: The Digital Library

الماسي برېښنده غاښو کې د خاندو پاتې.

***

راشئ او ومې ګورئ!
راشئ او ومې ګورئ!
چې څنګه خلاص شم شوګیرونه د سهار له شنو بادونو سره
وایم چې نه یې لیکم
خو پاڅم وخوځم او ګرځم
لا هماغسې له غمو ډکو شعرونو سره.

۱۳۶۷/ ۹/ ۱۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

شومه دم

راځـه چې څـه د سـتورو د لالونـو شـومه دم دی
پـه څنګـو د سـپوږمۍ کـې د ګلونـو شـومه دم دی
کیسـې خـو پـه والله چـې د شـرابو زړې شـوي
جانانـه ! د سـرو شـونډو د جـامونو شـومه دم دی
د شـمعې پـه رڼـا کـې بـه مـې سـتا څېـره لیدلـه
اوس راشه چې مې کور د مشـالونو شومه دم دی
خیالونه شول څپې څپې په شنه سین د اسمان کې
تــه ګــوره چــې اشــنا ! د غزلونـو شــومه دم دی
زمـاد انتظـار شـېبې او سـتا نـیم کښـه سـترګې
زمــا د شــوګیرو ، ســتاد خوبونــو شــومه دم دی.

۶/۱۰/۱۳۶۷
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

اجمل ختټک ته:

شمشاد شمله، زیږې خبرې

ته رانه ځې او زه تنها کې پر ځیګر ګرځوم
د ذهن باغ کې دې کرم یاد دې پر سر ګرځوم
اشنا ! در تلی نه شمه لار ټوله اغزو نیولې
د زړه پر ګل دې لکه پرخه هر سهر ګرځوم
څاڅکی غزل به مې لیکه تابه تر جوړ کړ دریاب
اوس به د شعر منګی خالي پر کوم ګودر ګرځوم
بې شکه کور د پښتنو کې لر وبر خو نه شته
چې مې دزړه ((دالان)) نه ځې خاورې پر سر ګرځوم
ستا دا شمشاد، شمشاد شمله او ستا زیږې خبرې
لکه روڼ ستوری په اسمان کې د خیبر ګرځوم
ګوره زاري در ته کوم چې در نه نه شمه هېر
ستا د ((غیرت چیغه)) خو زه په لر وبر ګرځوم.

۳/۱۱/۱۳۶۷
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خاورین کلي ناوې

هاغه ده وینم یې تر خاورو لاندې
یوه سپېڅلې څېره
او یو تنکی ماشوم
چې پوست په غېږه کې نیولی دی د ځمکې ادې
تی ورکوي
او له خاورین زړه نه یې ورکړلې
د تورو تورو وینو لپې.

✵ ✵ ✵

هاغه ده وینم یې تر خاورو لاندې
یوه رنګینه پانه
یوه نازکه لښته
چې شنه بادونه یې خاورین کلي ته ځي
او ورته ساه ورکوي
باران یې زلفې مینځي
او شنې وږمې یې غوږ ته بولي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښايست او د ښنې مينې کيسې.

✵ ✵ ✵

هاغه ده وينم يې تر خاورو لاندې
يوه د حسن ډيوه يوه ښايسته شهزادګۍ
يوه له ښنو ، سپينو او سرو رنګونو ډکه
نازولې انا.

✵ ✵ ✵

هاغه ده وينمه يې
چې له خاورين کلي نه راغله
د ښايست پر اوږو.

✵ ✵ ✵

ګوره سپرلی راغی
هلته يو ګل وټوکېد.

۱۳۶۷ کب
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

فصل

د خــزان رټلــی ګــل یــم پــر ســپېڅلي بهــار ســوځم
د ګــونګی شـمعې رڼـا یـم د شـپې زېـږم سـهار سـوځم
ورتــه اوښــکه شــم د ســترګو زمــا ســترې ســفر ګــورئ
لایــې کــوز پــر شــونډو نــه یــم چــې پــه ښــکلي رخســار
ســوځم
د کمڅیــو د بــڼ ګــل وم لکــه روڼ د شــفق څــاڅکی
ستاد تـورو زلفـو غـره تـه اوس تنهـالکـه خـار سـوځم
د لیلې زړه کې شوې هېرې د مجنون لېونی ستـرګې
ټولو لوزونه ځوانیمرګ شول د وعدو پر مزار سوځم
د وفا دانې مې کښت کړې د جفا فصل زرغون شو
د ژړا چـم خـو مـې نـه زده خـو د زړه پـه انګـار سـوځم.

۱۳۶۷ وری
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکاري نظر

زده کـه دې خـوا ږه نـه دي ترخـه خـو راتـه ووايـه
مـات مـات دې منګـی شـه جنـۍ څـه خـو راتـه ووايـه
زه سـاده پـه غـورو د لېمـو کلـه پوهېږمـه
نيمـه راتـه ووايـه د زړه خـو راتـه ووايـه
نـه وايمـه نـه چـې راتـه وکـړه د وصـال کيسـه
خيـر دی يـو غـزل د بېلتانـه خـو راتـه ووايـه
مـا دې د الفـت زړې د زړه پـر سـر کرلـي دي
تـه پـرې د سـپرغو د بارانـه خـو راتـه ووايـه
سترګې مې باولۍ شوې ستا ښکاري نظر ته کېناستې
او سـه يـې هغـه وخـت د قتلېـده خـو راتـه ووايـه.

۱۸/۱/۱۳۲۸
کابل

زړه سوی پر غوټۍ

نازولې غوټۍ راغله
د سپوږمۍ امېل پر غاړه
د سپرلي وینې پر شونډو
او د ستورو د سرو اوښکو
په چینو مینځلې زلفې

***

دا ډېرۍ د سپینو واورو
د جلګو سپین کفنونه
یرغلونه د ږلیو
د یخجنو بادو کړیکې
توپاني خونړۍ وربځې
د ترخو سیلیو ژبې
د ګلونو د مرګ چغې
د ویرجنو ورځو مینـدې
د نېستۍ پر سین لاهو شول
راته سور پسرلی شین شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمــا زړه پــر غــوټۍ ســوځي

❃ ❃ ❃

زمــا زړه پــر غــوټۍ ســوځي
چې د مـرګ لـه پـولې راغلـه
لــه لــوخړو ډک جهــان تــه
د شــرابو جــام پــه لاس کــې
خمــاري نشــې پــه ســترګو
خــو شــېبه پــرې تېــره نــه ده
چې بې اور او توپـان سوځي
د ثــواب بنګــړي پــر لېچــو
لــــه ګنــــاه تشــــه لمنــــه
دا زمــوږ د وینــو ســین کــې
دا زمــوږ غریــب ســپرلي
کــــــــــــــــې !!!

۲۴/۱/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بې لارو لارو پل

تا وې د رڅم به
ما مې زړه د رته باغچه باغچه کړ
زما د مړه امید انګړ کې
د نرګسو او زنبقو ګلان وغوړېدل
زما ذهن د اسمان
د اجل وهلې دښتې
او وچې شوې چینې
لکه د شنه هسک کرونده کې
د سپوږمۍ
او رڼو ستورو د موسکاوو پتې
هاسې پر فصل راغلل

✵ ✵ ✵

ستا د راتلو د شېبو تال کې زنګېدم زنګېدم
ستاد راتللو هر قدم ته مې د شعر پېغلې مینځې کړلې
ستاهر قدم ته مې د شعر نازولې وینې وپاشلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو ته رانغلې:
خو ته رانغلې د شينکي باد د کمڅيو
غورځېدلې غوټۍ
زما د بې ګله شملې ول ول کې تلپاتې شوله
او هر سهر راته په ذهن کې
دا ستا د قدمونو
د بې لارو لارو پل ښيي.

۲۹/۱/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیلۍ

تـورې سيلۍ دي په جونګړو کې رڼا نه پرېږدي
دلتــه دوينــو لېــوني چيرتــه خنـدا نـه پرېــږدي
چې د اشـنا خـورو ورو زلفـو کـې نـه شـته ګـلان
ظالم وختونه د سپرلي ستوني کې سا نه پرېږدي
پـرون پـه کـاڼو نـن چې داسې پـه سـکروټو لګـو
شېبې سلګۍ ته خو مو هېڅکله سبا نه پرېږدي
وينو کې زېږي، پکې لوی شي، پکې ومري بچي
قاتلې شپې دي دعاګوی کور کې د چا نه پرېږدي
داسې مېلمه شو په وطن راتـه د مـرګ سوداګر
چاتـه عـزت، چاتـه شـمله، چاتـه حيـا نـه پرېـږدي.

۱۵/۲/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شهادت کیسې

چا مې د مات، زخمي زخمي
او مړاوي شوي خوب تعبیر ونه کړ
چې مې د اوښکو د ګلونو ننداري ته
ددې لرې وطنونو له باغونو نه
د شاتو مچۍ ولې راځي؟
❋ ❋ ❋
چا مې د زړه د وینو سین کې
وینې څښونکي کبان ونه لیدل
چې یې د مستو خنداګانو
او پیالو له کړنګهار نه یې
دې لوی کلي او ټول وطن ته خوب نه ورځي.
❋ ❋ ❋
چا د اسمان له چاودي زړه
زخمي سینې
اوله ویرجنو سترګو ونه پوښتل
چې د سپوږمۍ ناوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هسک د واټ په منځ کې
د شهیدو ستورو وینو نه
پر مخ ولې خالونه ایښي؟
او شپو ته بولي
د اسمان د طلایي بڼ
د هر ګل او سرې غوټۍ
د زړه چاودون او شهادت کیسې.
۱/۴/۱۳۶۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

درې نومونه

زما د شتو پوښتنه ولې کوې؟
زه مې د ژوند لپاره
درې نومونه ښکلي
او له هر څه نه سپېڅلي لرم:
شعر،
شراب،
او د شنو ولو د شنو څانګو غرمو سیورې.

۵/۴/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ماضي پاڼه

د سـرو وينـو پـرون وينـم
چـې د نـن شـفق تـه ګـورم
راتـه تېـرې کيسـې ښـيي
د ماضـي پاڼـه اينـه شـوه.

***

چـې کـې لـوی سـمندر وينـم
پـه بـاغي څپـو کـې لامبم
د زمـان ګلونـه مينځـم
د ازاد سـاحل پـه څـاڅکو
د نجـات پـر بېـړۍ سپور يـم
کلـه تنـدر کلـه کلـه اور يـم
رڼګـوم د سـکون څلـي
وينښـوم د مـاڼو کلـي
هـر محـل راتـه ميونـد دی
هـره دښـته تـاتره شـوه.

***

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې کې لويو غرو ته ګورم
ټول جهان را ته شمله شي
دا کړې وړې درې مې
را ته رزم شي، جګړه شي
هره تيږه د وطن مې
د جرګو لويه د ېره شي
هره چغه د بابا مې
پر ((لاتيانو)) زلزله شي
هر يو توغ، هره جنډه مې
د پرنګ پر سر لمبه شي
هره پېغله د وطن مې
ملالۍ شي، زرغونه شي
چې دا مسته برېښنا وينم
را ته توره شي تياره شي
د پرون غرور ته ګورئ!
چې زموږ د لاس وسله شوه.

***

لا د هسک څڼو کې زانګي
دا اسمان اسمان خيبر مې
دا دننګ د کسو تورشو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا جهـان جهـان سـپين غـر مـې
لا د فتحـــې ســـرود بـــولي
دا ميونـد ميونـد ســنگر مــې
د دښـــمن پـــر مـــرۍ چـــورلي
د غـــازي ادې خنجـــر مـــې
لا د تـــورو ګـــوزار غـــوا ړي
د زلمـــي شـــهيد ټټرمـــې
زېـرى ! زېـرى ! چـې لا سـره مـو
د ننگونـــو معركـــه شـــوه
دا پـــــه ســــرګټلې لاره
بيـا زمـوږ پـه وينـو سـره شـوه.

۷/۴/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

حاصل

بیا مو په کلیو، کروندو کې
د ماتم د ماښامونو ږمې ونښېدې
بیامو د ژوند واټ
د سرو اوښکو د ماښام شفق
په وینو سور کړ.
او په دې سترېیو کروندو کې
د غنمو او ګنیو د هر فصل پر ځای
هره شپه د ځوانیمرګ ژوند
او د سرو وینو حاصل اخلو.

۲۲/۴/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ستوري هم تويې شول

دا ستوري هم تويې شول
دا سپوږمۍ هم بوره شوه
او ددې شپو تورو ځنګلونو کې زېړېږي
او لوېږي د شرمښو
او د دښتو د بګوو بچي.

❋ ❋ ❋

دا ستوري هم تويې شول
دا رڼا هم مړه شوه
او د زړو کېږديو منځ کې
د کوچنيو ماشومانو د خنداوو
او په غرو کې د زاړه شپونکي
د ((های های)) اوازونه پټ شول.

❋ ❋ ❋

دا ستوري هم تويې شول
سبا به لمر هم مړ وي
او موږ د شپو بنده ګان خاندو
د رڼاوو د مرګونو
او شهيدو ښکلو ستورو
ډلوډلو جنازو پسې.

۴/۵/۱۳۶۸ ، کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه ورځ...

بیا به سره لېچې د رامبېلو
زموږ د کلي د ګلابو
له شینکي قده راتاو ، راتاو شي؟
بیا به د سرې غوټۍ ډولۍ
د پسرلي پر مرمرینو اوږو
راشي زموږ د کلي باغ ته؟
بیا به د غرونو
د زاړه شپونکي
د بین د زړه
زخمي اسویلي ساه واخلي؟
بیا به زموږ د کېږدۍ مخه
د وریو له سپېڅلو او معصومو اوازو ډکه شي؟
هو کې !
همداسې به شي
غرونه به هست شي
او دا دښتې به
له ډېرو ترانو سترې شي
خو هغه ورځ چې:
زما پر قبر
د پولادو شناختې هم ویلې وي؟
۱۸/۷/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

که سپوږمۍ نه وای

که سپوږمۍ نه وای
زموږ د شنه ښکلي اسمان کلي کې
زموږ د باغ خوږو انګورو به
د چا له حسنه رنګ اخیسته؟
او د کوچیانو کاروانونو به
پر کوم لورې مزلونه وهل؟

❋ ❋ ❋

که سپوږمۍ نه وای
زموږ د شنه ښکلي اسمان کلي کې
د مساپرو سلامونه به له لرې وطنونو
د اشنا سترګو ته چا رسول؟
او زموږ کېږدۍ به
د تورتم له خونړیو لاسو چا ژغورلې؟

❋ ❋ ❋

که سپوږمۍ نه وای
زموږ د شنه ښکلي اسمان کلي کې
د شعر پېغلې به تنکیو اننګیو ته
د مینې خال له چا پور اوه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

اود وختونو ترورږمې کې به
د ژوند او دامید ګامونه چا اخیستل؟
کښت دې سمسور سپورږمې !
ژوند دې زرغون،
ځواني دې هسکه او ښېرازه اوسه !.

۲۴/۷/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لمبې په دام کې

دلته غوټۍ له ډېرې تندې وسوې
دلته د باغ ډيوې سوې قتلې
د اغزو پر خونړيو لاسو
او دلته ځمکه شوه د سربو
او اورونو پر غرمو بدله.

❋ ❋ ❋

دلته په کليو کروندو کې
د ماتم د ماښامونو ډمې ونښېدې
بيامو د ژوند واټ
د سرو اوښکو دماښام شفق
په وينو سور کړ.
او په دې سترېو کروندو کې
د غنمو او ګنيو د هر فصل پر ځای
هره شپه د ځوانيمرګ ژوند
اود سرو وينو حاصل اخلو.

❋ ❋ ❋

دلته په سترګو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تنکۍ اوښکې هم وچې شولې
دلته سیندونه، ګودرونه
او ویالې تږې شول
((دلته ډوډۍ وږې ده)).

❋ ❋ ❋

دلته د شنه سپرلي د ګلو د زېږېدا
او شهادت نېټه راغبرګه شوله
او زموږ په مینو او جونګړو کې
خواره لوګي
زموږ د ژوند د پای ټکي شول.

❋ ❋ ❋

دلته وطن په وینو سور دی
او لګیا دی زموږ د وینو پر مدار څرخي
دلته زموږ د اوښکو سین کې ملایک او شیطانان،
او پرښتې او تور دېوان سره په ګډه لامبي
دلته غرونه غرور مات دی
او هر سین ته اتکړۍ دي پرتې
دلته د اورلمبې په دام کې نیسي.

❋ ❋ ❋

دلته اوبه، دلته اورونه، دلته خاوره
او بادونه رانه غلو وړي دي
دلته د سترګو له ککیو نه قي شوی
د شملو او لوپټو انځور

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته زموږ د لاس تسبې او س د لوليو
او لغړو فواحشو په غوږو کې زانګي
دلته ويالې تږي دي
((دلته ډو ډی وږې ده)).

۲/۷/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښېرې په مالت کې

جانانه ! دلته مه راځه لمبې دي په مالت کې
زندۍ دي زولنې دي، غرغرې دي په مالت کې
چې ته به لوبېدې پکې اوس هغه ګلان نه شته
ایرې دي په مالت کې، هډیرې دي په مالت کې
د مینې ګودر وران شو د منګیو کتار مات دی
له سرو وینو نه بیا جوړې ویالې دي په مالت کې
سبا به وي منم خو په ماحول کې د کوډګرو ؛
په موږه خو خورې ورې تیارې دي په مالت کې
ذره هم ستړې نه شو پر موږ زور د ستمګرو
هر څو مره که ژړا وې دي ښېرې دي په مالت کې.

۱۴/۸/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

اس(۱)

هغلته لرې یو سپین اس ولاړ دی
لکه د ګلو پرخه
لکه د قو بڼکه
لکه د ښکلي یار د سپینو غاښو سپینه برېښنا
لکه اوبو کې د ښایسته وو ښاپېریو د مړوندونو سیورې
✲✲✲
هغلته لرې یو سپین اس ولاړ دی
لکه د ستورو اوښکه
لکه د ټولې دنیا سپینه نازولې سپوږمۍ
ورپسې منډې وهم
چغې وهم
تښتي رانه
راځنې کرکه لري
فقط همدا اسې لکه ته چې رانه کرکه لرې
منډې وهې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تښتي رانه
هلته يو اس ولاړ دى
هلته يو اس ولاړ دى
لکه د ګلو پرخه
لکه د قو ښکه.

۱۵/۸/۱۲۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیلۍ

پاڼي را ورژېدي
څانګې بربنډې شولې
کفن د سپینو واورو واغوسته
د ځمکې ادي
کنګل زموږ په ویالو کې
د اوبو له ستوني ساه واخیسته
او ځوانیمرګ شول د سیندونو
نازولې کبان
نو ای هیلۍ !
وزورنه پرانېزه ورځه
دغه ماحول
ګراني ! دا ستا د اوسېدو کله دی؟
۲۲/۹/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامونه

هلته چې شنه ښکلي بادونه
غوړوي پر شنو ګنیو
د شنو پرخو امېل،
هلته چې ویالې دي
د جل په موسمونو کې
د سترېو پردیسانو د غرمو څپرې
اودوېالو رڼې اوبه دي
د سپوږمۍ د پېغلتوب اینې
اشنا ! همغلته زموږ کلی دی
زموږ د ژوند هغه ویالې
او کروندې هلته دي
ګوره ! که راغلې کله زموږ
دغه زاړه، دغه کوچني کلي ته
ماته پلو کې
زموږ پټېیو نه د تللیو
((قځلاخو)) سلامونه راوړه !.

۸/۱۰/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غلا

نن مې مودو نه پس په سترګو کې
د خوب پر ځنګله اور ولګېد
خو سپین سهار ړوند شو
نن مې د کور په دېوالونو کې ځنګېږي
د ځوانۍ د زړه چاودون
او د ګناه یو وېروونکی انځور
کور مې لوټ شوی خوبه !
صدف په نارو باندې لوند دی
مرغلرې ورنه غلو وړې دي:
زما د مور دلاسو نښې ها سپېڅلې تسبې
او په انګړ کې
د انګورو د تاکونو هغه ښکلې، هغه مستې شنګلې.
۲۳/۱۰/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماښو ته سرود

موږه دې وينو ماښو !
موږه دې وينو ببرۍ !
ماښو ! زموږه دلته يو ګودر اباد دی:
د زلميو او د پېغلو د تنکيو زړو د وينو ګودر
دلته زموږ د وطن ميندې د کوډلو
او د ورانو کلاګانو انګړونه
هر سهار په خپلو ستړيو ستړيو اوښکو مينځي.

❋ ❋ ❋

زموږ بوختيا: وير سره غاړه غړۍ
زموږ ((مېلې)) پر هديرو ، ټولېدل
او ټنګ ټکور مو: د ګولیو نڅا
ژوند مو د اور او د ايرو
او د سکروټو او سپرغيو
يوه تکه سره بټۍ ده ماښو !
مړي مو کور کې مسافر
او د ځنګلونو شرمښانو خوراک.

❋ ❋ ❋

خو موږ دې وينو ببرۍ !
موږه دې وينو د توپان او ګردابونو په سرونو
د ګلونو او عمرونو لالهاندې ببرۍ !
موږه دې وينو د ياغي سين په موجونو کې
چې اوړې او را اوړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

غورځي، پرځي
او را وخوځېږي
د څپو پر غرونو لارې باسي.

✵ ✵ ✵

موږه دې وينو ماټو !
موږه دې وينو چې ((سلام)) ته دې هر ګام کې
د وختونو لېوني پېريان
د شپو له ځنګلونو وتي
موږه دې وينو چې دې ښکار ته
هر څپک کې
د نهنګو ويني څښونکی لښکر ناست دی
له غاښونو نه ارې جوړوي.

✵ ✵ ✵

موږه دې وينو چې د درد کومې کې ساه وباسې
موږه دې وينو چې يوه تناکه مړه نه وي اوبله درځي
موږه دې وينو چې د ژمي باد دې ژامو کې ډبره شوله
تاوه را تاوه شوله.

✵ ✵ ✵

موږه دې وينو ماټو !
چې هره ورځ او هره شپه، هره ګړۍ راته دا ستا
د سفرونو اومزلونو د ګامونو ښکالو
دلته راځي
موږه دې سوز، موږ دې ګداز اورو
موږ دې په لاس کې د ورغوي کرښې دلته لولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماښو ورځه !
ماښو وردرومه، سفرکم مزلونه لږ پاتې دي
د ستم زور اوبه دی.
✵ ✵ ✵
که چېرته تم شې ماښو !
او د ساحل پر لوري لار ونه کړې
د وخت پر پاښو به ورستې شي تورتمونو کې
د ستړيو قافلو ديون سپېڅلې کيسې
د ګلکځونو شنې رينبې به چېرته هم
د شنه ساحل پر ازادۍ باندې باور ونه کړي
✵ ✵ ✵
موږ د مرګ او د ژوندون پر تمځای ناست يو
ستا هر ګام ته موله زړونو نه
د وينو مشالونه ايښي
موږ دې هر ګام او هر قدم
د خپلو اوښکو په دې ماتو، تکو سپينو مرغلرو مينځو.
راته هادي شه ماښو !
راته هادي شه ماښو !

۱۰/۱۱/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاس راکوې او که نه؟

بیا د اسمان دروازې ببرته شوې
باران دی چې وربېږي پسې
خو د سرو وینو باران
ځمکه شوه ټوله سرترپایه پر چینو بدله
د سرو لمبو په چینو
دنیا مو ټوله په ناپایه سمندر واوښته.

❋ ❋ ❋

((نوح)) بیا دعا د مرګ
دو خت د ګناه کارو کړې
موږ ګناه کار چېرته یو؟
نه خو مو چاته لېوني ویلی
نه مو پېریان د چا د عقل غله ګڼلې چېرته
خو ځو ډوبېږو بېګناه
د سرو اورونو د موجوو سین کې.

❋ ❋ ❋

ای د ((جودي)) پر غرونو ناستې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ د ((نوح)) بېړۍ !
موږه په خپله لېوني یو
او پېریانو رانه عقل وړی
لاس راکوې او که نه؟.

۱۲/۱۱/۱۳۶۸

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

موسم

بې لـه تـا دوينوشـپې شـوې، مېلمنـه مـو شـه د کلـي
د (زيـوس) د کـال وړانګـې ((اتنـه)) موشـه د کلـي
ځو چې غـار پـه وينو لونـد دی، ګډوي لوګي د غوښو
څويـو سـترګی دېـو پـاچـا دی نـو وسله مـو شـه د کلي
د تيارو اوښې ګونډه دي ژوندترې ساه ايستلی نه شي
د سـپوږمۍ د روح اينـه شـه او ډيـوه مـو شـه د کلـي
ورتـه بوې لـولۍ سترګک کړسکندرتخت دجمشيد وسو
دا مړژوانـدی قـوم راوينې کـړه زلزلـه موشـه د کلـي
چې دژونـد هـره چينـه يـې تـر هـر پـل لانـدې کـړه وچـه
دا د مـرګ پـه سره موسم کې تـه قبلـه مـو شـه د کلـي.

۲۲/۱۱/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما لیلا

زما لیلا د شنو نارنجو د باغچو ونه ده
چې د سپرلي باد یې د ګلو د وږمو سپینو چینو کې
د خپل ټول عمر مزلونه مینځي.

❋ ❋ ❋

زما لیلا د شنه اسمان د لویو کلیو
دا سپوږمۍ پېغله ده
چې تورو شپو کې څانګه څانګه شي
د دښتو او ځنګلونو تورو څڼوته
غونچې د مرغلرو وایي.

❋ ❋ ❋

زما لیلا د چنارونو او سپېدارو
ښایسته مرغۍ ده
چې چېرته ښاخ له ونې وزېږي
نغمې ورته دعشق او د پاکۍ غږوي.

❋ ❋ ❋

زما لیلا د هسکو غرونو د سرونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کېږدۍ کوچۍ ده
لکه ګوربت یې پر ژورو او پر تږو
کړېدل نه دي زده.

٭ ٭ ٭

زما لیلا د شنو بادونو د چینو
هغه رڼه سترګه ده
چې چېرته ګرد پر رڼا پرېوزي
پرې ورېږمي د ازادۍ وروي.

٭ ٭ ٭

زما لیلا د خدای دکلي د شنه باغ
دهسکې ونې سره مڼه ده اشنا !
چې د جنت ورېي یو ازې د خپل حسن
او رنګونو په کاسو مړوي
او تو یو لو ته یې لاس د قدرت هم نه رسي.

۳۰/۱۱/۱۳۶۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مېرمنې ته مې:

ستا وفا

مادې په زلفو کې
یو گل د وفا کېښوده
تا مې شملې ته
د ځوانۍ شېبې
غونچې غونچې کړې...

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیسې

سور ژمی او به شو د سپرلي هنګامې څېرته دي؟
دا زمـوږ د ترېـو هغـه ډکـې کاسـې څېرتـه دي؟
شـپو کـې لګېـدلي د زلمـي شـهید پـر قبـر چـې
اوس مو پر شـهید وطـن دا ورکـې ډیـوې څېرتـه
دي؟
زمـوږه خـو یـاد ېږي د پر دیـو هـم ببو سـه مـرګ
سـرې جنـډې رپېـږي پرې؛ زموږ هـډیرې څېرتـه
دي؟
زموږ د ټنګ ټکور هو جرې، زمـوږ د محبت کلي
زمـوږ د شـمله ورو هغـه لـویې دېرې څېرتـه دي؟
شـته دلو پټـو غـرور او هسـک دی د پګړیـو غـر
اوف چـې د پښتو او پښـتونو الې کیسـې څېرتـه
دي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۳٦۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکه سپېڅلی لوګوس

ته د زنبقو د تنکیو اننګیو
د شبنم څاڅکو کې
دانه دانه د پسرلي ښکالو کې وټوکېدې
لکه سپېڅلی ((لوګوس))
لکه د وینې د زلمي شهید سوري ټټر کې.

❋ ❋ ❋

ته د باران او سپیونو واورو
له معصومې او سپېڅلې بېګناه لمنې
زما د زړه پر جل وهلې دښتې تویه شولې
لکه وړمه د سهر
لکه کوچنی ماشوم
دیوې بېوزلې مور د ویر او د دعا په بدل.

❋ ❋ ❋

ته د لمرونو د کانونو
او سپوږمۍ له څاه نه
لو یه ډیوه شوې
په تیارو شپو کې مې وځلېدې
لکه د رڼو ند لاسو کې ستړې امسا
لکه د تږي مسافر په مخ کې لو یه چینه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ږلۍ

په دې سپرلي څه وشول؟
سپينې وږمې څه شوې؟
سپېرو اغزوته
لکه ستړي بازينګر ګډ وي
دا پسرلي څه شو؟
دا زړکې چېرته لاړې؟
چې زموږ د غرو په لاله يي درو کې
او دبادونو د پستو سينو تر سيورو لاندې
د ځوزو ډلې او د کاړو کاروان غېږې مومي
او د اسمان غېږه کې
شفق را وسوځېد
په شنو پاڼو يې
ځولۍ، ځولۍ د سرو سکروټو ږلۍ وشيندلې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا کلی مه ورانوئ !

دا کلی مه ورانوئ !
دا کلی مه ورانوئ !
ګورئ چې هلته د شنو ولو د شنو سیورو لاندې
ګورئ د شنې ویالې تر څنګه د جلګو د پاسه
یو کوچنی پروت دی
یو کوچنی ویده دی
او تر وربې لوپټې لاندې
د ناز په غېږه کې کوچني شینکي خوبونهویني.
دا کلی مه ورانوئ !
دا کلی مه ورانوئ !
ګورئ چې هلته لکه زرکې زمونږ د کلي نجونې
ګورئ چې هلته د بامو پر سر نورسې پېغلې
کتار، کتار
د لمر تر وړانګو خپل پیکي جوړوي
او په مینو ژبو
د پېغلتوب غوږ کې د ځوان هوس سندرې بولي
دا کلی مه ورانوئ !
دا کلی مه روانوی !

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګورئ چې هلته له هغو سپېرو کوډلو ځنې
ګورئ چې هلته د دې تورې تروږمۍ له غېږې
ساړه ځګيروي جګېږي
سوزمن اواز راځي
او اميداورې ميندې
د انتظار د بڼ د سرو ګلونو لارې څارې
دا کلي مه ورانوئ !
دا کلي مه ورانوئ !

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سفر په لاره کې

مــامې د مینـــې نوبالغــه څړیکــه ولیدلــه
چې مې دیاس او دوهمونو دتیـارو شېبې یې
د خپلو سترګود الماسو پـه تېغ څیـرې کړلې.

❋❋❋

مــامې د مینـــې نـــو بالغــه څړیکــه ولیدلــه
چې د سرو وینو له بسترنه یې دستورو نجونې
دشپو دزورله ګنهګارې غېږې خلاصې کړلې.

❋❋❋

مــامې د مینـــې نوبالغــه څړیکــه ولیدلــه
دسبایې ددې وربېښمینې وږمې سیورو لاندې
چې د اسمان د وربځو سین نه دسفرلاره کې
د بـاراني ګلـو سـلام تـه غېـږ د ځمکې نیسې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اهداء زما سپین ږیري شهید پلار ته:

د میلاد په شپو کې

ای ! ددې شنه اسمان په غېږه کې خوب وړې سپوږمۍ !
ای ! په دې شپو کې د پردیسو د سفر ډیوې !
ای ! د ګلونو او د پېغلو، پېغلو وینو پرې !
ته راته ګورې؟
ته راته ګورې چې د کړیکو او تیارو ننبه شوم؟
او د ساړه ژمي خوني او ګنهګار ابلیس
زما د ګلانو او نرګسو باغ کې اوروکاره !
ته راته ګورې !
❋ ❋ ❋
ته راته ګورې چې محل مې له کارغانو ډک شو ؟
او په ویالو کې د هیلیو بچې وسوزېدل !
او زموږ د کلي میندې
د میلاد شپو کې ((بې لاسو او پښو بچیان زېږوي))
ته راته ګورې؟
ته راته ګورې چې مې ټول کلی چاړه چاړه دی؟
خلک په نوکو او برچو د یو بل سترګې باسي

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د مالت نجونې
په خپلو تورو تورو څڼو کې ځوزان تڼک وهي
آه،
آه نازولې سپوږمۍ !
آه درنا مورې !

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چړې په څوکه کې

دا د سپرلي د شینکي باد وزرونه چا تړلي؟
چې د سپوږمۍ شونډو کې تورو وربځو ځاله کړې
او د شیطانې شپې په لومو کې د ستورو نجونې
د مرګ له نوکو نه کترې، کترې راتوېږي شولې.

❋ ❋ ❋

دا د سپرلي د شینکي باد وزرونه چا تړلي؟
چې د تیارو په جهنم کې د اغزیو لښکر
د بلاربو بوټو له شیدو نه ډک تیونه شکوي
او د نرګسو دا موسکۍ، موسکۍ رنګینې سترګې
د لاس په نوکو باسي.

❋ ❋ ❋

دا د سپرلي د شینکي باد وزرونه چا تړلي؟
چې زموږ د کلي دبامو د سر سپینکۍ کوترې
د زهرجن غبار د زهرو د باران له لاسه
له ډېرې وېرې د ښکاري ګوتو کې ځاله کړې
او د چړې څوکه کې
سپینې دانې لټوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د رڼا کلي ته

زه به د سترګو تخم
د غه راڼه کسي ته
د وچې ځمکې په تبجنه غېږ کې وکرمه
او ،
د سینې له باغ نه
به مې د وینو څراغ
تورو کوڅو کې
د لارویو مخ ته، ونیسمه
څو چې په ګډه سره
دې لویو شپو کې
د رڼا کلي ته تول ورسو !.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شپې پر بام

نن مې کور له پنجرې نه
د مغرب له لوري
يوې مرورلې
خوسا شوې وږمې سر اخيستی
او د ګلانو په چوپتيا کې
د کارغانو ډلو
تيارې پر سر
د سبايي په شبنم ولامبلې
سهر له شرمه
ځان ته و نه کتل
ګلانو خپلې سرې مچکې پرې کړې
او لمر خولې، خولې
د شپې پر بام ويده پاتې شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د رڼا مرګ

لا د نرګسو د موسکا په سپرلني پاڼو کې
غرمو خوړلې،
جل وهلې کربلا ویده ده
د شپو په څڼو کې
د تورو، تورو وربځو خمار
د سپوږمۍ زړه نه
د سرو وینو پیمانې اخلي
او اطلسي باغونه
د سرو ګلابو
د غوټیو جنازې پر اوږو
د پرهرونو
د باغچو داغي ګلونه پر سر
د تور خزان خوني سیلیو ته سلام کوي
او د سپېدو له باغ نه
د تورې دښتې
پر اغزنې چاودې، چاودې سینې
یوه رڼا ولوېده
یوه رڼا مړه شوه
(چې رنګ د لمر یې درلود).

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوهاند دوکتورمجاور احمدزيار ته د هغه
د پنځوسمې کليزې په مناسبت:

ته لکه لمر

ته لکه لمر
دخپلو وړانګو
طلايي لمبونه
ذره، ذره
پر مړاووو شويو
(ګلو) وخښېدې
او ،
د شينکي ذهن
د هسک له رڼو ستورو نه دې
زموږ رژېدلي
اوسرتور (بڼ) ته
سالو وګنډه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپرلي ته

سپرليه راشه پردې کلي راشه
چې د ساړه ژمي قاتلو، خونړيو شپو
زموږ د باغ د کشماليو وينې وچې کړلې
او ماښامي سيليو
بيا د سپوږمۍ دزړه چاودون
د مړو سلګيو شپو کې
د پېغلو ولو او سپېدارو ملاوې ماتې کړلې.

✵ ✵ ✵

سپرليه راشه پر دې کلي راشه
چې زموږ د کلي د پېغلوټو ګودر ونړېده
دلته د شونډو په خيالي باغ کې موسکا مړه شوه
او زموږ دميندو مهربانو مورنۍ غېږو کې
شونډې پرتيو دا کوچني ماشومان وسوځېدل.

✵ ✵ ✵

سپرليه راشه پر دې کلي راشه!
چې تورو دربلو کې زموږ د سفرونو سپوږمۍ
د رڼو ستورو دګلونو دميلاد په ماښام
کترې، کترې له اسماني دښتو راولوېدله

(c) ketabton.com: The Digital Library

اود شنو وږو د ځوانۍ او پېغلتوب خوبونه
د وحشي باد په قهرجن ستوني کې ونښتل.

✵ ✵ ✵

سپرلیه راشه پر دې کلي راشه
چې زموږ د پېغلو او تنکيو سرو غوټیو ستر ګې
د ځانګو بڼ نه د خزان په سیلۍ تويې شولې
د تورو شپو د تورو وربځو تر لمنې لاندې
د سرو ربدیو د مور بلاربه ګېډه وڅیرله ! ! !

(c) ketabton.com: The Digital Library

ثاڅکي...ثاڅکي

بیا ددې تور اسمان په غېږه کې
د وربځو هادي
په تورو شپو کې
د سپوږمۍ په وینو ولمبېده
او اورني بادونه
د شنو پستو د پېغلتوب د وخت
شینکې خوبونه
تنکي، تنکي سوځوي
او په دې شنو شنو دامانو کې
د هوسیو بچي
او د زیتونو
د تنکي ذهن بې ژبې پاڼې
د خپلو وینو په بدل
ثاڅکي د لمر غواړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پسرلی، ږلۍ، باران

سږکال به هېڅکله سپرلی را نه شي
غوټۍ به چاته شنه موسکا ونه کړي
ځکه دا کلی، دا کورونه
او دا ورانې کوڅې
خپله سپرلی، سپرلی دی
او راتوکېږي
هره ورځ په کې دښتي ګلونه
زموږ دوینو غوټۍ
سږکال به هېڅکله باران ونه وورې
ځمکه به هېڅکله محتاجه د اسمان نه شي
ځکه: هر ګام او هر قدم
راته باران نیولي
یوه ترېدلي باران
یوې ترېدلې ږلۍ
دا سې باران چې زموږ د پېغلو د بنو له وریځو
له دې یتیمې ځمکې
ان په اسمان ووري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

استاد واصف باختري ته:

لیک

ته یې سپېڅلې لکه وړانګه او اروا د مرغلرو
د صدفو د سپېڅلو رڼاګانو د ښکلا کعبه یې
ته یې سپېڅلی لکه د روح د ((ادم))
او د جنت د ښکلیو حورو اننګیو او ککیو کې یو روڼ
دانطهور څاڅکی.

✵ ✵ ✵

زه دې په پاکو بې ګناه سترګو کې وینم
د دنیا دبېګناهو او سپېڅلو ارواګانو فریاد
یو ګونګ شوی، یو بې ژبې، یو بې وینې، بېګناهه انځور
زه دې د زړه په دې ناپایه سمندر کې هر ساعت
هره شېبه د یوې یاغي بېړۍ د ستر ماڼو د ستړیو شېبو
لیکي وینم،
چې لا خوځېږي پسې، لارې وهي، منډې وهې ځي او دارمان
غاړې ته نه رسېږي.

✵ ✵ ✵

کله چې خاندي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا مالګینې خنداګانې ماته ویر، ماته فریاد
ماته فغان رابښي
ژړا دې نه پېژنم
کله چې ژاړې نه ژړلی نه خندلی شمه
خو دومره پوه یم چې کاتب د مخلوقاتو زما و ستا
د ژوندون پاڼه د خپل ((قار)) او له ((مستۍ))
ډکو شېبو لیکلې
چې ژړا نه پېژنو
خندامو هم نه ده زده.
ته یې سپېڅلی لکه وړانګه او اروا د مرغلرو
د صدفو د سپېڅلو رڼاګانو د ښکلا کعبه یې
ته یې سپېڅلی لکه روح د ((ادم)).

۲۸/۱/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیوری(۱)

دا څو ونې
دا څو ولې
دا څو څانګې
دا زموږ د وطن نه دي
دوی نه بوی ځي د پردیو.
❋❋❋
دا سپېڅلې خاورې وایي:
دوی زما د غېږې نه دي
دا دباد د مور اواز دی:
چې ما تی ورکړي نه دي.
د لمر وینې وهي کوکې:
چې دوی ما لوی کړي نه دي.
❋❋❋
کاڼي، غرونه راته وایي
دا سیندونه راته وایي:
پام چې څنګ له یې ورنه شې
یو ساعت شي درته سیوری
بل ساعت درنه ساه اخلي.

۹/۲/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شناختې

يه ښكلې، ښكلې
يه سپېڅلې ملايكې !
دې مالت او په دې چم كې
ګناهونه هومره ډېر دي
چې تا هېڅ
د خپل وبال او دګناه غاړه كې
څوک نه ويني،
وايه ! په دې لار چې راتلې
هغه زمونږ د پلرو
او د نيكونو قبرونه څه رنګه وو ؟
ښښه يې وه؟
خاوره يې وه؟
شناختې يې وې او كه نه؟
مونږ خو د پلار او د نيكه هغه سپېڅلي
او درانه قبرته نه پرېږدي څوک.
۹/۲/۱۳۶۹
كابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګامونه او قدمونه

سیلۍ ! د کومو اورنیو غرو له څوک دې
زموږ کلي ته لاره کړې؟
موږ چې قدم پر قدم اخلو
ستا دغېږې د اورونو پر سکروټو
او سپرغیو لګو.
چې د غنمو فصل شین شي
او د غوږګو نازولي بچي قد وباسي
د دنیا ټولې سرې لمبې مو مېلمنې شي
د کبلو او کبانو د سپېڅلو خنداګانو
د معصومو څپو وینې زبېښي.
❋❋❋
سیلۍ، له کومې نا سپېڅلې او بدبختې لارې راغلې
د ګناه اودویرونو ساز پر شونډو
زموږ د ژوند او ددعا او عبادت کلي ته؟
موږ چې قدم پر قدم اخلو
هر قدم مو د کربوړو پر قدم او پر پلونو لګي
قدم زګېروي کوي
ګامونه چغې وهي
لارې له شرمه لارې نه راکوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

***

سیلۍ، قدم چې دلته اخلې باغ له شرمه
خپل ورمېږ غوځوي
موږ له غوټيو او غوټۍ له موږ مخونه نيسي.
وايه ته څوک يې؟
د کوم ځای يې؟
او له کومه دې زموږه د دعا او عبادت کلي ته پېښنه کړې؟

۱/۳/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

توپير

دا د شنه اسمان ناوکۍ
څو مره مينه ګر کې ده !
شپې چې د ګناه شي
هر څو ځان په خيرو ولړي
دا راته موسکۍ شي
د خپل ځان په سپينو پيو مې څادر مينځي
دلته مې د ځمکې
دا سپين سرې نيا ميره شي
هر ساعت راته قبلې
د شنو ډنډونو په اوبو ولې.

۹/۳/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلۍ

لښتي وچ شول
ويالې ورانې
سين د تورو کاڼو غر شو
اوس حيران يم چې د ګلي
دا هيلۍ به چېرې لامبي؟
❋❋❋
نه پوهېږم، نه پوهېږم
اې د ګلي مازيګره
ها زمرد ګلي چم کې
هغه سپينه کبوترې څه شوه؟
هغه شنې څپرې څه شوې؟
ها لوګرې جنۍ چېرې؟
❋❋❋
تا ته ياد شي مازيګره!
د ګودر د غاړې ليکې؟
لکه باغ د ښاپېريو،
لکه لارې د کوترو؟
❋❋❋
تاته ياد شي مازيګره!

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه شنې د ېرې د کلي؟
پکې هسک د شملو غرونه
پکې وربځې د چلمو.
❋❋❋
نه، نه ودان دی
کلی ودان دی
یوه ځاله په کې نه شته
ها د ښکليو توتکيو
يو نغری هم اباد نه دی
دا بيو د لاس نښه.
❋❋❋
لښتي وچ شول
ویالې ورانې
سين د تورو کاڼو غر شو
اوس حيران يم چې د کلي
دا هيلې به چېرې لامبي ! !.

۲۵/۳/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

چغه

وخت د دیدن اور شو د لمبې پر سر ولاړ یمه
څه وکړم پښتو ده د وعدې پر سر ولاړ یمه
څاڅکي څاڅکي راغلم ستا د حسن پر بام پرېوتم
اوس چې پر ځان پوه شوم د ناوې پر سر ولاړ یمه
ته خو به تندی د شپې نن بیا پر کاسو وولې
زه څومره کمبخت یم د توبې پرسر ولاړ یمه
لږ خودې کاږه واږه بانه راباندې سیوری کړه
خیر دی مساپر یم د غرمې پر سر ولاړ یمه
اوښکه د غزل مې د ساحل د غاړې چغه شوه
ډوبه مې بېړۍ ده د څپې پر سر ولاړ یمه.

۱۴/۴/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پښتو خبرې

ماتــه انکــار تاتــه د هــو خبــرې نــه دي زده
تــا تــه د راتلــو ماتــه د تلــو خبــرې نــه دي زده
تــه خوبــه مــانې د وعــدو بيارا تــه ودانــه کـړې
ماتــه لــه دروغجنــو د ګيلــو خبــرې نــه دي زده
ستا خوبــه امېــل لکــه سپوږمۍ پــه ټتــر وزانګـي
ماتــه دنــا څيرو ګرېوانــو خبــرې نــه دي زده
ته دخم مېلمه شه، سر تر پښو د مستې څانګه شه
ماتــه يــې د اوښــکو دنشــو خبــرې نــه دي زده
زه بې له پښتو نه په ټول ژوند پر بل څه پوه نه شوم
ســتا لکــه مغلــه د پښــتو خبــرې نــه دي زده.

۳۱/۲/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوير مالت

تـــه راتـــه خانـــده زه سلګو ســـره خوشـــاله يمـــه
تـــه پســـرلی شـــه زه اغـــزو ســـره خوشـــاله يمـــه
د ويـــر مالـــت کـــې دهـــوس د ادا نـــه شـــته قـــدر
د غـــم موســـم دی لـــه غمـــو ســـره خوشـــاله يمـــه
ستوري دې اوري پرخې پرخې پـر خوب وړي نظر
زه لکـــه شـــمعه شـــوګيرو ســـره خوشـــاله يمـــه
د زلفـــو وربـځـــې وورو‌ه بلـــې دې نـــه شـــي ډيـــوې
د ژمـــي شـــپه يـــم لـــه تيـــارو ســـره خوشـــاله يمـــه
نـــادان قاتـــل راتـــه پـــه لاره کـــې کرلـــي ســـپرغۍ
زه لکـــه دود لويـــو لمبـــو ســـره خوشـــاله يمـــه
څـومره خـوږه شـوه پـه دې چـم کـې د وحشـت ارتقـا
چـــې يـــې ښـــاغلو لېونـــو ســـره خوشـــاله يمـــه.

۳۱/۹/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

پسرلی

پسرلي شو ، پسرلی شو
پسرلی مې مسا پر پر کاله راغی
پسرلی مې چې کري
ګلابي حورې
پسرلی مې چې د خدای
له مهربانو سترګو ووري.

❋ ❋ ❋

پسرلی شو ، پسرلی شو
هره لوښته د وطن مې
د نرګس ډکه کمڅۍ شوه
هره لښته مې د کلي
تکه شنه د جنت څانګه
غنمي وږمې په زلفو
غرنۍ کوترې راغلې
د هوسیو لونې ناڅي
د شنو دښتو پېغلتوب ته.

❋ ❋ ❋

پسرلی شو ، پسرلی شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لمر سرې تورې يې ښکل کړې
لمبوي درنا ناوې
غوټوي د شپې رګونه
کري دښتو د اسمان کې
د انځرو شنه باغونه
سپوږمۍ سپين رباب اخيستی
رانه ستوري نڅاګر شول.

✵✵✵

پسرلی شو ، پسرلی شو
تودوي مې سرې مينې
زور خمار پر عقل ولم
سد مې اخلي د تاک وينې
ګناهکار ساقي ته ناست يم
راکوي جنتي ((پينې))
هره پاڼه د هر ګل مې
دې ياغي سرته پګړۍ شوه
هر يو کاڼی مې ګلاب شو
هره پرخه مې غوټۍ شوه.

۲۱/۱۲/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلیزه

نن مې د ښکلې لور د حسن پر سپرلیو
یو بل ګل وټوکېد
نن یې د ژوند پنځلسم ستوري رابرشو
د کمځو پر ماښام
نن یې د تاند عمر د لښتې پېغلتوب ته
بل ګهیځ شین شو
لور مې نن پېغله شوله.
❋❋❋
نن مې وعده وه، چې د زړه دوچې د ښتې
د سمسورې غوټۍ جشن لمانځم
نن مې وعده وه چې به ناوې کړم
د کور پنځلسمه سپوږمۍ
نن مې وعده وه چې سلګۍ ورته
د شمعو دودوم
او بلومه ډیوې
خو نن د خپلې بدنصیبې سرې غوټۍ
موسکا ته کېنناستم
مایې د باغ د پېغلتوب
ددې تنکۍ شېبې سلام وانه خیست
ما شمعې ونه شوای راوړای

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکې ډیوې بلې نه شوې
مایې ترخو شونډو ته
رنګ د خوږو هم ور نه کړ
مایې پر زلفو یو کوچنی پوړنی
نه کړو راخوړ.

✵✵✵

او نن ماښام چې ټوله ورځ
روژه په خوله
دلوی الله پر عبادت بوخته وه
په دې ګناه چې
په نغرې کې
ماښامي ټپېر ترې وسوځېدل
مور یې له شپې نه
تر سبا ورته غمبورې
په ځپېړو شنه کړل.
هو !
مورږ دبچو کلیزې داسې لمانځو
زموږ د ستور داسې دی ! ! !.

۲۶/۱۲/۱۳۶۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبدالباري جهاني ته(۱)

دهغه د شعر په ځواب کې:

مساپر خيالونه راغلل
مساپر له لرې غرونو
مساپر له لوی سفرنه
يادوي ((دماضي پاڼه))
رانه پوښتي دنن وينې.

❋ ❋ ❋

اوس به څنګه ورته وايم؟
اوس به څنګه ورکړم ((زيری))؟
چې يه ستړيه مساپره !
هر لو ښته دددې کلي
چې د خدای(ج) له خوبه شنه وه
اوس ښوازې د کارغانو
او زاړه شيطان کيږدی ده.

❋ ❋ ❋

اوس به څنګه ورته وايم؟
چې د غرونو ځنګل لوټ شو
د څېړيو څنې پرې دي
ځالې ډ کې له کربوړو
د چنارو په سينه کې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

❋ ❋ ❋

اوس به څنګه ورته وایم؟
چې د نن مینزو کړې ماتې
د پرون ښکلې هنداره
زموږ بوډۍ مورې یې کړه بوره
ټول وطن شهید شهید شو
دلته مري د ماضي فصل
دلته مري د سبا زړې
شمله ور غرونه مات شوي
را میراتې لوټې دي.

❋ ❋ ❋

اوس به څنګه ورته وایم؟
چې مې مري د مستۍ کلی
دلته وير دې خندا نه شته
د مرګي لوبه جاري ده
چا خندا راته وژلې
چا مو کور پر انګار وویشت
چا مو پښو چړو باندې
د بچیو مرۍ پرې کړې.

❋ ❋ ❋

اوس به څنګه ورته وایم؟
چې د نجونو تور وربل کې
سپرلی شین شو د ځوزانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته اوس دګودر لاره
د اغزو لښکر نیولې
اوس د ښکلو د سرو شونډو
هغه شنې موسکاوې مړې دي
اوس د ښکلي ریبار ژبه
د اغیار پر نوکو وتې
دلته لویې د ږیرې نه شته
د هجرو تغر ټول شوی.

❋ ❋ ❋

اوس به څنګه ورته وایم؟
چې شهید پلو پر سترګو
د وطن ادکۍ ژاړي
ړنګوي د دعا ځلي
هسکوي د ښېرو غرونه
((زور)) له لوړ ګرېوان نه نیسي
د سرو اوښکو په لاسونو
ترینه غواړي د خپل فصل
ددې شنو دانو مرګونه
چې نامردو بزغلیو کې
د مور څه قدر نه شته.

❋ ❋ ❋

ته دې ورک سیوري ته ژاړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه له خپل سیوري نه سترړی
ته له ځان سره په جنګ یې
زه فلک سره په جنګ یم
راته وایي:
ژمی درومي
توتکۍ به بېرته راشي
لکه وړانګې د سپرلیو
په وریښمین وریښمېن وزرونو.

***

زه وایم:
ای د ټولو ربه !
که ته چېرې توتکۍ وای
ته راتلې زموږ پر کلي؟
لکه وړانګه د سپرلیو
په وریښمین وریښمین وزرونو؟
=۱/۱/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاک

چې يې دنيا ته سترګې راکړې
او غونچې غونچې شوې
پرهغه ورځ مې د مور سرې سترګې غوټۍ شوې
بېرته ونه غوړېدې
چامې پر تړيو او ماشومو شونډو تی کېښود ،
پر هغه ورځ هم دلمر سرې وينې شوې وچې
او يوه شېبه راونه ورېدې
شپه شوه ، شپونکۍ ، سپوږمۍ د ستورو درمو
وړيو وريو پسې هم ونه وتله
تمامه شپه د مړو سلګيو پرزانګو ويده شوم.
❋❋❋
سهارچې پاڅېدم
زموږه د کاله د سرو انګورو نرۍ ونې راته ايښې وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غولانځه پر سپېرو او جل وهلیو شونډو
ما ورته مور وویل.
اوس هغه څاڅکی د انګورو مې پر زړه باندې
نیالګی ولاړ دی
څو چې لویېږم ښا خور تاک مې
له ژوند سره سم لویېږي
زه او تاک دواړه له یوې ریښې یو.

۱۰/۳/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلبرې

هرڅو مره چې پی مخې دي او ښکلې دي دلبرې
هغــــو مره ســـتمګرې او قـــاتلې دي دلبـــرې
پــو هېږم څــو خونخــوره مېلمنـــې وې درنــه لاړې
زړګيـــه ! خپـــه نـــه شـــې نـــازولې دي دلبـــرې
نه لوز، نـه يې وعده، نـه يې رښـتيا ده چا ليدلې
دې چـم کـې د وفـا لـه غـرو لوېـدلې دې دلبـرې
زمونږ که ځواني اورشوه د دوی ګل له څنو پرېوت
دا هســې پـر خپـل حسـن غولېـدلې دي دلبـرې
توبـه ! لکـه دخـوار فقير دې خپلې غوسې وسوم
درنـــې دي، پښـــتنې دي اوښـــاغلې دي دلبـــرې

۲۹/۳/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ازادي

دلته څوک نورد پسرليو
دګلونو او وږمو په سوچ کې نه دي
دلته چاته نور زموږه د کورونو
دبامو سپينو کوترو ته
داني ورکول نه زده.
❋❋❋
دلته دښتو کې د باد له کوچې هېر دي
چې بيا ښکل کړي
په پردېسو وچو شونډو
د لوګړې پېغلې څنې
دلته چت پر کاله نه شته
چې دا سترې توتکۍ پکې دمه شي.
❋❋❋
دلته وينه، مينه مړه ده
دلته فصل د لمر وچ شو
دلته قتلې دي دعشق اود ځوانۍ
او پېغلتوب ددې سپېڅلو ګناهونو
د جنت ښکلې هنداري.
❋❋❋
دلته ساه په باغ کې نه شته

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته مات د ګل انځور دی
دلته بڼ کې زرغون شوې
د ساراوو د زړو بګوو چغې.

❋ ❋ ❋

موږ د مرګ کام کې ژوندي يو
د ښکاري ګوتو کې ناڅو
د سبا کښت يې رالوټ کړ
دا د نن شپېو د پوانو
د پرون پانې ورستې شولې
د مړو او د خاپو په لاسونو
ازادي خو وي همداسې
ژوند خو داسې وي کنه !؟

۱۴/۵/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو منثور شعرونه

مصطفی جهاد ته:

زموږ مړینه

-۱-

پرېوزه،
ارام وېده شه!
زموږ مړینه داسې ده
لکه ژوکړه مو چې وه
او ژوکړه مو
لکه مړینه مو چې ده.

❋❋❋

هغوی چې د خپلو کورونو
پر دسترخوانونو
ډوډۍ خوند نه ورته ورکوي
ژوندي وي.
پرېږده!
هغوی چې د پردیو د کاروبار
د افیونو او الکولو په چینو کې
د لغړو فواحشو
د پستو او مرمرینو غولانځو پر غرونو
یوه شېبه خوب

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ د ټولو په ژوند نه ورکوي
ژوندي وي.
او پرېږده !
هغوی چې ویاړ ګڼي
د خپلو ناوو پېغلتوب
له هغوی نه
په پردیو کټونو کې واخلي
ژوندي وي.
او ،
زه او ته
چې ژوندي وو مړه وو ،
نو ،
پرېوزه
ارام ویده شه !
زموږ مړینه
لکه زوکړه مو چې وه
او زوکړه مو
لکه مړینه مو چې ده.
۳۰/۵/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

درد

-۲-

د پلار مړینه مې ولیده
اودورونو زړه چاودون هم
لوږې مې د ډېرې وزغملې
او تندې هم
خو یوه یې دومره دردوونکې نه وه
لکه:
نشه چې نه وي پوره
او ښیښه پای ته ورسي.

۱۷/۲/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغمبران هم ژاړي

-۳-

ونې ! ولې ژاړې؟
ښاخونه یې رانه غوڅ کړل
چا؟
ښاخ مې،
ومې روزه، ومې روزه
چې رالوی شو
تبر ته لاستی شو.

❋ ❋ ❋

- مورې ! چېرته ځې؟
- دخدای کلي ته.
- مګر دا لویه نړۍ؟
- نړۍ خو د دېوانو ده.
- مېړه دې شته؟
- رانه ورک شو.
- او زامن؟
- لرم یې: قابیل او هابیل.

❋ ❋ ❋

- مسیحه ! ته او اوښکې؟
- اوښکې نه، وینې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- دچا له‌لاسه؟
- د یهودا له‌لاسه.
- ومې روزه، ومې روزه
- چې رالوی شو
- دښمن ته یې وسپارلم.

✵✵✵

- وطنه! ته؟
- او دا دی زه هم ژاړم.
- څوک دې ژړوي؟
- ملت مې.ملت مې دوه برخې شو:
- قاتل او مقتول
- دربیمګړی نه‌لري.

۱۸/۳/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

برخه

-۴-

هغه ورځ مې چې غوښتل
کمڅۍ یې ورته له ګلونو ډکې کړم
د دښتو او بڼونو ګلان
سیلیو یوووړل
او نن چې، ګلان بیا راوغوړېدل
هغه نه شته.

❋❋❋

هوکې !
زموږ برخه همدا سې ده
تېر کال مو چې ویالې
له اوبو ډکې وې
زموږ د کلي ژرنده ورانه وه
او اوس چې
د کلي ژرنده بیا ودانه ده
په ویالو کې اوبه نه شته.

۱۲/۲/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنیا

زما زړه تر جهان لوی دی د جهان تنګه سینه ده
چې زه نه په کې ځایږم دا دنیا څومره وړه ده؟
زه د جل د غرونو تږی پرواګیر نه یم د لپو
ساقي ! چم مې د ګوټ نه زده زما بحر پیمانه ده
ما مسیح حیران لیدلی د خپلې مور دعفت سوال ته
ما چې نوم دعشق اخیستی راته لښته زمانه ده
موږ یې څنګ ته د ګورناست یو پوکوو په کې ساه ګانې
ګنې دا دژوند ډیوه خولا پخوا تر ازل مړه ده
د تقدیر کچکول پرغاړه مرګ نه خیر دهستۍ غواړو
دا دنیا څومره لولۍ ده، دا دنیا څومره سپېره ده.

۳/۲/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مساپر

څه د ښکلو او ښکو ستوری مساپر پر خاورو خوریم
د چا سترګو نه لوېدلی یو ټوټې ټوټې انځوریم
او س به چېرته پسې لاړ شم نا اشنا کوڅې دي ډېرې
دا دزړه تیر به مې څوک وي چې یې زه د شګو کوریم
چې یې ټپ په سترګو ړوند کړم ترې سرو بادونو یووړم
دا د چا د نظر دودیم؟ دا د چا د نغري اوریم؟
قتلوي مې چې خوبونه، لېونی خیال مې چې وژني
دا دکوم پښتون شملې ته د مغل د خولې پېغوریم
څغلوم اس په دریاب کې، ګرځوم بېړۍ په وچه
دا دکوم جنون امسا یم، دا دچا دعشق شبکوریم؟

۸/۲/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

پياله

دا ځواني مې صدقه شه، خو پياله مې تشه مه شه
د زړګي لپه چپه شه، خو پياله مې تشه مه شه
ښه پوهېږم چې مې وژني دا بربنډې د تاک پېغلې
عمره ! يو ځاځکی نشه شه، خو پياله مې تشه مه شه
څو يې ښبنم نه تمامېږي راته څه د زهرو سين شو
دا دژوند وچه چينه شه، خو پياله مې تشه مه شه
دا د دوه کاڼو دنيا چې دومره ګرانه پر موږ پلوري
لکه دود پر اور خوره شه، خو پياله مې تشه مه شه
نه په بر د عمر خوښ يم، نه په ګز د ژوند خو شاله
ټول دلوڅو پښو ناره شه، خو پياله مې تشه مه شه.

۷/۷/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاره

د ژوند مزي خو لنډ شول هغه شپه قراره چېرته ده؟
یاران د لارې ډېر دي خو ملګرو لاره چېرته ده؟
کاروان مو د سپوږمۍ تر څنګ برشو ، خو زموږ مینه
چې تاویل څاروانه ! اوس د خدای لپاره چېرته ده؟
ساقي ! راځئ وچې شوې ډالۍ ورته د زړه لپې
زموږ د وینو تږې دا ویده خماره چېرته ده؟
موږه ساده ګان یې د دوکو پر ژړنده دل کړلو
ای عشقه ! د دروغجن دیدن هغه ریباره چېرته ده؟
دا دومره پېړۍ شپه کې د سبا سبا ناري چې دي
شیمه مو د نیمزالو ډېوو تر سهاره چېرته ده؟

۳/۸/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کب

سیندلا همغسې
څپاند روان دی
او ا سپین ږیری جاله وان
خدای زده
پر کومې دې شګلنې غاړې
خوب وړی دی نه ویښیږي
سترګه مې ورپېده
او ستا دکور کوتره راغله
ستا راکړی ګل یې
زما شملې نه یوور
زه پوهېدم چې
نن به دا سې وشي
او نور به هېڅکله
درونه رسمه:
بېګاه مې خوب کې
له لاسونو ځنې
کب لوېدلی !

۳/۱۰/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینه

نیمه شپه، نیمه شپه ده
د سپوږمۍ ځانګو ته ناست یم
یو څو سیوري راته ناځي
لکه ډمې عربانې.

❋❋❋

د جنت پېالې یې راوړې
څه وربښمینې پربشتې دي؟
رانه اخلي تاج د عقل
دجنون جوغه یې راکړه.

❋❋❋

اوس د زړه پر پاڼو لیکم
ستا د دوه سترګو غزلې
لکه خدای چې مینه لیک کړه
دا دحورو په لاسونو.

۱۹۹۱ جنوري
مسکو

(c) ketabton.com: The Digital Library

څانګه

د کومې شپې بله ډیوه یې څانګې !
چې مې د زړه پر کور خوره یې څانګې !
لږ صبر وکړه چې وزګار خو شمه
څنګه بې صبره پیمانه یې څانګې !
شپه د ژمي د راتلو خو نه ده؟
داسې چې بیا کړه وړه یې څانګې !
نه چې یاغي شونډو مې وکړ تېری؟
له شرمه بیا چې تکه سره یې څانګې !
څنګه د عشق پر قیام نه کړم باور؟
چې راته سیوری او شمله یې څانګې !
د وخت سیلۍ دې رانه وړای کله شي
د پښتني کور مېلمنه یې څانګې !

۱۹۹۱ جنوري
عشق اباد

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه او غر

تاسو مې پېژنئ؟
زما د تن هډوکي
او د خاورو په رنګ مسته وينه
زما د غرونو د هستۍ نښې دي
ما مې د غرو له تيو پېـ رودلي
زما د کور د بامبوتۍ له پاسه
غر ولاړ دی
او په انګړ کې
هر قدم ته د ښېرو ونه،
په هره يو ښاخ کې يې
د لمر د زېړو دلو کيسه
او شين اسمان يې
خپلو سترګو ته
له پاسو نه
رانجه پوروي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماته د خوب او سترپیا
چم نه دی زده
تیارو ته ستوري،
د سبا بربنډو پېغلو ته
لمنې ګنډم
او کرۍ ورځ سترګې په لار تېروم.
سترګې په لار یم
خو د څه لپاره؟
نه پوهېږم !
وه چې زما تر سیوري هاخوا
دا دنیا نن څومره ښکلې ښکاري
دریغه !
له شرمه راته پاس
د کتو وس نه لري.

۲/۱۱/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوی احمد شاه بابا ته:

د غمنو وړی

-۱-

د غنمـــو وړی زمـــا د پګـــړی ځانګـــه
د غنمـــو وړی زمـــاد غرونـــو ژبـــه
د غنمـــو وړی زمـــاد ماضـــي درمنـــد
د غنمـــو وړی زمـــاد ســـبا تـــوره.

❋❋❋

د غنمـــو وړی زمـــا اوښـــکو تڅکـــی
د غنمـــو وړی زمـــا د موســـکا پاڼـــه
د غنمـــو وړی رنـــګ د ښـــا پېریو
د غنمـــو وړی زمـــا دیـــار ســـندره

❋❋❋

د غنمـــو وړی لمـــر دشـــپو د تیـــو
د غنمـــو وړی ســـیوری دغرمـــومې
د غنمـــو وړی وږم د ســـــپرلیو
د غنمـــو وړی تـــن دشـــنو خېریـــو

❋❋❋

(c) ketabton.com: The Digital Library

-۲-

د غنمو وږی پاس پر شملې شین شو
طلایي تاج یې نسکور کړ له سرونو
د غنمو وږی شنه دویار جنده شوه
لکه سره وینه ایت د پاني پت شو.

❋❋❋

د غنمو وږی توره د بریښنا شوه
د دښمنو وربځو ګېډې یې کړې څېرې
د غنمو وږی زما د غرونو باد شو
له هیبت نه یې زمرو ګیدړې راوړې.

❋❋❋

د غنمو وږی وینه د غیرت شوه
په ککرو کې یې اور د ایمان پو کړ
د غنمو وږی زما د پلار شمله شوه
ټیټېدل یې لکه ستوری چېرته نه زده.

❋❋❋

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غنمـــو وږی اور شـــو پرنـــا مردو
هـره لو ښتـه يـې تنـور كـړه پـر بګـوو
د لمر بڼ يې له لويديزې سيلۍ خپل كړ
د شمال د بـاد ترخـه ژبـه يـې پـرې كـړه

❋❋❋

د غنمـو وږی ټـول هيـواد هيـواد شـو
د غنمـو وږی ټـول ولـس ولـس دی
د غنمـو وږی زمـا د وطـن هسـک شـو
چې تـر غـاړې يې د بلا لاسونه لنډ دي.

❋❋❋

د غنمـو وږی زمـا د پګـړۍ څانګـه
د غنمـــو وږی زمـــا د غرونـــو ژبـــه
د غنمـو وږی زمـاد ماضـي درمنـد
د غنمـــو وږی زمـــاد ســـبا تـــوره.

۳/۱۱/۱۳۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کښنت

د زلفو شپې دې راوړې خونسکورې درنه نه شي
ته ګوره هغه کړې وعدې نورې درنه نه شي
بلد نه یم په غېږ کې د سپېځلې ګناه چېرې
دا شونډې وچې روږدې دي سمسورې درنه نه شي
ما ښنلي کله نه دي ساقي تور شراب په جام کې
ستا سترګې تکې سرې ښې دي چې تورې درنه نه شي
کمځې دې راته دار کړه چې منصور شمه ژوندی شم
وېرېږم له هغې نه چې منګورې درنه نه شي
له ورېځو نه خیر نه شته کښنت مو هم له سینده لېرې
سپرلیه ! څو غوټۍ دي چې کمزورې درنه نه شي.

۱۴/۱/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبدالباري جهاني ته (۲)

دهغه د شعر په ځواب کې:

مادرته نه وې چې یاغي شو اولس؟
مادرتــه نــه وې چـې ژړېـږي وطــن؟
مادرتــه نــه وې چــې نړېــږي غرونــه؟
مادرتــه نــه وې چې ورانېـږي وطــن؟

❋❋❋

مادرته نه وې چې د کارغیو سیوری
تــاج د شــیطان شــو لوټــوي پرښــتې؟
مادرتــه نــه وې چــې د حــورو حســن
پــرډمــو پلــوري، خرڅــوي پرښــتې؟

❋❋❋

مادرتــه نــه وې چــې دنــن ســندره
غریبــه اوښــکه شــوه پــه اور وســوه؟
مادرتــه نــه وې چــې ډیــوه د ســبا
ماتــه هنــداره شــوه پــه کــور وســوه؟

❋❋❋

(c) ketabton.com: The Digital Library

مادرتـه نـه وې چې هـادرنې لـوپټې
د اور او وینـو پـر ګـودر زانګـې؟
مادرته نه وې چې هاسپېڅلې تسبې
د څـو لولیـو پـر ټټـر زانګـې؟

❋❋❋

مـایو زخمـي تـن د وطـن ژړلـو
اوس لـه وطـن نـه وطنونـه جوړ شول
مـا یـې لا یـو درد دوا کـړی نـه و
اوس یې لـه هر ټپـه ټپونـه جوړ شول

❋❋❋

تـا ویـل مـه ژاړه جـوړېږي وطـن
زه ویـم چـې نـه یـې نـاخبر بـه یـې
تـا ویـل اور دی بیـا ګـلان دي پسـې
زه ویـم لـه دې اوره بهـر بـه یـې.

۱۵/۱/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

وينې پر کاله

اوښکې د شپېو کـه دکلـو وې پـه سر واوښـتې
لپـه وې اوبه، کـه پـه نېـزو وې پـه سر واوښـتې
ټـول عمـر بـاران و، يـوه شـپـه مـو رڼـه ونـه ليـده
پــوه نــه شــوو دژمي کــه ســپرلو وې پــه ســر
واوښــــــــــــــــــــــتې
نه به وايي ژبه دغه ګونګ زړګی شاهددی خو
لښتې د کمڅوکه توپـانو وې پـه سر واوښـتې
خيرکه مـو سر لاړ دپښـو پـل مـو ژونـدی پـاتې
دی
څوورځې کـانې پـه قـافلو وې پـه سر واوښـتې
ستړې نه شوې غاړې زموږ اوداپځې چړې ددوی
وينـې پـر کالـه د پښـتنو وې پـر سر واوښـتې.

۱۸/۱/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیدیا

سپېره بیدیا ده په کې پل د بنیادم نه شته
یو څو پېریان دي له پردیو غرو راغلي
بربنډ پړي، ناځي، ناځي
چې تیاره شي بیا سینې پر خپلو میندو سړوي
پر خواره خوب پرېوزي.

❋❋❋

د زهرو ونه ده ولاړه
پر بیزو ادي يې سیوری کړی
بیزو د زهرو پرګې خوري هره ګړۍ ورځنې حمل اخلي
د ورځې د پرش، څلو ښت بچیان زېږوي
دورځې د پرش، څلو ښت ځوانان شي
بیا قتلېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو بیزو ادې پرګې خوري
او لیګا ده هره ورځ نوي بچیان زېږوي.
پېریان ګډېږي
د بیزو ادې په ویر او پر خواریو خاندي
چې شپه تیاره شي
بیا سینې پر خپلو میندو سړوي
پر خوارېه خوب پرېوزي
سپېره بیدیا ده په کې پل دبنیادم نه شته.

۱۹/۱/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګیله

زه دې د کومې ښې ځوانۍ په خاطر؟
ستاد نیمګړې مینې
د سمسورتیا په هیله
پیالې په سر اړوم؛
او زه دې کومو مهربانو سترګو
ته شین غزل ولیکم؟
پیالو ته شونډې
د غزل زلفو ته لاس نه ورځي
کله چې زړه کې مې یې.

۲۲/۱/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیخ

شیخ بې نغمې ګډېږي
شیخ د جومات کړکۍ ترلې د واټونو د پوالو ته ناڅي
شیخ د خپل عشق د باکرې مور
له ټپونو نه شراب څښلي دي.

❋❋❋

شیخ لکه سپینه پاغونده
بادونه یوسي،
بېرته راشي
او خپل مست سیوري ته ښه وخاندي
شیخ د کوکنارو ګلان وټومبي په تورو څڼو
شیخ توره شپه شي
په غلا غلا د زلیخا د مخ پوړني پسې لاس غځوي.
شیخ بې نغمې ګډېږي
شیخ د خپل عشق د باکرې مور
له تیونو شراب څښلي دي
شیخ تورو څڼو کې ټومبلي
د کوکنارو ګلان.

۹/۳/۱۳۷۱

کابل

ګړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګړۍ پېړۍ ده چې د نیمې شپې له ټکې څنې نه خوځېږي
ستوري سوځېږي،
شمعې مري،
د ترږمیولېونۍ د زنداني شپېو دژوند خړې آینې ته ناڅي
کاږه په لارکې د مېږیود راتلو شپېو ته غوږ ایښی دی.

❋❋❋

د دوو وروستیو د کمڅو پر سر سپوږمۍ بندي ده
او مساپرې پښې د غوږګو د کاله پر لوري لاره باسي
متېې زخمي دي،
بې نوکانوګوتې څنګ کې د شپې پاتې دي
ړوند دګلونو درنګونو تماشې ته ناست دی.

❋❋❋

ګړۍ زموږ د ژوند سپېڅلی او محکوم کلام دی
ګړۍ، پېړۍ ده چې کږه ملا سمولی نه شي
ګړۍ غریبه
د پېړیو د سکون پېټی په سر ګرځوي.

❋❋❋

کاږه په لارکې د مېږیود راتلو شپېو ته غوږ ایښی دی.
ړوند دګلونو درنګونو تماشې ته ناست دی
۱۴/۳/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه

دومره قدري یادشي چې یوځه خو دې په تله ووې
پوه نه شوم قسم دی چې تا څه ووې ما څه ووې
ټوله شپه ربښتیا دې پټ د زړه کور کې ساتلی وم؟
یو غلچکی خوب و په کاله مې تېر بده ووې
ستا دنظر تندر ته مې ټول خوبونه درمند شول
چاراته له وربځو نه خبر د بارانه ووې؟
وینښ وم که ویده وم خدای زده د برې مودې تېرې شوې
مینه دې له زړه وه او که هسې دې په خوله ووې؟
کړې مې وعده وه چې دې بیا په کلي نه درځم
هېره وه له مانه خو ریښتو دګر بوانه ووې
وپوښته ربښتیا ترې کوم مغل دې چم کې شته که نه؟
څومره سپکې سپورې مېلمانه ته پښتانه ووې؟.

۱۴/۵/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا کلی، دا وطن

کلونه تېر شول، ځواني مري
او درنګونو پسرلي
زمونږ پر سوي او غريب مالت
ګذر ونه کړ.
ورېمو د سترې شپون
دځېو په ځنګلونو کې نڅا ونه کړه
دتورو دښتو دکېږديو د وريو ژبې
بيا وچې شوې.

❋❋❋

بيامو دکلي د چنارو
پر نيم سويو تنو اور بل شو
د شنو غنمو د وربښمين فصل کمڅيو ته يې
رنګ بيا د لوګيو ورکړ
بيا يې د ستورو سره تو کړي
د تورو ورېځو
د شيطان مريي ته وبښله.

❋❋❋

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلی، وطن
بیا د شپلیو د مېخونو جنګ کې ساه وباسي
کلی، وطن مو
د څو تورو تجمل ته
بیا له سره قربانېږي
هر قاتل یې
د زخمي ځان له هډوکو ځنې
لاستی د ((بېرغ)) اخلي.

***

زموږ سرونه،
زموږ وینې
د شنو چرسو اود بنګو هغه شنې دانې دي
چې د ودوي یې ((باباقو)) ملنګ
د غم اود سترېیا شېبه کې.

۲۵/۳/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنازې

وربېځو د ستورو جنازې ښخې کړې
بیا پر دې غرو
د رڼو ستورو د نارنجو ګلان نه وریږي
رانه د سترو مسا پرو پښو پل ورک شو.

✵✵✵

هره شپه مې ځوانې مېږې تندورنه وژني
هره شپه د ځوانو مړو جنازې ښخوم
خدای زده
دې لار کې چېرته روغه څېرې شته او که نه؟
چې راته غبږ پرانیزي
څادر مې باد وړی دی !.

۲۶/۴/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلی - د پره

ماته د کلي مازیګر یو ځلې بیا وخندل
د مرورو وړمو پېغلو مې د شونډو جل وهلې پانې بیا ښکل
کړې
کلی مې بیا لکه د وینې د زړګي پر فصل وبهېده.

❋❋❋

د پلار هو جره لکه کنډ کپر پرته ده
نور ترې د سترو بزګرانو د چلم دودونه راخېژي
نور یې انګړکې د ښاغلو مساپرو د څپلیو د ګل مېخونښې هم نه شته
له ماتې ملا یې نړېدلي د سنځلو نازولې څښې
او پلار یو ازې د کابل په هدیرو کې مساپر پروت دی.

❋❋❋

بیا مې د کلي د اذان اواز له خوبه ویښ کړم
اذان پر کلي باندې خور دی خو په غږ کې یې هماسې
د سپین ږیري ((بلال)) سوز نه شته (۱)
ټول د پکول شاته لمونځونه کوو
او د جومات محراب له مانه د ((بلال)) سپینه پګړۍ غواړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

❋❋❋

کلی هماسې له دېرو ډک دی
دکلي لارې د زلمیو تردرنو درنو ګامونولاندې ساه اخلي
خو ګودرونه ړنګ دي
د کلي پېغلې انګېرونو کې د نیا زړې ځرخې تاووي
او زه لګیا یمه د پلار زړه دبره چلوم.

۱۸/۲/۱۳۷۱

۱- د شاعر منظور مشر تره مشهور دیني عالم مولوي عبدالحی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلونه

کرلي مې جانان دي په اورونو کې ګلونه
زه هسې لټوم په ګلونو کې ګلونه
زاهده رانه کېږي چې ما ښام کې قضا ګانې
ليدلي مې د زلفو ما ښامونو کې ګلونه
وږمې وې نابلدې د کمڅيو له غرونو راغلې
زرغون مې شول د کلي په خوړونو کې ګلونه
هر ګوټ سره ګلاب شي تکې سرې د پيالو مورګې
جامونه په ګلونو کې، جامونو کې ګلونه
په شونډو کې موسکا خو يوه وکوه جانانه!
سپرلی شه غوړوه مې په زخمونو کې ګلونه.

۲۵/۷/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ((آدم)) وصیت

زه ((آدم)) یم، زه ((آدم)) یم
له جنته شړل شوی
پر دې ځمکې بادشاه شوی
ورور دې ورور پر کانې وویشت
نازولی زوی مې مړ شو.

❋❋❋

زویه! زرکاله پوره شول
یو څو ورځې دې مېلمه یم
څو خبرې درته کړمه
نن به یم سبا به ځمه.

❋❋❋

دغه سپین مزی در واخله
د پستو پستو ورېښمو
پکې حک مخ د نبیانو
د جمله وو بادشاهانو
پرښتو وو دی اودلی
له جنته دی راغلی.

❋❋❋

خو وېښته زما د ږیرې
او همدا جنتي مزی
په یوه تابوت خوندي کړه
ورته جوړ قفل او کلي کړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوچې ته او دنیا ده
پر دښمن غلبه ستا ده.

❋❋❋

دا ګوتمۍ مې هم دروا خله
ورته وبه ښیې لارې
دا ((میمون)) اس مې هم ستا دی
ورسره بربښنده توره
هر بری د ستا بری دی
هر زورګیر د ستا مریي دی.

❋❋❋

زما ننبې د ستا ننبې
زما لکړه ستا لکړه
زما لاره د ستا لاره
زما چاره د ستا چاره
خو وروستۍ خبره واوره
وینه توی زما د زوی کړه
د مظلوم زوی په بدل کې
زویه ځه ته هم قاتل شه!
د ((آدم)) د غاړې ګل شه!

۲/۹/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د احمق په لټون

اوربېدلې مې کیسه ده خدای زده کله
له ملانه، له عامي نه که له بله
یو سپین ږیری چې یې وخت د ځنکدن و
په هوښیارو کې هوښیار او عزتمن و
خپل زامن یې کړل پر ځان باندې چاپېره
وې خبره درته کړم چې نه شي هېره
څه یې چې شته نیم یې په ما پسې خیرات کړئ
څه وېش، څه یې پخه او څه یې سقات کړئ
نیم یې ورکړئ د کوم ځای نامي دله ته
کوم احمق، نادان، رذیل، حرامزاده ته
چې په نوم د حماقت تر څوک بر نه وي
دغه نیمه برخه ټوله دې دده وي
سړی مړ شو د خیرات کټوې بار شوې
ګېډې ډکې شوې د دار او د نادار شوې
زامن ټول شول مصلحت یې سره وکړ
د احمق سړي لټون ته یې زړه ښه کړ
وې فرض کړی موبابا پر موږ دا کار دی
پسې ګرځو په دې ښار که په بل ښار دی
ګوندې وي چې په دې کارکې کوم حکمت وي
د سپینږیرو خو په نیکو مصلحت وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زامن لاړل نيمه برخه يې تر ملا کړه
په شپو شپو يې خپل زاړه کلي ته شا کړه
د احمقو يې ځار له هره لاره
پسې تلل له يوه ښاره تر بل ښاره
لټوه هغوی احمق چې ښه شاخدار وي
احمقان خو ګڼې هر چېرته بسيار وي
خو شاخدار احمق هېچېرې پيدا نه شو
ځو چې سر يې د پايتخت پر کوڅو وشو
دوی له ورځو يوه ورځ ليدل په ښار کې
چې راجوړې دي مېلې په هر بازار کې
هرې خوا نه راټول شوي ښه ځوانان دي
ځوک يې پېغلې، ځوک زاړه، ځوک هلکان دي
دچا شونډو کې موسکاوې دي غوړېږي
ځوک تندی پر زنګنو وهي ژړېږي
يو خوا ساز دی، پايکوبي ده او خندا ده
بله خوا چغې دي نارې دي او ژړا ده
چا کړه شمله پر سر اينښې خوښي کړي
چاله برېتو نه تار ايستی زبوني کړي
ورونه ګرځي په مېلو کې هورې دورې
دوی ليدل هغه کانې چې نه وې چېرې

دوی ليدل چې د مېلې په هغې خوا کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تخت ځلېږي د رنګونو په رڼا کې
په کې ناست يو عزتمن سړی دی ګوره
چې وربېږي پرې ګلان له هره لوره
طلايي تاج يې پر سره لکه دلمر دی
تيارسی ورته سردار دی که لښکر دی
جوړ ټولګی ورته ولاړ دی د ساقيانو
ښکلې پېغلې او په کې دي د زلفانو
دمېلې پرې بله خوا بله کيسه ده
دوی ليدل چې هلته بله هنګامه ده
دوی ليدلو يو سړی چې عزتمند دی
له يوې پښې له ونې نه ځوړند دی
ځوک يې سر وهي په سر ځوک په سوکانو
نه زړه سوی د جنګو نه د ځوانانو
له ماشوم نه هم خيرات د خپل سر غواړي
خو وهي په کې هر ځوک د لاس سوباړي
د سپين ږيري زامن ډېر ورته حيران شول
بيا په لټه د دليل او د برهان شول
له يو چا ځنې يې وکړل تپوسونه
چې راښيه د خدای پار دی دليلونه

د يوه مو ولې دومره هرکلی کړ؟
او له بل ځنې مو جوړ د کوځې سپی کړ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

وی هغه چې اوس د تخت پر سر مستي کړي
پس لـه دې نـه بـه پرمـوږه پاچـاهي کـړي
او دا بـــل چـــې تاليـــده ســـر پـــه ژړا و
يـو سـاعت مخکې زمـوږ پـر سـر پاچـا و
مـوږ دنـوي هرکلـی کـړو څـه چـې غـواړي
بيـا چې زوړ شـو نـو وهـو پـه کـې سـوباړي
د بابـــا زامنـــو ووې چـــې مـــو ومونـــد
هـا احمـق چـې موپـه ټـول جهـان کـه نـه مونـد
د شـاهي پـه بـاغ کـې ناسـت نـه ګـوري منـي
ښـــه پـــوهېږي د ســـبا ســـوباړي وينـــي
نيمـــه برخـــه دبابـــا يـــې رابهـــر کـــړه
بيـايې ټولـه د بادشـاه پـه لاس کـې ورکـړه.

۷/۱۰/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

بادشاه او معشوقه

تېره هېره زمانه کې یو بادشاه و
نازولی په هر ملک ددې دنیا و
خدای ورکړې دبدبه دتاج اوتخت وه
په هر ځای ورته ګونډه اوښه دبخت وه
خزانې یې وې د شتو وتې له شماره
هر خزان یې ښایسته و له بهاره
نه کمی و د لښکرو نه د زرو
نه کمبود په کې د مینځو او نوکرو
شمار یې نه و په حرم کې دبیبیانو
نه د ښکلو معشوقو نه د ساقیانو
هر محل یې د دنیا پر سر جنت و
رب ورکړی له ازله دا عزت و
د بادشاه په دلبرانو کې یوه وه
چې په ټولو کې ښایسته لکه ډیوه وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکــه حــوره هســې ښــکلې نــازولې
تــه بــه وايــې لــه جنتــه وه راغلــې
چــا لیــدلی دا ســې حســن چېــرې نــه و
ډېــر شــاهان يــې پــه لیــدو پســې ړانــده وو
د بادشــاه ټولــه هســتي ددې هســتي وه
د شــپې ورځــې پــايکوبي وه بدمســتي وه
دغــه نــورې معشــوقې، نــورې بيبيــانې
ورتــه ټــولې د پښــو خــاورې وې خــوارانې
يــو وېښــته ددې او دا ټولــه دنيــا
بــدلوه کلــه دداســې عشــق بادشــا
يــوه ورځ يــې پــه شــېبو د بدمســتۍ کــې
د خونــدونو او رنګونــو پــه ځــولۍ کــې
ســرې د نــاز شــونډې راپرانيســتې ادا تــه
ځــو خبــرې وې چــې ويــې کــړې بادشــاه تــه
وې پلانــی حــاکم دې ډېــر درتــه خــاين دی
تــه پــوهېږې نــه خــو مــا تــه مبــين دی
❋❋❋

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې خبمه د مستۍ ته‌وله شوه سهار شو
د مظلوم حاکم تياري خونې ته لار شو
پس له څو ورځو پوښتنو احوالونو
پس له ډېرو تحقيقونو، تپوسونو
شوه معلومه چې تقصير د حاکم نه دی
تش تومت د معشوقې د ترخه زړه دی
پس له هغې بادشاه ډېر ورنه خفه شو
سلطان لاړو درباريانو ته جرګه شو
وې که څه هم ډېر پر دې ښکلې مين يم
خو والله چې پر هغې پېښې غمجن يم
زه وېرېږمه که بيا هم داسې وشي
خدای خبر چې ددې ملک چارې به څه شي
درباريانو ورته وويل سلطانه
نوريې مه منه خبره عاليشانه
بادشاه ووې ناممکنه ده ملګرو
چې ځان منع کړم د هغې له خبرو

❋❋❋

يوه شپه بادشاه دربار نه رابهر شو
معشوقې سره ملګری په چکر شو
پر بېړۍ سواره روان وو په دريا‌ب کې
معشوقه يې کړه ګوزاره په تالاب کې
معشوقه لاړه خو اوريې د عشق بل کړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

لګېدلی د بادشاه پر تش ګوګل کړ
بیا بادشاه شېبې پر اوښکو لندې ولې
اوښکې څه چې یې سرې وینې بهولې
بادشاه هسې خوار وزار او تورکمند شو
چې ګوزار د عشق او مینې له سمند شو
درباریانو ورته ووې ای امیره !
ای زمونږ د سرو سیوریه ای زهیره !
اوس چې مرې ورپسې ولې دې غرقاب کړه
خپله مینه دې لاهو په دې دریاب کړه
بادشاه ووې ورته ای عالیجنابه
زه خراب به یم نه ملک خانه خرابه.

۲۹/۱۰/۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر قبر مې

ما مې دا خپل قبر په سترګو ولید
قبر،
زما د سفر نوې بېړۍ
د وچې ځمکې سمندر کې غړوې د مسافرو مساپرې شپېلۍ
او قبر کښونکي
سترې سترې رانه پښو ځنې ښپلۍ وباسي.

❋❋❋

بربنډې پښې، سپینې جامې پر غاړه
زه مې د خپلې جنازې پر سر ولاړ یم
د ملا غړ ته مې غوږ نیولی
چې بلوي مې پر ګناه د ثوابونو ځراغ
زه ورته سرې سترګې ژړېږم
وایم دروا غ دي
ملا مه یې وایه!

❋❋❋

(c) ketabton.com: The Digital Library

له کور او کلي نه مې ساندې خېږې
ادې د زوی چيغې وهي
بچيان دادا بېرته له خدايه غواړي
د چاپه خوله کې چېرته نه شته چې شاعر مړ دی
او دلته زما په جنازه کې
يو شاعر
خپلې مېرمنې سره ناخې او سندرې بولي.

۵/۱۱/۱۳۷۱

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

بزګر

ځنګه سرې ږلۍ په سر واخیستم؟
زما دلاس د خولو فصل نه یوشین بوټی راپاتې نه دی
چېرته یو ژېړ وږی هم نه شته چې یې پاس پر پټکي کېږدم
له ګودر ځنې په برېټو کې موسکی تېرشم
په مخه لاړ شم، شاته وګورم
پر ښکلي اشنا بیا د یوې بلې وعدې زېری وکړم
ږلیو څه ونه کړل؟
بزګر لګیا دی تر خپلې
لور سره خبرې کوي
بزګر ژړېږي
او وریو ورته غوږ نیولی.

۲/۱/۱۳۷۲
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنګړیواله

بنګړیواله توړې بیا پر کلي راغله
بنګړیواله شرنګ پر ولو ،
دښایسته رنګونو څانګه
بنګړیواله زموږ د کلي
دزلمیو د ((طالعو)) د نازکې غوټۍ وږم
بنګړیواله زموږ دکلي
د پېغلوټو د اختر د شپو زېرۍ
❋❋❋
بنګړیواله توړې راغله
ړنګه بنګه ساه نیولې
په پستو پستو ځګېروو یې
دهر کاڼي تپوس وکړ
خو زموږ د کلي لارو
د پردیسې بنګړیوالې
تش د خولې سلام وانه خیست
وې یې: هو ! رښتیا زړه شوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغو سترګو رب وهلو
خدايزده چېرته
بيا پرکومو نابلدو کوڅو سر کړم؟

❋❋❋

بنګړيواله تورې تم شوه
حک حيرانه پښېمانه
بنګړيوالې په لستوڼي
دښو دوړې جارو کړې
هر دېوال يې ددې کلي
له خوارېه نظره تېر کړ
وې يې: نه، کلي همدا دی
دا کوڅې هغه کوڅې دي
خو حيرانه يم چې څنګه
نن مې پل په کې پردی شو؟

❋❋❋

بنګړيواله رنګېدله، بوګنېدله
چې له لرې زموږ دکلي
پخوانۍ ښارو ښکاره شوه
يو اشنا سلام يې وکړ
اودانه يې دانګورو
د بوډۍ په خوله کې ورکړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وې يې: ځه نو بنګړيوالې
ځه ورځه پر مخ دې ښه شه
اوس نو هغه کلی نه دی
او د ښکلو مړوندونه
ډېر کلونه شول چې پرې دي.

۱۱/۱/۱۳۷۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

غـچ

...خویو تریخ د زهرو جام دی
نه څه سره لري نه سپینه
نه یې رنګ شته
نه یې خوند شته
نه یې پاتې شته نه مړینه.

❋❋❋

عجیبه ډالۍ یې راوړه
پرښتو، د جنت حورو
شپېلوي راته هډوکي
قتلوي سر توره مینه
سین د زوو دی ترې څاڅي
وریتوي د زړونو وینې

❋❋❋

اوس پوهېږئ؟ څه یې وکړل؟
ها لوبګرو د باغونو؟
یوه وښوده په ګوته
بل یې دل کړه پر غاښونو.

❋❋❋

اوس یې غچ له موږه اخلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ږدي مو ژرندې پر سرونو
ورشه غوځه دې کړه ونه
راشه وادې خله غنمينه
نه يې رنګ شته
نه يې خوند شته
نه يې پاتې شته نه مړينه
قتلوي سرتوره مينه
وريتوي د زړونو مينه
...خويو تريخ د زهرو جام دی
نه ځه سره لري نه سپينه (!)

۱۲/۲/۱۳۷۲
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاپېرۍ

دغره په لوړه څوکه ګورئ
چې د ستورو د هیلیو تر ښکو لاندې
زما د مینې ښاپېرۍ ناسته ده
چیغې وهي
تندې اخیستې پرې باران نه وورې
په تور وربل یې
د چنډو پاڼو اور واخیست
غزل وسوځېد.

❋❋❋

څومره درنه او پښتنه ده اوښکه
اوښکه د زړه له نازولې کوره راغله
زما په لپو کې راپرېوته

(c) ketabton.com: The Digital Library

او زه لګیا یم لوړې څوکې ته
په لپو کې او به خېژوم
څوکې ته ورسم نږدې شم
بیا د ځمکې تل ته ولوېږم
او به او به شم
ښاپېرۍ تنده وژني
او زه او بو وړی یم !.

۱۲/۲/۱۳۷۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیلاني بلبلې

سیلاني بلبلې لاړې
نور د باغ د خوب په سین کې
د بلبلو سرود نه شته
د شنو چیغو تصویر تت دی
نور د باغ د سرو ګلونو
د بلبلو د سرو شونډو
نازولې مینه مړه ده
نور د پاڼو پر کمڅیو
سهارونه د سپرلیو
چېرته پرخې پرخې نه شول
((سر له سره پالنګه هسک کړه فتح خانه
لویه خدایه، سیلانې بلبلې والوتې له باغه))
سیلاني بلبلې لاړې
نور پر اس د تنګیالیو
د پګړیو د شملو
د لوړو لوړو
اسماني غرو پته نه شته
نور د برېتو پر سرونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه تاوه
د پښتون
اسرافيلي شپېلۍ کښه ده
نور هغه ډګر مات شوی
او پرغاړه د پرديو
هغه مستې
سپينې تورې لښتې نه شوې
((رابيا)) بله ناره وکړه:
((سره له سره پالنګه هسک کړه فتح خانه
رابيا ګلې پونده ورته کړه سپره شوه)).

۳۱/۳/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

رورېده

زړه شړلی یم له کوره اور مې بل دی په کاله کې
لړ مې پرد بړده چې ویده شم ستا د زلفو په ځنګله کې
سترګې ستا سترګو کې لامبي ملامت را باندې مه کړه
تنده کله ماته شوې د کبانو په ویاله کې؟
ما د مات زړه له هر شرنګه د شنو چیغو مالت جوړ کړ
نه دي نوم وځي له زړه نه، نه مې شپه کوي په خوله کې
د سینې پر باغ دې تلم ستا د سینې قراول تم کړم
اوس نو پرې چې مې زندۍ کړې ستا دغاړې امېله کې
چې په پټه دې خوله راکړه تا په خپلو لاسو غل کړم
نن ستړۍ وې سبا درمند رورېده دا سې کوي غله کې

۳/۴/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

تنده

د فردوس د عیش کوربه دی
غرقوي دنیا د ترکو
خو لا تشې مړې غواړي
د سوالگر ساړه نغري نه.

***

د سوما جامونه لاس کې
زموږ دوینو لامبوزن شول
نه سړېږي، نه ماتېږي
دمړو شومانو تنده.

۲۱/۴/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د دوه ویشت کلن ځوان وراره شفیق الله متین شهادت

ویرنه

خلکو ګورئ چې پر کور مې د غم اور لکه غر پرېوت
د فلک خونړۍ لاس مې لکه تبر پر سر پرېوت
هر یو کاڼی مو قاتل شو راته بېل بېل پر در پرېوت
د سرو وینو په کاله کې بیا د وینو ګودر پرېوت
څه درانه چنار ته ناست هم د مرګي پر خنجر پرېوت
یو روڼ لمر مې د کاله و، سهر وخوت سهر پرېوت
مرګه څو مره ګناهکار یې ورانوې د عزت کلي
له بې پتو ځنې تښتې رنګوې د عفت کلي

❋❋❋

خدایه څنګه به شم صبر څنګه اور مې کړم په زړه کې
زېږېدلی یم لویېږم دا دوېر په زنګانه کې
چېرته او ر چېرته توپان وي راته سم ووري کاله کې
غم زما د کور کوربه دی، مرګ مې ناست په دالانه کې
نه په غېږ کې د نیا لوی شوم نه په غېږه د نیکه کې
پرون پرې د پلار مړی شوه نن ساه قتله په وراره کې
څه د غم په ورځ پیدا یم څه د غم په ورځ به مرمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لویـه خدایـه لویـه خدایـه ! دا څـه یمـه دا څـه یمـه.

❋❋❋

ټول کهول مې جارجارو وای خو((شفیق))راته په کور وای
دا زلمی ستوری د کور مې د نیکه پر درګاه خور وای
تـل د قـام د پګـړې ګـل وای د ټبـر د پـت انځـور وای
غـم یې تـل زما پرسر وای دا دژوند پـر نیلي سور وای
دده درد وای زما مرګ وای دده کور وای زما ګور وای
زما خونـه وای خرابـه خـو ودان نغـری د ورور وای
تولعنت زما پـه غـم شـه زه یې زوړ کړم دی زوړ نـه شو
کال په کال رانه کښت ربیي خو وړ سترګی دی موړ نه شو

❋❋❋

لا یې سیوري ته ناست نه وم ځوانیمرګ شو بهار وسو
سم چې ګل جوړ شو شلمې تـه، شمله وسوه ګلزار وسو
چې راخوت د سهار ستوری، ستوری وسو سهار وسو
هغه رنګه ځواني وسوه هغه دنګ سپېدار وسو
ځار بـدې چې ورنـه ښـکلې هـا د ښـکلیو سـردار وسو
ګلالـی لالـی مـې وسـو، وطـن وسـو ځـېد ښـار وسو
پر هر سربانډې اوربل دی سر دې پورته کړه ((شفیقه))
پـر مزار بانـدې دې سـوځي لـه (یمینـه))تـر ((عقیقـه)).

❋❋❋

وروره تـه خو د ګـور نـه وې ستاځواني دګـل ځـواني وه
ستاښایست د ګـل ښایستو، ستاثاني دګـل ثـاني وه
سـتا د خـولې د تکبیر چیغــه ددې کلــې ودانــي وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تــه د سـرو يــا قوتو كــان وې خــو وطــن كــې ارزانــي وه
وروو رد وروو پــه لاســو وژنـــي دلتــه دا مســـلماني وه
دلتـــه دا ســـې نـــاداني وه، دلتـــه دا ســـې نـــاداني وه
مګرتــه يــوازې نــه يــې دلتــه دنــګ غرونــه قتليــږي
دلتــه ســيند پرچــړو وژنــي دلتــه ټــول وطــن نړيــږي.

۲۲/۴/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسې لور داسې لوونه

ورېځې بیا لامبي پر اورووري پر ګلو
دا زلمی سپرلی خو نه دی د سوځلو
له اسمانه د سکروټو غر را پرېوت
سوځوي مې ښکلي کلی د سنځلو
بیا د ګلو د حیا پرناموس جنګ دی
څانګې سترې شوې د ځان پر قتلولو
دباغ سپین مرونډ رېبلی دی اغزیو
پرې یې نه ښود چېرته جوړ ګرېوان د ګلو
د سیندونو مست اوښان وسول له تندې
د هیلیو پېغلې بیا لاړې له کلو
د سپوږمۍ پر وربل مري غونچې دستورو
لمرد ځان جنازه وړي پر خپلو ولو
موج د وینو ګلان و کول سپرلی شو
څه حاجت شته؟ دګلاب او د سنبلو
بیا لنده نه شوه ډوډۍ د ((عیسی)) جام کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاتې نه شول هغه سره شراب د ښلو
د پيالو پر شرنګار يو ويده ويښ نه شو
نه ساقي شته نه کنډول د کړنګولو
يوې شمعې د شپو د بو پرتندي ونه ويشت
يو پتنګ نه شته لمبو کې د لامبلو
دا ويدې سترګې د بڼ پرې رڼې نه شوې
چيغې پرېوتې رانجو کې د بلبلو
فلک اور پسې اخيستی سترې نه شو
د دې مستو چټو ستورو په ربلو
نازولې غوټۍ نه شوې په کې بلې
تور لوګي دي چې ټيکري شول د وربلو
د ماتم ډمو بنګړي د ښکلومات کړل
غوځ وي ورنه نکريزې له منګولو
په پرهر زړه مې لاس مه وهه جانانه
دا خوسا لوپټه نه ده د ګنډلو
زرغون شوی چم په چم برسات د اوښکو
قتل شوي موسمونه د خندلو
دا چمن چمن وطن دار ته بس نه شو
نه يو شين ډډ د چنار شته نه د ولو

مني بيا ورته له سره سيخان سره کړل
دا لاله دي له ازله د داغلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې خوارو پر قسمت به باران نه وي
چې لمبې ووري په کور د جل وهلو
یو پرې شوی رګ مو ښخ لکه تاک نه شو
یو سر نه شته په دې ښار کې د ښندلو
نه د عقل پر اس سور نه لیوني شته
نه شته ژبه د زنځیر نه دویلو
څه ایرې د بې قدرۍ ورباندې شنې شوې
دا درنې شناختې خو نه دي دکتلو
ددې کلي ښاریان مړه له سره وژني
غشي ولي بیا پر زړونو د بسملو
نه یو مټ د تیارو جنګ ته چېرته پاتې
نه یولاس د خپل ګرېوان د څېرولو
د لمبو ترخپمو یو ((ابراهیم)) نه شته
پیدا نه شو یو ((منصور)) د دارختلو
بیالوېدلی دی((رستم)) د((شغاد)) څاه
کې
لاره نه شته دې ګړنګ نه دوتلو
نه یې ګرد په تورو دښتو کې د اس شته
نه ناري د شهسوارو د دانګلو

بیایو شین زمری دې غرونو کې لوی نه شو
یوه تشه جنډه نه شته پر مورچلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شنو چیغو له کاروان سره سفر دی
ژبه نښتې په تالو کې د غزلو
سرله تورو خاورو پورته کړه
((خوشاله)) !
لا خو غـچ د ((هجري)) پاتې پر
((مغلو)).

۹/۵/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه جام، نه څادر

څو تور سرې
څو سپين سرې
((يو څو اوښې))
((څو پسونه))
څه غريب سترى كاروان دى؟
باد راوړې پانې ربړدې.
❋❋❋
((قاف)) لمبو پرسر اخيستى
ښاپېرۍ شوې مساپرې
خداى خبر دى چې به دمه
بيا پركومو غرونو كېږدې؟
❋❋❋
څنګه رنګې ميكدې دې
څنګه ښكلې شونډې سوځې
جانه بيا به دې ساقي شم
((كه مې غم د ډوډۍ پرېږدې)).
❋❋❋
نه ترانګې د كېږدۍ شته

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه څپلۍ، نه څادرونه
لوټوي د جام ناموس مې
پر شهیدې پګړۍ پښې ږدي.

***

څو تور سرې
څو سپین سرې
((یو څو اوښې))
((څو پسونه))
څه غریب سترې کاروان دی؟
باد راوړې پاڼې رېږدي.

۹/۷/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیوری (۲)

ماخوټول عمر له کوچيو سره مینه کړې
کوچي لوګي،
کوچي بادونه،
کوچۍ پېغلې
او کوچۍ کېږدۍ
ماخو ټول عمر له کوچيو سره مینه کړې
❋❋❋
- کله چې باد
زما د کور پر رژېدلو او ختېنو بامو
د خپل ناپایه منزلونو سفرونه وهي
زه ترې مدام
د خپل ورک شوي سیوري
د ټوخي غږ اورم.
- کله چې
ما د شوګیرو د تورو غرونو ترشا
د خوب کوچۍ
زما د سترګو په رنې کېږدۍ راپېښنه وکړي
زه د کوچیو د کاروان
د هغه مست

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو د دې سترې اوښ
د غاړې له زنګونو څنې
د خپل ورک شوي سيوري
سترې غزل اورم.
- کله چې
د کوچۍ پېغلې د رنګين وربل ماښام
او د کمڅيو د غځېدلو غرونو شپو ته ګورم
زه ترې مدام
د خپل ورک شوي سيوري
د پرهرجنو وينو
د شنو غوټيو شين سلام اورم.
- کله چې
تر سترېو سترېو منزلونو وروسته
د هغو دنګو غرو تر غاړو
د وړو وړو وريو
د خندا تمځايونه ګورم
زه مې خپل سيوری وينم
چې ورته لپو کې اوبه ورکوي
او له شنو سترګو يې سترياوې مينځي
ما خوټول عمر له کوچيو سره مينه کړې.

✵✵✵

ای د بې ننښو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوبې کوره شنو بادونو په څېر
زموږ د کوچیو
لالهاند کاروانه !
- ای ددې دنګو دنګو غرونو
او د لویو دښتو
په سپینو سپینو او سپېڅلو پیو
را لویه شوې کوچۍ !
- ای ددې غرونو د څېړیو
او چندړو دباغونو
پر لندو لښتو ویده کوچیه !
ـ او ای د غرونو د شپونکیو
د شپېلیو په وزرونو کې
راتاوې کېږدۍ !
سیوری مې بېرته راکړئ !
زه مې یوازې د غم غر
او د خنداوو جنازې
پر خپلو سترو
او بې کسو اوږو نه شم وړلای
سیوری مې بېرته راکړئ !
زه پر دې ارتې او پراخې نړۍ
ایکې یوازې
همدا سیوری لرم

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیوری مې بېرته راکړئ !

❋❋❋

ما خو ټول عمر له کوچیو سره مینه کړې

کوچې لوګې،

کوچې بادونه،

کوچۍ پېغلې

او کوچۍ کېږدۍ

ما خو ټول عمر له کوچیو سره مینه کړې.

۲۲/۸/۱۳۸۲

لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

مېرمنې ته لیک:

کورمې

شپې شي، شپې ومري
او د ورځو اوښې بیا وزېږي، بیا قتلې شي
خو زه ژوندی یمه د شپو، ورځو د قتل انتظار ته ناست یم
ویې څښم، ویې خورم،
ګړۍ، ګړۍ ویده پاتې شم، بیا پاڅېږم
پورته شم، بیا یې وڅښم، بیا یې وخورم، بیا ویده شم
شپې شي،
شپې ومري،
او د ورځو اوښې بیا وزېږي
بیا قتلې شي.

❋❋❋

زما د څانګې یخ وهلي ګلان لاړل
چې د ښکلي مشرق زلفو نه
په څڼو کې د لمر ښکلي ګلونه کېږدي
او زه یوازې د پنجرې په څنګ کې ناست یم
له خپل ځانه سره ((ګاټې)) کوم
کله نا نځکو ته لمنې اوبم

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله انګړ کې له خپل سیوري سره پاڅم په ((موسییو)) سر شم
خو د ((موسییو)) چم مې هم نه دی زده
کله د خدای له ویرې پاڅم
ستا لمن مخې ته واچوم پرې لمونځ وکوم
سترې ستومان شم پر لمونځونو
خو لمانځه نه وروسته
خولې ته دعا نه راځي
خدای ته دعا هم پښتنې ژبې ته سوال ښکاري
او زه د سوال او د سوالګر له نامه کرکه لرم.
شپې شي،
شپې ومري،
او د ورځو اوښې بیا وزیږي
بیا قتلې شي.

***

زما د کور ښاپیرۍ تللې د مالت د کوه قاف په سفر
نور مې د کور له دېوالونو نه
د عطرو ګلان نه وریږي
هره شپه
د سرو ګلونو د غوټیو د عطرونو پر ځای
د ورور د چرسو او د شنو بنګو دودونه څښمه
څوک د دوډۍ پر سر لګیا دی
نامینځلی لاس ګولۍ تاووي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بل د یو بل د خولې مړی شماري
بل پخلنځی د شنو نسوارو په شنو لاړو ډک کړ
نور د دې کور د عادتونو په ښیښنه کې خپل مخ نه شم لیدی
ښاپېری ببرته راشه !
ګلونو راشئ !
زما تشه ځانګه بیا ډکه کړئ !

۳/۱۰/۱۳۸۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل (۱)

منم چې وطن وران شو مګر وران نه شو دا غر
اسمان یې په سر کېوت خو ستومان نه شو دا غر
حاجت څه د بېړۍ شته دا مې کلی دا مې کور
خبر دې چېرته نوحه په توپان نه شو دا غر
هر کاڼی یې رهبر دی هره پرخه یې قیام
بې توري بې شملې نه شو حیران نه شو دا غر
وربېږي دې اورونه پرې دا غاړه دا یې سر
سوزېږي خوله هوډه پښېمان نه شو دا غر
قربان یې شم له ضده چې یې هېڅ نه کړو بدل
هماسې چې افغان وبل افغان نه شو دا غر.

۳/۱۲/۱۳۸۲
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

رحمان

وچې خاورې نه بهر شو
هو مره لوی شو لکه غر
هغه رونړد سترګې پیدا کړې
هغه ګونګ شو ژبور
په بې پوندو پښو ګرځي
دا سپوږمۍ ده که دا لمر
لویه ځمکه یې پیدا کړه
هسک په تله برابر
دا شنې ونې دي که ځانګې
ورته ټولو ایښی سر
هر څه پړمخې پراته دي یادوي نوم د رحمان
تاته چا وې چې دروا غ دي نعمتونه د سبحان؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

❋❋❋

ځوک يې جوړ کړ له کودړي
ځوک يې پاڅوه له اوره
څه خوږې، تروې او به دي
ځي بهېږي لور تر لوره
تکه شنه هره دانه ده
هره ونه يې سمسوره
لکه غرونه بېړۍ ګانې
په دا شنه درياب کې ګوره
ځوک پيدا کړي ځوک فنا کړي
ځوک تر کوره ځوک تر ګوره
يا خو وباسي له سينده مرغلرې او مرجان
تاته چا وې چې دروا غ دي نعمتونه د سبحان؟

❋❋❋

وخت د تلې رانږدې دی
نه بقا شته نه مهلت شته
که پېرى دی که انسان دی
نه يې زور نه يې همت شته
بې لوګيو سرې لمبې دي
نه ارام شته نه راحت شته
دا اسمان به چوي له وېرې
دا سې غم دا سې هيبت شته

(c) ketabton.com: The Digital Library

له اسمان او ځمکې وو ځه
که دې توان که دې طاقت شته
چې کړل دې اوس یې ربېږه دا ده ورځ د امتحان
تا ته چا وې چې دروغ دي نعمتونه د سبحان؟*

* دا شعر له سوره رحمان څخه په الهام ويل شوی دی.

۱۴/۱۲/۱۳۸۲
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیند

پېږۍ يې تېرې شوې هوښيار نه شو
چا وې د کلي سيند مهار نه شو؟
زه به رسوا کړم بې ننګي د څپو
که جاله وان راته په قار نه شو.

۲/۱/۱۳۷۳
کابل- ماهيپر

(c) ketabton.com: The Digital Library

کرونده

ځمکه هېڅکله د سینې د سر شین شوی نازولی زړی نه هېروي
زړی هم مور غواړي.

❋❋❋

باد ددې غره له تالا شوي کلي راغی
زمورږ د ښکلې کروندې په سپینو تیو کې یې پې، وچې کړې
زړي له لوږې مړه شول
او زه تنها پاتې شوم
د کروندې پر وچو تیو د ماشومو شهیدانو سرې جنډې شنې شوې
کرونده بوره شوله
کرونده زړه پر شا پرته ده
د اسمان د مور پر سپینو نازولو بچو ناړې شیندي
کرونده باد نه دا د څیرې لمن پور غواړي.

❋❋❋

کرونده ژاړي راته چیغې وهي:
زویه ! فقیره او ناکامه شومه
سبا به سره اورونه مړه وي
او د کلي دغه سوړ تنور به ژاړي
او له لوږې به مري
لاړ شه ! د بلې کروندې د سینې زړی شه او وغوړېږه
زه به دې هله مور شم

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ها بزګره او نهره پېغله راشي راته وخاندي
او وو ایې چې ای مورې !
دا دی نن بیا مره شوم
وچه ډوډۍ مې بیا له لاړو سره تېره کړله.

***

تنور لګیا دی رانه اور غواړي.

۱۵/۲/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کچل

یو سړی نوم یې حسن د کونډې زوی و
د کچل په نوم مشهور پر کلي، کوی و
پیدا کړی رب تنبل او هم بېکار و
همېشه به دی د مور پر اوږو بار و
یوه ورځ یې ابۍ ویوسته له کوره
څه په چل، څه په تدبیر او څه په زوره
کچل لاړه له خپل ښار ځنې بهر شو
تر هغو چې پر یوې دښتې برابر شو
خوار او ستړی یوې ونې ته دمه شو
چې له لرې یو ټولی ورته ښکاره شو
یو هجوم و چې پرې راغی د مچانو
سره جګړه وه چې پرې جوړه شوه یارانو
کچل دم ساعت پر ټولو بریالی شو
له غروره هسې مست لکه زمری شو
بیا یې ولیکل پر غټو تورو باندې
چې ویده و د هغې ونې د لاندې:
((شل مې مړه، سل مې زخمي، سل مې ازاد کړل
دښمنان مې په یوه ګوزار برباد کړل))
په دې وخت کې یو لښکر چې د سلطان و
پر همدې لاره په کوم مقصد روان و

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی لیدل چې یو سړی دلته ویده دی
او ترپاسه یې یو لیک په رېبده دی
لیک یې ولوسته لښکر ورته حیران دی
وې یې دادی چې رښتینی قهرمان دی
لښکر وخوځېد په منډو خپل سلطان ته
وې یې راشه شاها ! ګوره پهلوان ته
سل ازاد ، سل یې زخمي ، سل یې وژلي
اتلان نه شته تر ده چې موږ لیدلي
ددې شاه چې له بل شاه سره جګړه وه
د بري او ماتې وېره ور سره وه
په لیدو ددغه ځوان هومره خوشال شو
ته به وا چې د بري یې شین نهال شو
حسن راغی د دربار د غاړې ګل شو
د عیشونو تود باران ورباندې تل شو
بله ورځ هغه د جنګ چغه خپره شوه
اول تولو نه حسن باندې ناره شوه
د جګړې کالي یې واغوستل کچل ته
اوس یې بیایي د مېړانې تود مورچل ته
وې یې زین کړه هغه اس چې دې خوښېږي
مېړنـي پر مېړنو اسو سپرېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو کچل چې لا د خره سپرلي يې نه زده
د جګړو پر مېړنو اسو يې څه زده؟
کچل هغه اس راخلاص کړ له رسۍ نه
چې بېزار وله ازله زندګۍ نه
هغه اس چې نه مردارو، نه ژوندی و
پرې سپور شوی د سلطان دا مېړنی و
ټولو ووې په رښتيا چې قهرمان دی
پر همدې اس د جګړې پر لور روان دی
کچل ووې اوس مې وتړئ په پړي
چې چارپېر مې شي تر اس د بدن غړي
د کچل خو دا کارونه وله ډاره
چې ګوزار يې نه کړي اس په سمه لاره
خو پادشاه وې چې دا کار دی د نرانو
نه وېرېږي په تش لاس له دښمنانو
کچل لاړ د جګړې په لور وان شو
سر لښکری ګڼه د رزم په ميدان شو
چې يې وليد د دښمن د لښکر سيوری
هلته جوړ شو له کچل څنې کربوړی
دی روان و چې تر مخې يې شوه ونه
هغه ونه چې له بېخه وه چينجنه
بيا له وېرې يې ترې غېږه کړه چارپېره
ونه ووته له خاورو نه تر زېره

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر اس سپور، ونه په لاسو کې کچل
ښکاريده هغو دښمنو ته اجل
دښمنانو چې يې نوم و اورېدلی
خو پر سترګو يې هر ګز نه و ليدلی
وې ترلی پر اس سپور پر مورې روان دی
ونه باسي په لاسونو دا څه څوان دی
موره نه يو پر رښتيا د ده د زور
داسې برېښي لکه تندر، لکه اور
دښمنانو د جګړې له لوري شاکړه
فتحه داسې رب پر برخه د پادشاه کړه
پادشاه وويلې کچل ته پهلوانه
مبارک شه لور مې در کړه درته ځوانه
بيا کچل سره له ناوې راغی کور ته
شهزادګۍ يې کړه نوکره خپلې مور ته
اوس مېړه د مېړنيو حسن خان دی
هم باتور دی، هم اتل دی، هم ښه ځوان دی.

۱۹/۲/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبدالله پویان ته !

یو رنګ- یو باد

زه د دردونو رسېدلی فصل
زه مې د ځوانو ارمانونو شهید
زه مې د پېغلو سهرونو قاتل
زه مې د ستړیو منزلونو شهید.

❋❋❋

زه له خپل ځانه ستړی شوی سیوری
زه له خپل ځانه ستړی شوی شاعر
زه هغه هېر، هغه نیمګړی غزل
هغه له سترګو غورځېدلی شاعر.

❋❋❋

زه رالوېدلی د موسکا له غرونو
اور راکې مړ دی هسې سکور یمه زه
زړه کې هنداره د سبا قتله ده
لکه حباب هسې یو کور یمه زه.

❋❋❋

زه ددې تورو شپو کېږدۍ ته ناست یم
مانه د ورځو تاج محل هېر دی
زه د تیارو د ډمو رنګ وهلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

مانه د سرو شونډو غزل هېر دی.

❋❋❋

زه د ابلیس ناوې په ښکار وړی یم
زه د بدرنګې ګناه اور کې سوځم
زما یې خوله د شپې پر تیو ایښې
زه د کمبختو ستورو کور کې سوځم.

❋❋❋

زه ددې ورېځو سمندر کې لاهو
او ته ساحل راته د لمر ښیې
زه د لولیو شپو په غېږ کې ستړی
ته راته غېږه د سهر ښیې.

❋❋❋

ما د زړو بګوو چیغې وژني
رانه پېښې څه د بلبلو غواړې.
زه د بلا ژامو کې شپې تېروم
ته راته عزم د خندلو غواړې.

❋❋❋

زما یې چیغې په زنځیر تړلي
لکه فرهاد راته تېشې راکوې
زما یې شونډې په توبو ګنډلي
ته ګنا هکار راته نشې راکوې.

❋❋❋

ګوره زه مړیم ته آیت د سبا

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځه راځه اشنا یه هېر مې که
رنګ مې وانخلې له دې سوي دردمند
باد یم راوړی په باد تېر مې که.

۲۸/۳/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل(۲)

غر څومره ښکلی دی؟
د تیږو دارام سین
د موسکا
ویښو څپو کې ویده،
غر
ددې شگو په تړو کریو کې
د لمر د سرو انگورو
د باران هادي.

***

غر څومره ښکلی دی!
د لارې د کاروان د تږیو اوښو
هر قدم کې
د شنو پرخو گړې
غرمو د مینو د کیسو
سمسوره ژبه
او د ښکلو ښاپېریو
د کمڅو د سرو گلونو
د باغچو مالي.
غر
د ښارونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او کوڅو
او د بامونو
له تورتمو زندانونو نه د وتو
شنو یادونو
د سفر او ازادیو ډګر.
غر
د هوسیو او بازانو
ددې سترېو سترېو منډو
او خویونو
دغه ښکلی
زړه راکښونکی انځور.
غر څومره ښکلی دی اشنا
دا څومره ښکلی دی غر!

۲۷/۵/۱۳۷۳
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل او خنجر

یو روڼ د سبا باد یم تکل شته خو وزر نه شته
دا خنګه پسرلی دی؟ سهر شته مازیګر نه شته
ای شپې ! ته دې له ستورو نه دا ورېږ پلو ډک کړه
زمونږ د ورځو برخه کې خو څاڅکی د لمر نه شته
جنډې نه شوې د ېرو کې هغه شنې د چلم وربځې
وطن مې د شملو دی، خو یوه هم پر سر نه شته
یو ګل چېرته کمځو کې لکه ستوری زرغون نه شو
منګولې پر نکریزو او منګی پر ګودر نه شته
راشنه نه شوه پر ژبه د چا بیا میوندي کړیکه
شپېلۍ پر کړو برېتو، یو غمی پر خنجر نه شته
ننګیاله چې دې خوا کې نه ((خزان)) شته نه ((ټکور شته))
والله چې په دې ښار کې غزل نه شته، هنر نه شته.

۱۳/۷/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کجاوې !

څوک دی؟ د کوم ځای دی؟ او چېرې د رومي؟
نه پوهېږم !
چې د سهار د شنو وږمو د شنې زېږدا شېبه کې
د جامو غر په اوږو مات کړم
د شنه خوب د شنو اوبو په سین کې ولامبم او سترې شمه
دی شي نږدې
سپینې جامې راځنې وتښتوي.
او د غنمو پر وربښمینې پولې وخېژي او چیغې کړي چې:
ای لامبوزنه،
ای د سین سپینو کبانو،
ای د باغ مرغیو !
ما درته سرې، تورې جامې راوړي
راشئ دا سپینې او خیرنې جامې وغورځوئ !
څه شېبه وروسته ددې کلي د مرغیو
او کبانو جامې نوې شي
سین تور شي
ونې تورې
کلی سور
او کلی تور غوندې شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا کجاوه پر اوږو بار کړي
خدای زده چېرته به ځي.

❋❋❋

کله چې پاڅم
هغه وینم چې روان دی
او د دښتو پر نویو لارو منډې وهي
او کجاوه یې زما له تکو شنو خوبو ډکه ده
بیا د کوچیو د کاروان مخې ته تم شي
او هر خوب مې
موتي موتي پر وریو او اوښانو وېشي
کجاوه بیا تشه شي
بیا درمو له مخې شنه واښه راټول کړي
کجاوه له سره ډکه شي
موسکۍ شي
بېرته وخوځېږي
شپه شي، تیاره شي
نورو وربځو سره یوځای شي
باران شي
او له سترې کجاوې سره راوڅڅېږي
بیا د غنمو پر وربښمینو زلفو وڅڅېږي
او چیغې کړي چې:
جامې مو سرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

جامې مو تورې،
او خوبونه مو ژېړ !
داسې يو زېړی راته وکړې
او روان شي
خدای زده چېرته به ځي؟

۱۸/۲/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

چوپتیا

زما د کور څراغ ماښام نه تر سبا سوځي
او له ماښامه تر سبا
د خپلې ښکلې تنهایۍ له تورو زلفو سره مینه کوم
ما یې د زړه پر دښتې کور کړلی
ما د چوپتیا له سپینو تیونه
د ژوند د چینې غړپ کړی دی.

***

زما د کور څراغ ماښام نه تر سبا سوځي
خو به مې خیال
لکه یتیمې مرغلرې
د غزل له یاقوتي شونډو راونه څڅېږي
نور به د سترګو له هندارو نه د خیال
او د غزل شنه انځورونه ټول کړم
نور مې د خیال واکې چوپتیا ته ښنم.

۲۴/۲/۱۳۷۳

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عبدالقهار عاصي پر شهادت
یوه منثوره ویرنه:

زه هم د رځم !

مور چې ستړګې غړولي
او مور چې دادی ستړګې غړوو
د مینې کیسه مو نه ده زده
مور مینه نه پېژنو
وینه پېژنو
وینه او مړینه زمور برخلیک دی
وینه او مړینه زمور تاریخ دی.

❋❋❋

مور لا مینه نه ده لیدلې
مینه هغه کوچی باد دی چې پر غولي مو هېڅکله شین نه شو
مور مینه نه پېژنو
زمور نوم یې له وینې او مړینې سره تړلی دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

رښتیا ،
د((حسین)) او ((یزید)) کیسه دې زده ده؟
پېړۍ پېړۍ کېږي چې
د ((یزید)) په لاس کې توره شنه ده
یوه توره توره
یوه سره توره
هغه توره چې ((حسین)) پرې هره ورځ وژني
او د ((حسین)) پر مرۍ یې راکاږي
مګر تا د ((حسین)) مړینه لیدلې ده؟
مګر دا ((یزید)) نه دی چې هره ورځ مري؟
((مګر دا ((حسین)) نه دی چې هره ورځ زېږي؟))
هو ،
موږ مینه نه پېژنو
وینه پېژنو
وینه او مړینه زموږ برخلیک دی
وینه او مړینه زموږ تاریخ دی
_ خو څرنګه برخلیک؟
د ((حسین)) برخلیک؟
خو څرنګه تاریخ؟
د ((حسین)) تاریخ !
رښتیا ،
زموږ نوم یې د ((حسین)) له نامه سره هم تړلی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

❋❋❋

ای تاته وایم !
موږ دې په یاد یو ؟
زموږ جونګړې دې په زړه دي؟
او کله دې زموږ پر جونګړو
هغه بې ییبرې لوګي نه دي هېر ؟
هلته چې خاوره یې یوازې یوه لویشت ده
نیم یې زندان او نیمه یې هدیره
هغه زموږ کلی دی
او هلته زموږ جونګړې شنې دي
هلته چې د نغریو پر سرونو لوګي له لوږې مري
او اوبه له تندې جل وهي
هلته زموږ کلی دی
زه او ته هلته پیدا یو
زموږ د کلي لاره پر ګلونو نه
پر اغزیو ده
پر دغو لارو زموږ بیلې او تناکې پښې
پر لوټو
پر کاڼو لګي
زموږ لارې قاتلې دي
زموږ لاروي قاتلان دي
دغه ستړې او قاتلې لارې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ ستړیو کاروانونو ته
او به نه
ویني ورکوي
زموږ د ستړیو منزلونو ویني
زموږ د ستړیو ارمانونو ویني
هوکې !
موږ مینه نه پېژنو
وینه پېژنو
وینه او مړینه زموږ برخلیک دی
وینه او مړینه زموږ تاریخ دی
رښتیا ،
کله دې د سیندونو مړینه لیدلې ده؟
ګوره ! سیندونه هم مري
او زموږ نوم یې
د سیندونو له نامه سره هم تړلی دی.

❋❋❋

ای ! کله چې تېږې پرښتې
لکه د وینو ځاځکي
دانه دانه له اسمانه ځاځي
تا د اسمان د زړه چاودون شېبه
ای ! کله چې وربځې
د سپوږمۍ د سپین کمیس تنۍ پرانیزي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا د ستورو په سترګو کې
د وینو چغارې لیدلې دي؟
او کله چې ړلی
د غوټیو موسکۍ شونډې
په غاښونو ځیري
ته د ونو او ګلبوټو د ویرجن غزل کاڼو
پر زړه ویشتلی یې؟
هو کې،
سپوږمۍ مري
او ستوري هم مري
خو ته یې چېرې هدیرو ته ناست یې؟
دا تیارې دي چې هره ورځ مري
او دا
سپوږمۍ او ستوري دي چې
ځو مري هو مره زېږي.

❋❋❋

موږ چې را زېږېدلي یو
او موږ چې دادی ژوند کوو
له غزل سره زېږېدلي یو
او له شعر سره مو ژوند کړی دی
غزل مو د ډوډۍ مالګه
او شعر مو د کور چت دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ ژوند شعر دی
یو تریخ شعر
او زموږ شعر ژوند دی
یو تریخ ژوند
خو تا کله د غزل مړینه لیدلې ده؟
او کله د شعر مړینې ته ناست یې؟
موږ مینه نه پېژنو
وینه پېژنو
وینه او مړینه زموږ برخلیک دی
وینه او مړینه زموږ تاریخ دی
رښتیا،
زموږ نوم یې د شعر له نامه سره هم تړلی دی.

❋❋❋

پوهېږې؟
زه او ته دواړه له یوې ونې یو
ته لاړې
خو باور لرم چې زه هم درځم
څو دا شلېدلې ریښه یوه شي
باور لرم!
باور لرم!

۲۴/۷/۱۳۷۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مور ته مثنوي

مـــورې دا غـــر د غمـــو چېرتـــه يو ســـم؟
دا هـــديرې پـــر اوږو چېرتـــه يو ســـم
راتـه ميـراث يـو سـور ګرېـوان خـو نـه دى
دا يـــو يعقـــوب او يـــو كنعـــان خـــو نـــه دى
هـره لو ښـت ښـاه ده هـره ښـاه كـې يو سـف
د هـــر كـــاروان د پښـــو درزا كـــې يو ســـف.

❋❋❋

مـــورې پـــه وينـــو كـــې خـــوټېږي چـــړې
لكـــه بـــاران پـــر مـــوږ وربـــړي چـــړې
دا پـــر يـــوه ((حســـين)) ژړا خـــو نـــه ده
دا يـــو ښـــو ورځـــې كـــربلا خـــو نـــه ده
راغـــى پـــه ســـر راتـــه بادشـــاه شـــو يزيـــد
زمـــوږ د كلـــي شهنشـــاه شـــو يزيـــد.

❋❋❋

مـــورې پـــه زړه كـــې يـــو پرهـــر خـــو نـــه دى
مـــورې تنهـــا قتـــل د لمـــر خـــو نـــه دى
دلتـــه هـــر ســـتورى او ســـپوږمۍ قتلـــه ده
دلتـــه هـــر ګـــل، هـــره غـــوټۍ قتلـــه ده
مـــورې لـــوګى شـــو او ســـوزېږي وطـــن

(c) ketabton.com: The Digital Library

مـورې پـه سـرو تـورو قتلېـږي وطـن.

❋❋❋

مـورې يـو ويـر او يـو ناكـام خـو نـه دی
دا يـو خوشـال او يـو بهـرام خـو نـه دی
دلتـــه يـــوازې مســـيحا خـــو نـــه دی
دلتـــه يـــوازې يهـــودا خـــو نـــه دی
دلتـه هـر كـانې او انسـان شـو قابيـل
هـر يـو لسـتونې هـر ګرېـوان شـو قابيـل.

❋❋❋

مـورې يـو غـر دلتـه ابـاد خـو نـه دی
هغـه پـامير، هغـه شمشـاد خـو نـه دی
دلتـه كبـان دلتـه سـيندونه سـوځي
دلتـه لـه تنـدې بارانونـه سـوځي
د بـاغ نـاموس راتـه اغزيـو لـوټ كـړ
پـت د كېږديـو مـې پرديـو لـوټ كـړ.

❋❋❋

مـورې شـملې شـته خـو سـرونه نـه شـته
د بـرې مـو شـته پـه كـې كټونـه نـه شـته
بادونـه راغلـل چلمونـه مـات شـول
هغـه د كلـي چنارونـه مـات شـول
مـورې زخمـي دی مـورې وران دی ګـودر

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو جل وهلی بیابان دی ګودر.

❋❋❋

موري یو غم او زړه چاودون خو نه دی
موري د وینو یو جیحون خو نه دی
دلته هر کاڼي کې جیحون دی موري
دلته په خپل کور کې بېلتون دی موري
موري یو تندر دې پر کور ولګېد
ستا پر سپېڅلې لمن اور ولګېد.

❋❋❋

موري زړګی دې را چې ویې ژاړم
دا مات منګی دې را چې ویې ژاړم
زه دې د مړې ونې بلبل نه شومه
سویو کمڅیو ته دې ګل نه شومه
سترګو ته اوښکې څو پیالې خو راکه
دعا دې نه غواړم ښېرې خو راکه.

۱۹/۸/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

زېرى(۱)

زړګيـه زېـرى زېـرى چـې وږمـه د سـبا راغلـه
زمـا د تيـارو کلـي تـه ډيـوه د سـبا راغلـه
بـاور مـې کلـه نـه شو چې بـه بيـا پېښـه راو کړي
دې قتلـو پسـرليو کـې غونچـه د سـبا راغلـه
حيران وم چې ماشوم غزل به کوم غوږ کې ويده کړم؟
کاښـه کاښـه مالـت تـه مـې نغمـه د سـبا راغلـه
کلونـه پـس بـه بيـا پـر جـل وهلـې دښـتې وورې
لــه سـپينو پرخـو ډکـه لوپټـه د سـبا راغلـه
نه مړ نه يې ژوندى کړم دې مغول يو ازښتوب مې
اى وږيـو هـوجرو زېـرى پښـتنه د سـبا راغلـه.

۲۵/۹/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیمګړی غزل

ولـول زلفـې خـورې کـړه غـوړوه رابانـدې شـپې
لـه تـورو شـپو دې جار شم ووروه راباندې شپې
ړمـنځ دې کـړو کاکـل کـې اخـر زړه راتـه زخمـي
هر څاڅکی یې شو ستوری څڅوه راباندې شپې
ما ستا د خیال یو سیوری کړ د شپو له سپوږمۍ پور
سپوږمۍ شه لکه خیال مې بلوه راباندې شپې
هـر خوب مې وړی وړی دی هـر خوب وهلی جل
کېږدی مـې د لیمو شـه خـوروه رابانـدې شـپې
سـتا سـترګې پښـتنې دي زه یـو سـتړی مسـاپر
د سـترګو پـه هـوجرو کـې تېـروه رابانـدې شـپې
بس دومره چې سپرلی شم او یو ګل شم د کمڅو
خړوب مې په دې شپو کړه بهوه راباندې شپې
ارمـان مـې د نیمګـړي غـزل هـېڅ نـه شـو پـوره
پـه لېچـو مـې سـر کېـده زنګـوه رابانـدې شـپې.

۲۷/۹/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپېلۍ(۱)

د غـره پـه ذهـن کـې خـوره شـوه شـپېلۍ
پـه سـرو ممـانو مېلمنـه شـوه شـپېلۍ
دا د کېـــږدۍ پلـــو خـــو وارېږئ لـــږ
تللـې کـوچۍ وه راسـتنه شـوه شـپېلۍ
وري زلمـي شـول، اوښـې پېغلـې شـولې
لکـه څپـرې پـه غرونـو شـنه شـوه شـپېلۍ
ســـتورو جـــامې د اتـــڼ واغوســـتلې
د هســک د دښــتو ترانـه شـوه شـپېلۍ
پښــتني غرونــو پــه کـې ســاه پـو کـړې
ځکــه درنــه او پښــتنه شـوه شـپېلۍ
راتــه يـې ښـکل کړلـې غمبـورې د خيـال
بيـا د غـزل د کـورډيـوه شـوه شـپېلۍ.

۳۰/۹/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زرتشت خوب

زرتشت تروني لاندې پروت دی
د ستوریا او د خولو دا خونړی سېلاب یې باد ته ایښی
زرتشت جل وهلی
زرتشت له ډېرو مودو پس د ستړیو سترګو تورو څمڅو کې
د خوب له پرښتو سره تر غاړې وتی
زرتشت ویده دی
زرتشت جل وهلی.

❋❋❋

زرتشت ویده دی
زرتشت جل وهلی
زرتشت د خوب د پرښتو د وربلونو د ماښام پر ځنګله نه مړېږي
زرتشت د ښکلو پرښتو د اننګیو په هنداروکې خوبونهویني
زرتشت ویده دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

زرتشت جل وهلی
ای د ځنګلونو
او د غرونو لویه خدایه!
نه پوهېږم
هغه مار چېرته دی؟

۱۸/۱۱/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

راته وناڅه هنداريې !

نن مې اوښکې
دا د سترګو له صدف نه څڅېدلې مرغلرې
زما د څيرې اوبو ورې ګرېوانه خړې ډولۍ کې
لکه ناوې سرې منګولې د ښو پر څنګله ايښې
د پښتون کور ناوکۍ ده
په خوله ژاړي
نن مې اوښکه ناوې شوې
راته وناڅه هنداريې !

❋❋❋

نن مې کب د سرو ويرونو
د غمونو د ويرجن سيند
د تورتمو ، لېونيو او ياغي څپو د زړه پټې کېږدۍ نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښکاري خندا د جال مزو کې کېوت
نن مې لوند ګرېوان وچ شوی
خو یو څاڅکی په کې شین دی
ته به وایې د لمر کور دی
ته به وا د سپوږمۍ شپه ده
نن مې اوښکه ناوې شوې
راته وناڅه هندارې !

۲۷/۱۱/۱۳۷۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د رڅنې لاړم کليه !

ځومره ښايسته دي
زموږ د کلي چم کې
دا د شنه سين په شنو اوبو کې
د کبانو بچي.
ځومره ښايسته دي دې ويالو کې
د هيليو دغه سپينې لونې
د دوی نازکې منډې
د دوی نازکې چيغې.

❋❋❋

ځومره ښايسته دي
زموږ د کلي
د سپېدارو ترټيکريو
غرمني خوبونه
او مازيګر په شنو چينو کې
د کرې ورځې ستړياوو مينځل.

❋❋❋

ځومره ښايسته دي
زموږ د کلي په چېلو کې
د انګورو ښيېښې
او د ګيلاسو د وړو وړو نيالګيو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګنې، ګنې شنګلې
چې سرې مرۍ يې دي
زموږه د باغو
د ښاپېريو ياقوتي غوږوالۍ.

***

ځومره ښايسته دي
زموږ د کلي
د غوزانو هسکې، هسکې ونې
او د ښاخونو په هر رګ کې يې
د مست زړګي د وينو لپې
چې ترې غريبې پېغلې اخلي
خپلو شونډو ته
د حسن خدايي رنګونه.

***

ځومره ښايسته دی
دې ګودر کې
زموږ د پېغلو د شينکيو منګوټيو
د چاودون
او ماتېدلو اواز.
ځومره ښايسته دی
دا زموږ د کروندګرو
د خپرو کلی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځو مره ښایسته ده
دا زموږه د لوګرو
دا هار د پره.
زه د رنه ځم
د خدای پامان
درځنې لاړم کليه!
مادې د حسن په مالت کې
ددې وخت د سوداګرو
وينې څښونکې سترګې چپرته پرېږدي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دروغ

ډېرو ډېرو ښکلو مې
پر د ښتې د سينې، د تورو زلفو شپې زرغونې کړې
ډېره د اورنيو اننګيو د لمبو د سيند څپو کې
زما د شونډو ببړی تاوه شوه راتاوه شوه
شپه د تورو زلفو
او ورېمه د اننګو شوم
خو دا ګل
او دا شاعر زړګی د چا نه شو
ډېرې مودې وشوې چې مې زړه
د ستا د زلفو په ځنګله کې
د ماښام د شپېو ستوری دی
زه د هېچا نه شومه
يوازې ايکې ستا شومه
تا هم راته دروغ ووې دروغجنې،
درواغجنې!
درواغجنې!
هغه ګل، هغه شاعر زړګی مې بېرته را !.
۱۳۷۴ل
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزلبولې

ما يې په سترګو کې کېږدې وهلې
خدايه ! ګرداب کې مې ببړۍ وهلې
چې يې په شپو کې خپل غر هم شي ترې ورک
هغو کمڅو کې مې غوټۍ وهلې
دا چې يې نن لاره کې سم شين شومه
نيمو شپېو کې مې پېړۍ وهلې
دا د باران څه زړه چاودون خو نه و
ما يې پر بام باندې سلګۍ وهلې
ترې غزلبولې چغې هم نه وري
بيا يې پر تپ راته پتۍ وهلې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیند ته غزل

رژېږي پانې پانې تش ګرېوان شولې ای سینده !
یو ښار وې د هندارو ولې وران شولې ای سینده !
یوه مسته نغمه نه شوې په ورا کې د کبانو
نه دې سپینو هیلیو ته جانان شولې ای سینده !
پرون خو د شپېو د ناوې پېغله ښکلا ته وې
خو نن یې لکه زلفې پرېشان شولې ای سینده !
سپین ږیری جاله وان د کلي نه شته مودې وشوې
دا اوس ولې په سترګو کې حیران شولې ای سینده !
اشنا ګوره چې بیا دې د څپو زمري ګونګي دي
ارامه غلو وهلی یو کاروان شولې ای سینده !
یو لور وې د شنو ولو خو اوس ښکاري چې په خپله
کېږدیو غونډې ونه د بیابان شولې ای سینده !.

۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

د غـره تـر غـاړې ناست یم شپه سپوږمۍ سره کومه
خبــرې دې جانانــه ! لــه شــپېلۍ ســره کومــه
ستا سترګې خو کوچۍ شولې ایلبند په ایلبند ګرځي
اوس جنـګ د هغـو سـترګو لـه هوسـۍ سره کومـه
نازونــه خــو تــا وکــول پــر مــا بانــدې زوال شــول
د خــال پــر ځــای دې مینــه تروږمــۍ ســره کومــه
مـاخوب درځنـې وړی دی خپـه چـې نـه شـئ سـتورو !
ګیلــې یــې لکــه وربځــې لــه سـیلۍ سره کومـه
یـو غـر دی او څـو کـاڼي یـوه شـنه کبلـه نـه شـته
بــاران شــوم ژړاګــانې لــه کبــږدۍ ســره کومــه.

۲/۱/۱۳۷۴
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپېلۍ (۲)

شپېلۍ د پرخو پرخو شونډو په غرمو وري
شپېلۍ د سترۍ شپنې لارې ته کېږدۍ وهلې
شپېلۍ په للمو للمو غرو اوري.

❋❋❋

شپونکیه ! ماته دې شپېلۍ مه شه
د جل موسم دې،
د جل شپې دي
او د وربځو اوښې بیا شنډې دي
راته یو څاڅکی د باران خو شه !
باران پښتون شو
د خپل کور پر بامو نه وورېږي
باران ورغلی په پردیو ووري.

❋❋❋

شپېلۍ پر للمو للمو غرو اوري
شپېلۍ د سترې شپنۍ لارې ته کېږدۍ وهلې
شپېلۍ د پرخو پرخو شونډو په غرمو اوري.

۸/۱/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوښتنه

ما دې د تن سپينې ښيښې نه هغه سره شراب لا نه دي څښلي
ما دې يو ازې دوه غوټې د اننګو ښکل کړې
خمار دې کړمه خو نشه دې نه کړم
د بېسدۍ هغه شېبه دې نه کړم
تندې اخيستی يم
شراب قطره قطره خو راکړه
د مرغلينو ښيښو منځ کې
د خوږې ګناه کاله ته
اجازه خو راکړه !

۱۴/۱/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وینو غزل

مــا دې اوربدې لارې ښــارلې خــو اشــنا مــه راځــه
قــدر دې نــه شــته پســرلیه پــر دې خــوا مــه راځــه
مــوږه د شــپې د تیــو روږدي یــو ســبا څــه کــوو
وړانګــې دې ټــولې کــړه ورځــه دلتــه سبا مــه راځــه
مــوږ د مرګــي غشــي پــر زړه هــر مــازیګر خــوړلي
د نظــر غشــیه پــر دې ســوې کــربلا مــه راځــه
دلتــه ســارا د دیــدن قتلــه ده، هــر کــانې قتــل
دلتــه یــو پــل د مجنــون نــه شــته دی لــیلا مــه راځــه
د ویــر پــه چــم کــې خنــدا ګانې اوربـدی کلــه شــم؟
یــو اســویلی شــه راتــه ډکــه لــه خنــدا مــه راځــه
د ذهــن وران یــو کــور مــې شــته پــه کــې د وینــو غــزل
دې بــې قــدرۍ کــې د ښایســت غزلــې بیــا مــه راځــه.

۱۵/۱/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غر (۳)

غر مې د زړه پر هره پاڼه لکه ګل شین دی
غر مې چې زړه سمسورې د ښتې کې کېږدی، وهلې
لکه د ستا چې کشماليو کې کاکل شين دی.

❋❋❋

زړه مې کوچی دی
وینه مینه په کې غره کرلي
کوچی بوډا شو،
کوچی مري،
خولا د غره په مینه موړ نه شو
کوچی دغره پر شګو ناست دی
دغره کاڼو ته لمونځونه کوي
کوچی چنار دی پاس د غره په تور وربل شين دی
غر مې د زړه پر وطن ټوله لکه کابل شين دی.

۲۵/۱/۱۳۷۴
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

غر (۴)

ماته د غره د لاسو بوی راځي
مېږې وېدې دي زما روند سفر په خوب کې ويني.
❋❋❋
هلته به غر د شنه سپرلي د دسترخوان پر سر لګيا وي
د باران پر رڼو څاڅکو به لاسونه مينځي
غره به د څانګو پر وربښمينو تيو خوله ايښې وي
او ګلورينې پې به څاڅي څاڅکي څاڅکي له ګربوانه د غره
هلته به سپين سهر ساقي وي
د غوټيو کندولو کې به وېشي دور موشراب د غره پر جل وهلو کاڼو
هلته به سيورو د څېړيو ته شپونکی اشنا شپېلۍ غږوي
. ماته د غره د لاسو بوی راځي
مېږې وېدې دي زما روند سفر په خوب کې ويني.

۲۵/۱/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

آس (۲)

آس لکه بوت هسې حیران ولاړ دی
نور یې له پوندو نه ګردونه د زلمو پر څڼو نه وورېږي
آس لکه مست ښامار،
دغـاړې هســک بېــرغ پرخپلو شـلو او خوب وړو اوږو نــه شــي
وړلای.

***

آس لکه بوت هسې حیران ولاړ دی
نوریې د تورو غزلونه د ګامونو تندرونو کې زرغون نه شول
نوریې د لوړو غرو له څوکو نه ارنه وړلې د شنو شنو تو پانو نو کیسې
دا آس بې تورې،
بې جنډې
څومره بدرنګ ښکاري!

۱۰/۳/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوب

پرېږده یوه بله پیاله هم په سر واړومه
❋❋❋
بېګاه مې خوب لیدلی
له سرو ګلابو پرښتو راته جامې اودلې
ستوري مې زانګې دګربوان په لیکو
دلاس غل مې رانه ورک دی
ستا دزلفو توروشپو نه راته شپې راوړي
اود غنمو نارنجي فصل کري راته په سترګو کې
د وږو نارنجي خوبونه.
❋❋❋
پرېږده یوه بله پیاله هم په سر واړومه.

۱۰/۴/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غر (۵)

غر،
سیند،
خیبر،
زه له همدغو جوړ یم
غر مې هډوکي
سیند مې وینه
او هر رګ مې د خیبر یو څانګه
زما یې نوم د غره او سیند او د خیبر یو په لاسو لیکلی.

***

غر د خیبر یو شنه شمله په سر د کلي پر د ېرو خور دی
د خدای له شنه تخته پرې وورې لکه سپین باران
د پیغلو پیغلو ستورو حورې
سیند تر غیبرې لاندې ناڅي
او څپې څپې تیونه یې اوبه او به شول.

***

سیند،
خیبر:
زه له همدغو جوړ یم
مور مې د غره د سرو لمرونو د تو پان هغه زړه ابی ده
ټوله ورځ
د لمر په سرو وړانګو ډوډۍ پخوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلار مې دغره هغه ګوربت دی
چې تر سيورو د وزرونو يې
د وربځو د کاروان د توپاني او ښانو پل وچ دی.

***

غر،
سيند،
څپې:
زه له همدغو جوړ يم
چې د ګناه او ګناهونو ميندې لنګې شي،
له خولې د جبرائيل نه د غضب ځګونه لارې وکړي
نوح مې د غره پر سره کېږدي، غوړوي
زموږ غرونه توپان نه پېژني
د ازادۍ او عشق نومونه ملايکو ته زما د غرو شملو ښوولي.

***

مور مې د سنيد څپو ته ناسته ده
په لمر راته ډوډۍ پخوي
پلار مې ګوربت دی
راته بولي د څپو د شنو ځانګو
او د لوړو لوړو غرو د شملو سرود.

۲۰/۴/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا کښتونه- دا بادونه

دا ترخو باران د اوښکو؟
دا ترخو د تورو وربځو چپاوونه؟
دا ترخو قتل د لمر، قتل د سیورو؟
دا ترخو زما کښتونه، ستا اسونه؟

❋❋❋

دا ترخو زګېروي د باغ، د سپوږمۍ چیغې؟
دا ترخو د شپو په موټو کې قمچینې؟
دا ترخو د بې حیا پردې په تورو
راته وژني پښتنې پښتنې مینې؟

❋❋❋

دا ترخو د مینې تور سفر ته لارې؟
دا ترخو نېزې د باد، کمخۍ د ګلو؟
دا ترخو پردې هوجرو یرغل د واورو؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ترڅو تبر په غاړه کې د ولو ؟

❋❋❋

دا ترڅو دا خوارې ځمکې، خوارې سپارې؟
دا ترڅو دغه نهر نهر فصلونه؟
دا ترڅو زخمي ورغوي د لوګرو ؟
دا ترڅو یې له تناکو نه باجونه؟

❋❋❋

دا ترڅو د ریا سپین څادر پر ولو ؟
دا ترڅو په رڼا ورځو کې لمونځونه؟
دا ترڅو تسبې په بنګو کې لړلې؟
دا ترڅو په تورو شپو کې ګناهونه؟

❋❋❋

دا ترڅو مې بې پتې د سرو غوټیو ؟
دا ترڅو د ستا اغزي زما باغونه؟
دا ترڅو په دې پردې پردي ټوپکو
قتلوې دا زما خویندې، زما ورونه؟

❋❋❋

دا ترڅو وطن زموږ واک د پردیو ؟
دا ترڅو وطن زموږ حکم د نورو ؟
دا ترڅو زموږ د باغ پېغلې بلبلې
ګډوي راته هوجرو کې د سرزورو ؟

❋❋❋

دا ترڅو به نه اذان نه جوماتونه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ترڅو به نه ساقي نه يې جامونه؟
دا ترڅو د ابليس سره لمبه لاس کې
راته سيزي کله کور کله ښارونه؟

❋❋❋

دا ترڅو د ورور په وينو کې منګولې؟
دا ترڅو د مور په سترګو کې کوکارې؟
دا ترڅو مې د وطن ابۍ شهيده؟
دا ترڅو مې د ولس، دا لارې لارې؟

❋❋❋

ما ويل چې که ها سيوری دلته وشي
زه به بيا لکه انګور بېرته زلمی شم
ما ويل چې که ها لمر بېرته ژوندی شو
زه به ټول لکه ماښو ورته لوګی شم.

❋❋❋

ما ويل چې که دا شپه چېرته سبا شوه
بيا به نه زېږي بګوې له تيارو نه
ما ويل چې د اسمان شمله به وچوي
ددې ښکلو ښکلو ستورو له غونچو نه.

❋❋❋

ماويلې چې يو ځلې که سپرلی شو
بيا به جوړ شي پر کمڅو د ګلو غرونه
ما ويلې که يوه ځپه شوه وبښه
بيا به زېږي له لښتيو نه سيندونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

***

خو مې کښت دې لېونو اسونو لوټ کړ
د لورونو غاړې يوورڅلې زنګونو
د کوچيو د کاروان مخې ته تم دي
دا اسمان اسمان اغزي زما د غرونو.

۱۳/۴/۱۳۷۴
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

موسم ومه د جل، رانه باران شولې ورېږمې !
ځادر مې شوې، تنهې مې د کرېوان شولې ورېږمې !
دا زه وم چې مغرب ومه د ښکلو د سجدو
دا ته یې چې سجدو ته مې یزدان شولې ورېږمې !
دا زه هغه زه نه یم ټول تصویر یم ستا د مخ
زه سیوری ستاد سترګو، ته مې ځان شولې ورېږمې !
یوه شمعه مې بس وه د تیاره کاله د شپو
تیارو ته مې د کلي چراغان شولې ورېږمې !
تالو کې ژبه وچه د غزل مې وه پرون
نن ټول شومه غزل چې مې جانان شولې ورېږمې !

۵/۵/۱۳۷۴

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

اورنی پر درمندونو

دلتــه مــه راځــه اشــنا پــر کلــي جنــګ دی
هــر مالــت او هــر ګــودر پــه وینــو رنــګ دی
دلته ښکلې کمڅۍ سیورې دي باغ نه شته
دلته مېشت د تیارو زور دی څراغ نه شته
دلتــه شــنه دي لــور تــر لــوري توپانونــه
دلتــه مــړه دي پــه نغریــو کــې اورونــه
دلتــه ځالــه د ګوربتــو پــه اور ســوې
دلتــه زېــږي لــه زمریــو نــه بګــوې
دلته شرنګ نه شته مړوند کې د بنګړیو
دلتــه پــل کلــي کــې ورک دی د ســړیو
دلتــه مــري لــه ډېــرې لــوږې تنورونــه
دلتــه اور اخلــي لــه تنــدې نــه ســیندونه
د پردېســو ګــاولي نــه شــته پــه دېــرو کــې
د ربــاب ســتونی وچ شــوی دی هــوجرو کــې
دلتــه ټیټــې د پښــتون لــوړې شــملې دي
ســپکې شــوې مــو د مینــدو لــوپټې دي
هــر قــدم کــې پــایکوبي ده د دېوانــو
هــر لوېشــته کــې کــورګی دی د پېریــانو
لمــر یــې وواژه د شــپو دلتــه یرغــل دی
قتــل شــوی مــې پــه شــونډو کــې غــزل دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاووي راته پر ژبو زنځيرونه
سړوي راته ککرو کې اورونه
د رښتيا لوريې چې وينه کړه تربور شو
چې د حق ناره يې جګه کړه منصور شو
چې يې ((نان)) ته ((ډوډۍ)) وويلې فاشست شو
چې ږيره پرمخ نه وه کمونيست شو
يو خنجر دی څو چړې دي څو لاسونه
راته ريبي د وطن د مور رګونه
رالوېدلې د نيکه د سر پګړۍ ده
خواره شوې د زړې ابۍ کېږدۍ ده
يو ((اکبر)) بيا د دې غرونو بچی نه شو
يو ((ايوب)) د ميوندونو سړی نه شو
فرهاد شته دی، تېشه شته خو غږېږي نه شته
پښتانه هسې ژوندي دي زوږېږي نه شته
دا چې نن د خونړي کاروان رهبر دی
د اوبو د ژيو هغه سوداګر دی
د زرتشت اور يې شهيد کړ سيلاب راغی
اورنی پر درمندونو درياب راغی.

۲۲/۵/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

زېږدا

هغه ګړۍ خدای د جنت د ښکلو حورو
د لیمو پاڼو کې
د ښکلا ګلو ته په لپو ورکولې اوبه
چې ته راوزېږېدې
او ته د خدای دباغیچو د سرو ګلونو
هغه شنه ((وږمه)) شوې.

۲/۷/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

زېرې (۲)

زما په سترګو کې يې شين فصل د وير کرلی
د لمر زخمي زخمي کوترو ته
يو زېری دباران خو مې شه !
کوچيان په سره وچکالۍ راغلل
دې ورو ورو وريو ته د اوښکو دسترخوان خو مې شته !

۹/۷/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې ننبې

پوهېږم نه،
له کومه ځایه یې پر ما باندې راپېښنه کړې؟
دلته یې سیوری هم د ځمکې په سر خور نه دی
په سپینه تنده کې یښنه د تبر نه شته
د زلفو باغ نه یې دښار د بازاري ګلونو بوی نه خېږي
نه یې خو ښکلوانګو کې د شنو کلیودتاودوبادونو مچه ښکاري
پوهېږم نه،
له کومه ځایه یې پر ماباندې راپېښنه کړې؟
داسې حیا د پرښتو سترګو کې هم نه شته
دا سترګې نه دي
د حیا چینې دي.

۲۶/۷/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غر (۲)

د باد له څنډو مې د غره د هغه شنه ځنګله سلام راځي
باد مې د غره د سپينو کاڼو په هندارو کې د خپل زلميتوب خوب ليدلی
باد مې د کلي د تيارو شپو تورو زلفو ته د غره د رڼو ستورو کجاوې راوړي.

***

که چېرې نه وای غره !
زما په سترګو کې نو ځالې د ګربتو ځايېدلې کله؟
مابه دلمر تېپي تور زنو ته د پاڼو پر ورنونو طلايي خوبونه چېرې پلټل؟
او که ته نه وای غره !
ما به د خپلې هسکې غاړې د غه د ننګ اس ځغلولو چېرې؟

۲۲/۷/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوب ته سرود

خوبه ! ځادر راباندې وغوړوه
نور مې ويده کړه چې ويښتياوو ستړې کړې يمه
نور مې ويده کړه چې له ويښې نه مې کرکه راځي
زه چې ويده يم ويښ يم
خوبه ! ځادر راباندې وغوړوه !
خوبه قربان دې شم
نور ماته ددې ورځو دا بربنډې پېغلې مه راښيه
زه يې د سترګو په هندارو کې
د اور او د سکروټو او لمبو ازانګې نه شم ليدی
زه خپله لاره بې له شپو په رڼو ورځو کې موندلای نه شم
ورځ مې د سترګو په هندارو کې اورونه کړي
خوبه ويده مې کړه
ځادر راباندې وغوړوه !.

۳۰/۷/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

تش صدف

ځانګه مې وچه ده غوټۍ نه لري
هغه کوچۍ يم چې کېږدۍ نه لري
هغه صدف يم چې ترې لوټ شوه سيپۍ
زه هغه شپه يم چې سپوږمۍ نه لري.

۱۴/۸/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

استاد رشاد ته د هغه د څلوراویایمې کلیزې په مناسبت:

جامِ جم

مشـوانۍ یـې رانـه یـوړه قلـم نـه شـته
بت پرست یم خو مې ښکلی صنم نه شته
یـویې تـه یې دامنې؟ چې ټول وطن کې
بـې لـه څـو تنـو نـه زوی د ادم نـه شـته
ستا درنې پګړۍ ته څه وکړم حیران یم
دې مالت کې بې له څوزو شړشم نه شته
نن دې نوم ځکه په خوله اخیستی نه شم
مـا مینځلـه خـو جانانـه زمـزم نـه شـته
زه دې سترګو کې هر رګ د جهان وینم
څومره دروغ دي دا چې بل جامِ جم نه شته.

۱۷/۸/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

له خوشاله تر ننګياله

مالي راشه اغزو د زړه پر ګل وهلی یم
((سقاو)) په زړې توري د ((مغول)) وهلې يم
رقيب به مې د زړه له وينو تشه((ژی)) کړي ډکه
خو سر مې د ايل نه دی که يې سل وهلی يم
يو ګل څه په کمڅو کې د پښتو دناوې نه يم
ناره د ((انا الحق)) يې په کاکل وهلی یم
حيران يم د ((اکبر)) پر مړي بيا څه پسات شوی
پرديو مې د خپل کور په درشل وهلی يم
تقدير به مو وي دا سې له خوشاله تر ننګياله
همدا چې کله غیرو، کله خپل وهلی یم.

۷/۱۰/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

((یاسیر)) نه مري

((یاسیر)) روان دی دایمان بېرغ په لاس کې
د خپل ژوند د دوروستني ټکي شهید په خپلو وینو مینځي
((یاسیر)) له سره زېږي
((یاسیر)) په زړه د اناالحق فصل کرلی
اهریمن د توپانو نوپرې ځپېږي او د تندر پرې سپرغۍ وروي
فصل د مرګ نه پېژني
((یاسیر)) د شنه فصل د وږو پر وښمنو کمڅو سوری کړی.

❋❋❋

((یاسیر)) دلمر له کلي ځي د زنداني ستورو خلاصون ته
تورې ورېځې د شهید زړه په سرو وینو ولي
((یاسیر)) د ښکلې ځوانیمرګې سپوږمۍ غوږ کې
د مسیح دژبې دم د رغېدلو ولوست
((یاسیر)) دخپلونارو ونه ددې شپو په اسماني دښتو کې کېنوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

((یاسیر))روان دی د سفر د لارې غرونه، ځنګلونه ریبي
((یاسیر)) د پوانو ته بلنه د جګړې ورکړي
((یاسیر)) لګیا دی د منزل مزي په پښو کې د یارانو شیندي
او ورته ښیي د فلاح سرود
((یاسیر)) د خدای(ج) د پاکې مینې د اسمان ستوری
((یاسیر)) د ((قاف))دغره د څوکو د ښایسته ښکلو پیریانو غزل.

۳/۱۲/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چغو تصویر

زما د چغو شین تصویر دې مات کړ
زما نصیب، زما تقدیر دې مات کړ
هغه رېبار خوب مې اوس هم نه راځي
څه د دیدن ښکلی زنځیر دې مات کړ
راته په برندو سترګو ګوره خو مه
زما د زړه د کوټې تیر دې مات کړ
شپه شهزاده وه، کیسې وې او عشق
دغه د ټول عمر شوګیر دې مات کړ
چې یې راوستې زلزلې پر وطن
ګرانې کچکول د کوم فقیر دې مات کړ.

۶/۱۲/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غر (۷)

د غره پر کلي مې د سرو ګلونو سیند راغی
زما د غره په وینو سرې تیږې ډولۍ شوې
د سپرلي ناوې ته
غر مې د وینو او ګلونو د غه سرې سرې پګړۍ دواړه تړي.

❋❋❋

د وربځو اوښې مې د غره په تورو څڼو
هر سهار څري
غر مې شپونکی دی
د شنو پاڼو په شنو لوښو کې د تورو شپو له تیو ځنې ستوري
لوشي
غر مې رمو سره نارې د سرو لمرونو کوي
غر مې د وینو تار په لاس کې
له غوټیو نه جامې جوړوي.

❋❋❋

غر مې څېرۍ څېرۍ راخور دی
پر ټپي ګوربتو سیوری کوي
غر مې لاسونو د زخمي زخمي ګوربتو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

له شپو سره جګړې ته
د رڼو ستورو لوروته کړي
زما د غره ګوربت د زړه د رڼو وینو د یاقوتو له د برې نه
راته باد د ازادۍ وروي
زما د غره نوم
د سرو وینو
او د ګل
او ازادیو نوم دی
غرمې د وینو او ګلونو د غه سرې سرې پګړۍ د وا ړه ترې.

۲۳/۱۲/۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوب په اېينه کې

لمرشود شنو پرخو بنيبنې يې راته ماتې کړلې
څه د ګلپېغلو لوپټې يې راته ماتې کړلې
ګوره ګوزار مې د پښتون اشنا څه سم ولګېد
زولنې پاتې شولې پښې يې راته ماتې کړلې
زمادزړه خم يې که تش کړ، تشوي دي خير دی
څومره ظالمه ده پيالې يې راته ماتې کړلې
مايې د سترګو اېينې کې و يو خوب ليدلی
دې مې کور وسو اېينې يې راته ماتې کړلې
داسې سجدې چې وايې ړوند خونه يې ملا
چېرته سجدې وکړم کعبې يې راته ماتې کړلې.

۴/۱/۱۳۷۵

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذبیح الله انیل ته:

له ابلیس سره

کلونه وشول چې مې روح
د خدای د مینې د غوټیو په شینکۍ څولۍ کې نه ځایېږي
ما د ابلیس اشنا د ښکلو سترګو پاڼو کې
د حسن او د مینې غوړولی څادر
خدای رانه کړکه لري
مګر شاعر ابلیس مې سترګو
او د شونډو جادو د ښتو کې لګیا دی
راته زړې د غزل کړي
څوک مې د ښکلې شاعرۍ په قدر نه پوهېږي.

❋❋❋

کله چې شپه شي
د خوږې ګناه د پېغلې د سرو شونډو جام پر سر واړوم
ابلیس د حورو د سرو شونډو د سرو پاڼو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کليمې پټې کړي
او د غزل لونګين خور کړي زما د شونډو پر شاعرو پاڼو
کله دې خوب کې د ((حوا)) د چمبو غبرلیدلی؟
چې يې غزل ته ((آدم)) مست شي ان له شپې نه ترسبا
پورې
هغه چمبه، هغه غزل زه يم
نو ته چې ځې راپسې ژاړې ولې؟
لکه ابليس درسره مل يمه زه.

۲۸/۱/۱۳۷۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

داستاد روهي په مړینه:

هغه غر، هغه سیوری

ډک جام مې له منګولو د جانان ونړېده
یو ستوری له لمنې د اسمان ونړېده
دا شپې به د کیسو د زمانې راته څوک راوړي
ای عشقه چې رباب د ادم خان نړېده
یو شین قامت چې رنګ دی او یو شین سیوری چې نه شته
یو ګټ مې له دې غره نه د افغان ونړېده
حیران یم د غزل شبنم به خدایه چېرته تم شي
زموږ چې د شعرونو سایبان ونړېده
ځولۍ به څنګه رنګه د پښتو دابۍ نه وي
یو غر غوندې روهي د روهستان ونړېده.

د ۱۳۷۵ل کال غبرګولی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وير، مينه

هلته پر مړو ژاړي
خو زه او ته لکه جوړه بتکې
د غېږو غېږو څپو غرونو کې بربنډ ناڅو.

***

هلته پر مړو ژاړي
هلته د وچې کربلا د تیږو ښار کې
د سرو وینو نالیدلې سرې غوټۍ ښکلوي
خو زه د کب په شانې
ستا د مچکو سمندر کې لامبم
ته لکه سره انګور په وینو لنده
زما د لاسو د ونې څانګو کې ټالونه وهې
موږ نه ((یزید)) او نه ((حسین)) لیدلی.

کابل
د عاشورا ورځ
۸/۳/۱۳۷۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیر محمد کاروان ته:

مينه او ژوند

يوه زړه ونه خوره ده پرې
تر سيوري يې يو ځوان ناست دی
يوه سپينکۍ پيشو يې غېږ کې ويده
او د ورځپاڼې په هر توري کې يې سترې سترګې.
شونډې چلم ته ورنږدې کړي
ورنه واخلي د لوګيو امېل
ورو ورو په شونډو کې موسکۍ شي
د پيشو په غوږ کې نارې کړي او وايي چې:
- پيشو تا مينه کړې؟
مينه د چرسو يوه شنه نشه ده
مينه ورځپاڼه ده
په ژوند کې يې پو ټکی د رښتيا نه شته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- پیشو ! پوهېږې چې ژوندون څه دی؟
ژوند د شنو چرسو د وریښمینې نشې شین واټ دی
چې د ارمان اس په کې وځغلي
او ستړی شي
او ومري په کې
او د کوڅو سپو ته یې تشه شان کیسه پاتې شي
پیشو ! تا مینه کړې !
پیشو ! ژوندون څه دی؟

۱۲/۳/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوچی په باران کې

ستورو د شپې پر تیو خولې ایښې ارام ویده دي
د شپې مانۍ نه د سپوږمۍ پېغله زلمو ونو ته نه راګوري
نری باران ووري
او د بادونو هوسۍ
د ځوانې دښتې د تیونو پرګلونو څري
هلته یو ستړی کوچی
د پټاسو دستمال په لاس کې د باران د طلایي مچیو
له شنې ورا تېرېږي
په لاره ځي، ځان سره وایي کوچي:
نری باران دی
له کېږدیو نه د سپو د وینې غږ نه راځي
درخو به خوب وړې وي
دا خو به څوک وینه کړي؟
ستورو درواغ وویل.

۲۱/۳/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې لمر ګل وکړي

کله چې تال د شپې راوشلېږي
د سترګو په هنداروکې د لمر کوترې ځالې وکړي
کوترې سپین وزرونه پرانېزي
دخوب د شنو ځنګلونو ماتو څانګو نه دانې ټولې کړي.
کله چې مخ د سهار ګل شي
اودشاتو مچۍ ټولې شي پرې.
کله چې کاڼي د ښوونځیو د تبیو تندې ښکل کړي
او ماشومه نجلۍ
له تور کمیس او سپین سالو سره په لاره کې خوره وره شي
لکه د وربځو او سپوږمۍ د ودېدلو شپه
کله چې ووړ ماشوم د تورې تختې مخ باندې
د سپین تباشیر خال کېږدي
او شپه وروسته ماشوم وړی شي
د ووړ جزدان له وانښکو نه د ږیو مهار لرې کړي
د وچې ډوډۍ ښکار وکړي
راشئ مین شئ پرې
او مینه وکړئ
زه چې زلمی وم هره ورځ مین وم.

۱۳۷۵/۳/۳۰

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د باغ غزل

سپرلی شو پېغلې د ښتو ته ورېمو کې وايي څه
ای ونې ! شینکی باد درته نغمو کې وايي څه
شاعر سیند مې نن خدايزده چې لیکلی کوم غزل
لږ تم شه ورته عشقه ! چې څپو کې وايي څه
رمو ته د ګلانو سهار څه ویل شپېلۍ؟
کوچۍ موسکا دې ګوره چې اینو کې وايي څه
یو ورېم دې کېږدۍ نه د ګرېوان ووت څه یې وې
یو خوب دې په ټوکریو د لیمو کې وايي څه
یو باغ یې خو زرغون کړ چې غوټۍ وکړې لاسو
ستا خیال مې نور د سترګو په زانګو کې وايي څه؟

۴/۴/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو شين انځور

له مانه څه شی غواړې؟
ماته د پلار تر مړینې وروسته
درې څيزونه په ميراث پاتې دي
اس
او هوجره
او يوه سره په وينو وللې توره.

❋❋❋

له مانه څه شی غواړې؟
دغه د منډو
او د وينو
او ډوډۍ د واده شين انځور؟

۱۳/۴/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

بيه

کلونه وړاندې مې ورته وويې:
دا ستا د شونډو څاڅکی په څو دی؟
وې: ستا د پلار او د نيکه وينه
او نن مې بيا ترې، پوښتنه وکړه:
ټول پېغلتوب دې وايه په څو دی؟
راته يې وويې:
ګرانه!
يوازې يوه ډوډۍ!

۳۱/۴/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه پرښتې

دوه پرښتې لکه جوړه بتکې
زما د کور په ایینو کې لامبي

❋❋❋

پرښتې ! ای پرښتې !
لاس دې زرغون،
پل دې زرغون،
خو وایه نن دې راته څه راوړي؟
((هغه زرغون ګل د سپوږمۍ څنګ نه))

❋❋❋

پرښتې ! ای پرښتې !
لاره دې سپینه،
شپې دې سپینې،
وایه تا راته نن څه راوړي؟
((دا د سپینکي لمر د لاس سپینه توره))

❋❋❋

پر پګړۍ ګل،
لاس کې مې توره شنه شوه
پښتو ! سپین آس شه
چې د وخت د مغولو جنګ له ورځم.

۲/۵/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونه

سکروټې دي، لمبې دي خو ټوکېږي يوه ونه
کلونه پس دې ښار کې زرغونېږي يوه ونه
رګ رګ کې يې د پاڼو خير که وينه پاتې نه ده
ريښه يې په اوبو کې ده غوړېږي يوه ونه
د ځانګو په کېږديو کې يو غږ د شپېلۍ نه شته
کوچۍ ښارو را درومه چې لويېږي يوه ونه
منم چې به لوګر راته کښت لو کړي د لونګو
تالو نه د لاره کله تېرېږي يوه ونه؟
سپېرو سپېرو شملو ته به سبا ګلونه راوړي
په سر مې چې نن سيورى کېږي يوه ونه.

۸/۵/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا جل، دا برسات

شوگیر چې درته شپو پر څنو مات راوړی دی
یو خوب مې درته سترګو کې سوغات راوړی دی
دا ډک جام چې نن ربړدي په لاسو کې د فرغون
موسی له کوه طور څنې تورات راوړی دی
دا چا ویل چې وربې د پښتون شولې هوجرې؟
دې وربو میکائیل ته هم خیرات راوړی دی
شېبه پر لمبو سره ده او شېبه پر ګلو سره
دې خاورې کله جل، کله برسات راوړی دی
ساعت وروسته رازېږو دا ساعت خیر دی چې مرو
تقدیر راته بس دغسې حیات راوړی دی
سپېڅلی مسلمان دی خو یې زده نه شوه سجده
دې قام ته خدای دخپل غرور زکات راوړی دی.

۳۱/۵/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خوب کوترې

ما بېګاني خوبونه
د ښکلي سيند په طلايي هندارو ټول مات کړل
د خوب زخمي زخمي کوترې مې
د سترې او کوچي سيند د څپو کېږدۍ کې نه ځايېږي
کبه !
دا څه مې وکړل؟

***

سيند مې د خوب زخمي کوترو ته يو بام نه لري
د سيند لاسونه خو د غره کاڼو پخوا پرې کړي
څوک به زما د خوب کوترو ته په لپو کې دانې ورکړي؟
کبه !
دا څه مې وکړل؟
کبه !
زما د خوب زخمي زخمي کوترو ته
يو سيورى، يو پناه خو شه !
کبه !
زما د خوب زخمي زخمي کوترو ته
د سترې درد دوا خو شه !
((نه... نه !
مور مې لګيا ده له سهاره تر ماښامه په زړو ګوتو جامې مينځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لور مې تمامه ورځ ايينې سره خبرې کوي
زما هم خوب راځي)).

***

سيند لا روان دی
سيند بهېږي پسې
د خوب کوترې مې کوچې شوې بېرته نه ستنېږي.

۵/۲/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مات لمر

یـو سـتوری سـتورو وواژه یـو لمـر د سبا مـات شـو
د غرونـو پـه لاسـونو مـې یـو غـر د سـبا مـات شـو
منم چې سپین سبا دی شپه کوچی شوه چپرته لاړه
موسـم د سـبا راغـی خـو وزر د سـبا مـات شـو
دا بیـا مـې د نشـو پـه ګنـاه څـه نیسـې زاهـده؟
سـاقي لاړه منصـور شـو او سـاغر د سـبا مـات شـو
دا شپې پربېږده اوږدې شي ان چې ستوري څانګې وکړي
کلالـه ! سـتا پـه لاس کې چې هنـر د سـبا مـات شـو
مـوږ وړ د رڼـا نـه یـو تښـتېدلو وربـځو راشـئ !
رهبـر د سـبا نـه شـته دی، لښـکر د سـبا مـات شـو.

تله ۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه دار - هغه چنار

پښتنو وینو غوټۍ وکړې بهار دی
ساقي ګوره چې پېړۍ وروسته مو وار دی
پوروړي څه د تاک د پېغلې نه یو
هر یو رګ یې زموږ د سرو وینو ابشار دی
زنګ وهلې توري غرپ د لمبو غواړي
ساقي زار شم راکوه یې چې خمار دی
لا د ژیو سوداګر سره جګړه ده
لا خو پاتې جوړ د هغو اوبو ښار دی
رباب ګونګ دی ادم هېرې چیغې غواړي
چا تري وړی د درخو د غاړې هار دی
شنو زمریو ددې غرو ته خبر ورکړئ
چې اباد لا د زړو بګوو غار دی
بیا پر غاړو د شملو غرونه او چت شول
اورګډ شوی د ټیکریو پر بازار دی
هره پېغله ملالۍ، هر ځوان ایوب دی
هر سنګر مو سور میوند د کندهار دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

وربځــو دا مــو د يــو څــو ســتورو نېــزې دي
لا كــاروان مــو د لمرونــو خــو پــه لار دی
ازمــوينې تــه يــې وختــه ! څــه حاجــت شــته؟
يــو پــه دوو توتــو لــوی، بــل پــه انګــار دی
هــر يــو ښــاخ يــې چــې و دار د ژيــد ارانو
هغــه وور نيــالګی هســک شــوی لــوی چنــار دی
تــه پــه نشــته غــوږ كــږه خــولې پــه ســر وره
مــا ترلــی د خوشــال بابــا دســتار دی
اوس نــو زر لالــي د نــورو ترپنــه زار كــړئ
چې مې ځورنــد خپــل لالــی پــر ســر د دار دی.

۳/۸/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مينې ته...

مينې ! له شرمه در کتلی نه شم
پېريان د ((قاف)) له غرونو راغلل
بيا د عشق د پرښتې د ګربوانه غاړې ته لاس اچوي
ابليس لګيا دی پر زمزمو ، د ګناه خپله کېږدۍ غوړوي
مينې له شرمه در کتلی نه شم !

❋❋❋

مينې له شرمه درکتلی نه شم
سيلۍ الوتې زموږ د باغ
د سرو ګلونو د ښايسته وو
پاکو ميندو په کمڅو کې تومتونه اوبي
مسيح تېره توره په لاس د تومتونو په
واټونو کې زنګېږي او خپل غم ته خاندي
نور په دې ښار کې لېونی د مينې پاتې نه دی
مينې له شرمه در کتلی نه شم !

❋❋❋

مينې له شرمه درکتلی نه شم
چې مو هر غږ پر هوا خور شي دلته ځمکه، دلته خاوره
ترې د غرو په څېر ماران زېږوي
دلته جنډه د يوه نر پر قبر هم نه شته
شيطان پر ځمکې بادشاه شوی او زموږه پر سرونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه تخت د سلیمان ګرځوي
پېریان یې حمد بولي،
مرغان پرې سیوری کوي،
او به زموږ له لپو تښتي او بادونه مو په کاڼو ولي
دلته له زړه اسم اعظم هېر دی
میني له شرمه درکتلی نه شم !

❋❋❋

میني له شرمه درکتلی نه شم
نور مو د کلي د ګلونو په کاله کې
پېغلتوب د ګل غوټیو چېرته هم نه شته
او ابراهیم د خپلې ښکلې نازولې د جمال او د عفت
د لوټ کوځو کې د غارت قصې ته خوب وړی دی
نور مو د باغ نجونو ته ((هسکې)) او ((کږې)) شملې
د ښمنې ښکاري.
میني له شرمه درکتلی نه شم !

۱۲/۹/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپه

ای شپې !
راځه چې ځو د خوب په کرونده کې مې ځايېږي خونه
❋❋❋
شپه د کمځو د غرونو ټال کې ځنګېدلې راغله
پلو د تورو وربځو
په کې پاولې د ستورو
لکه:
کوچۍ پېغله رمه کې د ښايسته وريو
خو د سپوږمۍ هنداره ماته ده ای شپې !
ته به د خپل حسن
او عشق
د پېغلتوب تماشه چېرې وکړې؟

۱/۱۳/۱۳۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

بیا رانغلې بڼو ته په پستو وزرونو
زما د خوب کوترې ستا د سترګو له بامونو
ځلو وهلې ګوره څه خواره واره پرې ګرځي
د شونډو بوراګانو مې ستا د شونډو پر ګلونو
په خپل شرنګ به ویده شمه، په خپل شرنګ به راویښ شم
بنګړي مې کړه د لېچو ګرځوه مې په لاسونو
زما مینه یو سیند دی او ستا زړه وور کوټې کلی
دا سیند چېرته جانانه او کېږدی د حبابونو
لانبکاري چې موده لېونتوب مې پوره نه ده
یو څوک راته ناري وهي د غرونو له سرونو.

۱۳۷۲ وری
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند

ښايي چې ژوند يو ګنهکار وي
چې تراوسه پورې
لا د زمان د اسماني سکوت
د دنګو ، دنګو غرو غاړو کې
لکه پر غز ((حنيفه))
چې د الله د مخلوقاتو د ((قاتل))
او د سرو وينو د سېلاب د بهوونکي په نوم
د خدای له شرمه
زنداني د تورې ځمځې پاتې
هاسې د خپلو سرو غچونو
په کوم خوب تللی وي
ځکه:
د ژوند د بنده ګانو هغه شنه خوبونه
د شيطانانو
له تورجنو خوبو
تور پاتې شول.

۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا هوجرې او دا شملې

نه ساقي شته، نه جانان شته مازیګر دی
څومره تږی د پېړیو مې ساغر دی
پسرلی نه دی پرې نوم د سپرلي مه ږدئ
ډوب په وینو کې یو سور چریک د لمر دی
د نارنجو ښاخ منم ورته بنګړی شو
خو مات شوی مې مړوند د سپین سهر دی
نازولې سپوږمۍ مه خبېږه شه تمه
چې د وریځو اوښ ولاړ درته پر سر دی
شنه منګي مې د جنکو پر ولو مات شول
د نامرده مغل یون پر دې ګودر دی
رانه اخلي د رڼو ستورو ناموس مې
چې ویده د شپو په تیکو کې خنجر دی
ته دې غشي وروره ګوندې چې ویښ شم
لا مې پاتې ځای په زړه کې د پرهر دی
د دېرو د قام شملې ورنه لوګی کړئ
د هوجرو طالب ختلی په سنګر دی.

۱۹/۱/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیک

ځو میاشتې وشوې چې در تللی نه شم
لارو کې ډېرې شنې دي
ګلان د اوښکو وروم پرې
ټوله ورځ د ستا د یاد ښکلې زانګو زنګوم.

❋❋❋

همدا چې لمر شین شي
زموږ د ښار هغې زړې دښته کې
زموږ د ښار مېن په کاڼو ولي
زموږ په ښار کې د مینو د سنګسار پسرلی بیا راغلی
نو لوپټه دې غواړم
په کې د خپلو تورو سترګو یو انځور
د نارنجي غږ پر وربښمینو تارو واوبه
راویې لېږه
چې ستا د یاد هغه خیالي حورې مې
زانګو نه باد یو نه سي
راته سنګسار یې نه کړي
ځو میاشتې وشوې چې درتللی نه شم
لارو کې ډېرې شنې دي.

۱۲/۲/۱۳۷۲

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مړوند

مړوند يو خوب، مړوند سترړيا نه لري
مړوند د غره د ابۍ پۍ رودلي.
❋❋❋
تا د سکندر کله ژړا ليدلې؟
يو سپين مړوند پرې د سرو تورو ګوزارونه کوي
يو سپين مړوند يې د غرور د اسويال رېبلی
❋❋❋
سکندر له ليرې لارو راغی د فيلانو له سرو تېر شوی
سکندر د پاروپاميزاد ښاپېريو شنه خوبونه ويني
يو سپين مړوند ورته جګړې ته وتی
وربالندې تندر د مړوند ووري
خو ای د سپين مړوند ((روښانه)) پېغلې
تورې په ورو،
تورې په پام وروه
سکندر په تورې هغه سپينه ډوډۍ نيمه کړله
نقاب دې سپين مړوند ته اور واچاوه.

١٩/٢/١٣٧٢
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لور غزل

پلـو پـرې د مـخ خـور کـړه غوړېـدلي دي سـرونه
جانانـه ! سـتا وربـل تـه مـوږ کرلـي دي سـرونه
دې قام ته د منصور وايه کوم دار شته دی که نه شته؟
لـوګرو کـه هـر څـو ورنـه رېبلـي دي سـرونه
د يـار د سـينې دښـته کـې د هـار نسـيمه وروځـه
غمـي نـه دي دې ټـال کـې زنګېـدلي دي سـرونه
څراغ چې شي دې دښته کې د وخت سترې کاروان تـه
پـه لـوړ ښـاخ د چنـار کـې ځړېـدلي دي سـرونه
چې سرې سيلۍ شوې ګونګې او د لور غزل يې وچ کړ
هـر ګـل مـو هـرې پـاڼې تـه ښـندلي دي سـرونه
ايـرې شـول خـو يـو چـم د ټيټېـدلو يـې زده نـه کـړ
الله مـو د غيـرت پـر لمبـو وللـي دي سـرونه
رقيـب پـر ډمـو وپلـوره مـوږ سـر داو کـړ پـر حـورو
يـو چاتـه پـه سـوغات کـې مـو لېږلـي دي سـرونه.

۲۵/۲/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

سپرلی که راوړی نه شئ تړې د سترګو انځور راوړئ
دې شپو ته سبا نه شته یوه لپه د نور راوړئ
منم چې یو سر نه شته دی چې غچ یې د سر واخلي
دې دار ځنې ملګرو خو دا سر د منصور راوړئ
چې پښو لاندې کړو وربځو ، چې د شپو ډمې پرې خاندي
د لمر تېپې آسونو نه لوېدلی غرور راوړئ
د سترګو تور مو بار که د ((یعقوب)) کړ پراوښانو
دې وړې مېلمنې ته لږ د ستورو انګور راوړئ
راځي چې تور ماښام کې رانه وړي چې زلمی عقل
یوه یې له تاکونو نه په بدو کې لور راوړئ
په شونډو کې همت که د خندا راوړلو نه شته
دې ښار ته خو تابوت د ځوانیمرګه سرور راوړئ.

۱۲/۳/۱۳۷۲
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د چم ونه

زما د چم ونه بربنډه ده
شرمېږم ورنه
د باد رهزنو ترې د شنو پاڼو جامې وړې دي
په سپين ټټر يې يو څو څاڅکي دي د خامو پيو
څانګې يې زړه روي،
تيونه يې اريې وړي دي.

❋❋❋

ونې ! سپرلی دی
واورې نه شته چې کفن شي درته
زما د مور شنه لوپټه هم بېګاه غلو وړې ده
ما مې خيالي څادر ګرو کړ
ـ د کلو وړی وم ـ
د پلار شمله خو مې له وخته توپانو وړې ده.

❋❋❋

زما د چم ونه بربنډه ده
شرمېږم ورنه
مور مې سر توره ده
ټيکری نه لري
نه څه شمله شته
نه څه خوردی څادر
زموږ د ېرې مازيګری نه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو سيوری، يو ګل

مرغو ! چوپ شئ ماله خوب راځي
دلته د زړونو باغچې شنډې دي
يو سيوری او يو ګل نه شته
دلته د سين سپينو هندارو کې
د لمر
د طلايي کبانو رنګ تور شو
دلته د شونډو د موسکاوو هوسۍ
قتلې شولې
غشو يوو ړې
او بنګړيواله سپوږمۍ
دلته د تاک پښغلو ته
د ستورو بنګړي نه اچوي
مرغيو !
چوپ شئ
ماله
خوب راځي
مرغيو چوپ شئ ماله خوب راځئ !
❋❋❋
دلته د باغ د شهزادګۍ بکارت مات دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سپرلي ښکلې شهې
د قاف د پېرانو وږې
دلته پرونو
د ((ایوب)) سیوری راخوردی
هرې پاڼې
هر اندام نه یې چینجي ووري
دلته تیارې
د شپو په بلاربو اسپو راغلې
د رڼا درمو لو کوي
دلته کورونو ته
د ژوند له شوم شیروار نه د سپېدو کټوې تښې راځي
مرغیو !
چوپ شئ
ماله
خوب
راځي.

۱۲/۴/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګناه

ځومره نېکمرغه يم ګناه کومه
تمامه ورځ ورېځې د باد له ژرندو باسم
او د لمر په تناره کې پسرلي ته تريږوډوډۍ پخوم
ځومره نېکمرغه يم ګناه کومه.

❋❋❋

زما د کور دا دېوالونه
د ځو خاورو
ځو اوبو
او د څه لمر
ځو ترکيبونه نه دي
زما له کوره دېوالونه د ښيښو راتاو دي
زما او زما د کاله ختهه يې
د تاک
او د انګورو
او شرابو
په لاسو ايښې ده
ما مې د سترګو د راڼه نور په وسعت
دومره شراب څښلي دي.

❋❋❋

دومره مغرور يم چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هسک د نازولي دربار سیوري لاندې
خپله ځواني راته پېغور ښکاري
خو مانه لوی غلام د ښکلو نه شته
یوه شېبه زما د لاس بېړۍ
د ښکلو د سینو په سمندر کې
ستړې شوې نه ده
زه لکه پلار هسې یم
پلار مې تر مړینې نه یوه ګړۍ دمخه هم
د شنو غنمو وږو لاندې
زموږ د کلي د بزګر له ارتینې سره بربنډ پروت و.

۱۳/۴/۱۳۷۲
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې لمر شین شي

کله چې لمر شین شي
ستا د یادونو شنه ګلان مې د زړګي پر مساپرې دښتې څانګې وکړې،
وغوړیږي
کله چې لمر شین شي.

❋❋❋

کله چې لمر شین شي
ستا د یادونو طلایي کبان په ښکلو او زرینو وزرو
زما د سترګو په چینو کې ستا د سترګو تصویرونو نه خوبونه مینځي
کله چې لمر شین شي.

❋❋❋

کله چې لمر شین شي
ستا د یادونو هغه پېغله هوسۍ را شي
تر بېګاه زما د زړه په جل وهلیو کروندو کې څري
کله چې لمر شین شي.

❋❋❋

زما د زړه دښته کې څاڅکي د باران نه ووري
زما د سترګو چینه وچه ده، د اوښکو مرغلرې ورنه غلو وړي دي
څوکاله وشول چې ږلۍ مې د زړګي پر فصل ووري او کېږدۍ مې
توپانونو وړې
نو ستا د یاد هغو ګلونو ته باران،

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغو کبانو ته اوبه،
او دې هوسۍ ته به شپونکی څنګه شي.

❋❋❋

بېګاه شپونکی باد ستا د څنو له غرو راغی
په پګړۍ کې یې یو ټکی د یو ګل نه و
له نرۍ ملا نه یې لمر هغه زرین وستنی نه و راتاو
چاپې په تشې او ریښې ریښې بخڅۍ کې یو د ستورو نارنج نه وایښی
نور مې په کلي کې باد نه چلېږي، باد هم مسافر شو ورنه
څومره تنها،
څومره یو ازې ده
زما د کلي ښکلې نازولې سپوږمۍ.

❋❋❋

بېګاه مې خوب لیدلی:
زموږ د کلي د چنارو تر شنو سیورو لاندې
پر هغو لویو پلنګې کټونو
یو څو کارغان ناست دي
ږلۍ د لښتو وروي، ګډوي ځان ته زموږ د کلي سپینې هیلۍ
زموږ د کلي په دېره کې د چلمو د کړو وږو لوګیو پر ځای
خورې ورې دي د ښایسته هیلیو تکې سرې د پېغلو وینې
کلي کې یو سیوری د برېټو
او یو شرنګ د سپینو تورو نه شته
رښتیا!
د کلي په دېره کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زلمیو ځوړرو
د اتڼ هغه سکنې ماښام درياد شي که نه؟

***

ستا د يادونو شنه ګلان مې
د زړګي پر مسا پرې د ښتې ځانګې وکړي
وغوړېږي،
کله

چې
لمر
شين
شي.

۱۲/۷/۱۳۷۲
پېښور - پښتونخوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

څه ښکلی سوداګر دی څومره ښکلی باران پلوري
یو اس د سپینو وربځو دی د وربځو ګلان پلوري
د ستورو په تېښتو یې جوړې کړې ورته څنې
نن دلته په دې چم کې یو کافر دی بتان پلوري
یو بار یې د رنګ راوړ د سپرلي جوارګر ګورئ
چې څومره یې ګران راوړ چې یې څومره ارزان پلوري
یو شین لوګی راخوردی یو سور اور دی لګېدلی
یو مست زردشت راغلی دی یو غلی اذان پلوري
بازار یې د نور لوټ کړ د اسمان سپینې کوترې
له لمر څنې ټیک اخلي او د ستورو کاروان پلوري
د باد په نیلي سپور د سهار سپین شهزاده راغی
د شپو بربنډې پېغلې پرې شلېدلی ګرېوان پلوري.

۱۳۷۷ کال د پسرلي لومړۍ شپه
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اسحق ننګيال لنډه پېژندنه

زوکړه:

لغمان- الينګار، دبسرام کلی، **۱۳۳۵**ل کال.

زده کړه:

سيمه ييز ښوونځی، د مهترلام ښار روښان لېسه او د افغانستان د پوليسو اکاډمي.

دنده:

د پوليسو اکاډمۍ تدريسي غړی، د څارندوی مجلې او پيام ورځپاڼې خبريال او د ليکوالو ټولنه کې لنډمهال، د ژوندون مجلې مدير او وروسته د اطلاعاتو او کلتور وزارت د شعر او ادب اداري امر.

اثار- چاپ:

۱- ډالۍ، ۲- سپېره ډاګونه او غوړېدلي بزغلي، ۳- هغه شپې هغه کلونه، ۴- څاڅکي څاڅکي (شعري ټولګې) **۵**- (۱-ښېرې په مالت کې، ۲- نه جام نه څادر، ۳- سندونه هم مري، ۴- دا جل دا برسات او ځينې نور شعرونه) چې په همدې اثر کې (سيندونه هم مري) کې ځای شوي دي.

ناچاپ:

سيند په منګي کې (د بېلابېلو ليکنو ټولګه) او يو شمېر نورې ليکنې.

مړينه: پېښور، **۱۳۷۷**ل کال د ثور اتمه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو باد ، یو منصور

یو بـــاد رالګیـــدلی مالـــه ځانـــه ســـره وړي
د زړه اس مـــې لـــه بـــاره د ارمانـــه ســـره وړي

د شپو پـراوښ یـو غـل دی زمـوږ کلـي تـه راغلـی
ګلونـــه او باغونـــه لـــه باغوانـــه ســـره وړي

یـو پـل وم چېرتـه لـرې ستا پـر لاره زرغـون شـوی
یـو لـوټ مـې اوس لـه بادولـه بارانـه سـره وړي

یو څوک دی ستا لاس شراب یې ټول راځنې وڅښـل
دا سـره کېـږدی، د خـوب مـې لـه توپانـه سره وړي

زمـوږه یې پـه سترګو کې د شپو دوړې شیندلي
دا لـوی کـاروان مـو ځکـه لـه څاروانـه سره وړي

نـاري د انـاالحق یـې ورتـه وچـې کـړې پـر ژبـې
منصـور وطـن مـې دارتـه لـه ایمانـه سره وړي

۱۷/۱/۱۳۷۷
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

د محمد اسمعیل یون لنډه پېژندنه

محمد اسمعیل یون د حاجي محمد خان زوی پر ۱۳۴۶ل کال، د لغمان ولایت د الینګار ولسوالۍ دنیازیو په یوې روښنفکرې کورنۍ کې زېږېدلی دی.

لومړنۍ زده کړې یې د الینګار ولسوالۍ د سلینګار په لومړني ښوونځي کې سرته رسولي دي، تر هغه وروسته کابل ته راغی او په خوشال خان لېسه کې شامل شو. پر ۱۳۶۶ل کال له نوموړې لېسې څخه په دویم نومره بریالی او پر ۱۳۶۷ل کال د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي د پښتو څانګې محصل شو. پر ۱۳۷۰ل کال له نوموړې څانګې څخه اول نومره بریالی او پر همدې کال بېرته د پښتو څانګې د کدر غړی شو. پر ۱۳۸۵ل کال په نوموړې څانګه کې د ماسترۍ دوره پیل شوه، یون په ډېر ښه او بریالي ډول دا دوره پایته ورسوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

محمد اسمعیل یون له ۱۳۷۰ ل کال څخه بیا تر ننه پورې د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي تدریسي غړی او د(پوهندوی) علمي پوړی ته رسېدلی دی، پر استادۍ سربېره، استاد یون د ((کابل پوهنتون))، ((هیلې)) او((شمشاد))مجلو د چلوونکي دنده هم په ښه ډول ترسره کړې ده. په پېښور کې د چاپېدونکې ((معارف)) مجلې کتونکی غړی هم و. همدارنګه دیو شمېر نورو چاپي خپرونو همکار هم پاتې شوی دی.

استاد یون پر ۱۳۸۱ ل کال، په جلال اباد کې بېړنۍ لویې جرګې ته د ختیزو ولایتونو د انتخاباتو د دفتر مشر شو، د دې جرګې لپاره تر ټاکنو وروسته د جرګې غړی، بیا د جرګې د غړو له خوا د بېړنۍ لویې جرګې دلومړي منشي په توګه انتخاب شو. استاد یون په دې جرګه کې تر خپل وروستي وسه خپل ملي او تاریخي مسولیت ادا کړ او د هېواد دښمنه عناصرو د توطیو مخه یې ونیوله.

تر دې جرګې وروسته، کله چې د افغانستان د اساسي قانون د تدوین بهیر پیل شو، نو استاد یون بیا د دې بهیر لپاره د ختیزو ولایتونو د دارالانشاد دفتر مشر وټاکل شو. په ختیزو ولایتونو کې د اساسي قانون د لویې جرګې لپاره انتخابات هم د همدې دفتر له خوا ترسره شول. استاد یون د اساسي قانون د تصویب په لویه جرګه کې د نوموړې جرګې د دارالانشا د غړي په توګه خپل فعال رول ادا کړ. ټاکل شوې وه، استاد یون په ختیزو ولایتونو کې د افغانستان د جمهوري ریاست لپاره د عمومي ټاکنو د دفتر مسول شي، خو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

کابل کې د لويو جنګسالارانو او ځينو تنظيمي مشرانو له خوا پر حکومت او ملګرو ملتونو د زيات فشار له امله له کاره ګوښه شو.ملګرو ملتونو(UNAMA) استاد يون ته وړانديز وکړ، چې په کابل کې به تر دې لوړه دنده درو سپارو، خو استاد يون ونه منله او خپلې استادۍ ته يې دوام ورکړ.

درې کاله وروسته يې د ځينو ملګرو په زيات ټينګار او غوښتنه، د جمهوري رياست د ملي امنيت شورا په دفتر کې د فرهنګي چارو د رياست دنده و منله او په کابل پوهنتون کې پر استادۍ سربېره لا تر اوسه دا دنده پر مخ وړي.استاد يون پر ۱۳۸۵ل کال د افغانستان او پاکستان د امن ګډې جرګې لپاره د افغانستان له خوا د منشي په توګه غوره شو او دا دنده يې هم په ښه ډول ترسره کړه.

استاد يون د خپلو اکاليکوال په توګه په تېرو شلو کلونو کې ګڼ شمېر فرهنګي او ټولنيز خدمتونه ترسره کړي، په ګڼو چاپي، راديويي او ټلويزيوني مرکو کې يې د و اقعيتونو او حقايقو د څرګندېيان له امله د خلکو په زړونو کې ځای نيولی دی. که څه هم ډېر خلک د يون ليکنې، مرکې او نظريات خوښوي، خو يو شمېر داسې خلک هم شته، چې د يون سرسختي مخالفين دي. د هغه ملي او ګټورو نظرياتو ته هم غلط رنګ او تعبير ورکوي، دا ډول اشخاص، چې اکثره يې زورواکي او د سياسي ډلو ټپلو غړي او مشران دي، د استاد يون نظريات خپلو شخصي او تنظيمي ګټو ته خطر بولي، نو ځکه يې په ټينګه مخالفت کوي. زه ددې شاهد يم،

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر کله چې یون کومه لیکنه او مرکه کړې، نو دده پر وړاندې یې مثبت او منفي غبرګونونه دواړه راپارولي دي، منفي غبرګونونه اکثره وخت د هغو اشخاصو او ډلو له خوا وي، چې په تېر کړکېچن سیاسي بهیر کې یې ډېرې نامشروع ګټې ترلاسه کړي او ځانونه یې مطرح کړي دي.

مثبت غبرګونونه اکثره د ولس د مشرانو، روښنفکرانو او نورو مخورو له خوا وي، خو استاد یون په دغسې سختو اغزنو او تنګو شرایطو کې بیا هم خپل فرهنګي، سیاسي او ټولنیز کار ته دوام ورکوي.

دا اوسنی فرهنګي کار، چې تاسو یې اوس په مسلسل ډول ګورئ، دا د تېرو شلو کلونو کارونه دي، چې له تېر یو نیم کال راهیسې پرې په منظم ډول کار شوی، اوډل شوي او دادی ستاسو مخې ته اېښودل کېږي، په داسې یو دولتي دفتر کې چې بوختیاوې په کې ډېرې وي، د منظم او ستر فرهنګي کار سرته رسول اسانه کار نه دی.استاد یون پر خپلو فرهنګي کارونو سربېره د ګڼو فرهنګي ټولنو د غړي، همکار او موسس غړي په توګه هم خپل فرهنګي رول ادا کړی، په پېښور کې یې د دوو المان مېشتو فرهنګي ټولنو (دافغانستان دکلتوري ودې ټولنې) او(د پښتني فرهنګ د ودې پراختیا ټولنې) د همکار په توګه د بېلابېلو لیکوالو په لسګونو اثار، ایډیټ او چاپ کړي دي دغه راز یې په سلګونو کورنیو مشاعرو، ادبي غونډو او سیمینارونو کې ونډه اخیستې ده، خپله

(c) ketabton.com: The Digital Library

یې هم په لسګونو مشاعرې، سیمینارونه او علمي ورکشاپونه جوړ کړي دي.
سربېره پر دې، په یو زیات شمېر، ملي او نړیوالو کنفرانسونو کې یې په ښه ډول د خپل هېواد استازي کړې ده. دلته به یې د اثارو یادونه وکړو:

اثار

الف- پنځونې:

کتاب نوم	څرنګوالی	چاپکال
• مټکور	لومړۍ شعري ټولګه	دویم ۱۳۸۷
• په اورونو کې سندرې	دویمه شعري ټولګه	دویم ۱۳۸۷

ب- راټولونې:

• هیلې	ګډه شعري ټولګه	دویم ۱۳۸۷
• نیمګړي ارمانونه	د حیران شعري ټولګه	دویم ۱۳۸۷
• د لوونو فصل	ګډه شعري ټولګه	دویم ۱۳۸۷
• د نازو انا یاد	د سیمینار د لیکنو ټولګه	دویم ۱۳۸۷
• د استاد الفت نثري کلیات	د استاد الفت نثرونه	درېیم ۱۳۸۷
• سیندونه هم مري	د اسحق ننګیال شعري منتخبات	دویم ۱۳۸۷

ج- ژباړنې:

- د ټولنپوهنې له نظره: په افغانستان کې د واک جوړښتونه
  دپوهنوال روستار تره کي اثر — دویم ۱۳۸۷
- .د افغانستان فرهنګي میراثونو ته یوه کتنه
  د نینسي دوپرې اثر — دویم ۱۳۸۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

- په افغانستان کې د جګړې جنايتکارانو محاکمه
  د پوهنوال روستار تره کی اثر دویم ۱۳۸۷

د- يونليکنې:

- د اماراتو سفر د اماراتو يونليک دويم ۱۳۸۷
- که يون دی يون دی د اروپا يونليک لومړی ۱۳۸۷
- د پښتانګون ترځنډو د امريکا يونليک لومړی ۱۳۸۷

هـ- څېړنې او شننې:

- د محمد ګل خان مومند اند و ژوند ته يوه لنډه کتنه دويم ۱۳۸۷
- استاد زيار د پښتنې فرهنګ يو ځلاند ستوری دويم ۱۳۸۷
- د کابل پوهنتون د ادبياتو پوهنځي پښتو کتابښود دويم ۱۳۸۷
- د افغانستان فرهنګ ته اوښتې ژبانونه دويم ۱۳۸۷
- د پښتو شعر هندسي جوړښت شپږم ۱۳۸۷
- له افغانستانه د مسلکي کادرونو د فرار عوامل دويم ۱۳۸۷
- ساينسي پرمختياوې دويم ۱۳۸۷
- ببرړنۍ لويه جرګه ولسواکي او زورواکي دويم ۱۳۸۷
- انديال خوشال لومړی ۱۳۸۷
- هيله د خپلو سريزو په لمن کې لومړی ۱۳۸۷
- کلتوري يون لومړی ۱۳۸۷
- فرهنګي فقر لومړی ۱۳۸۷
- مرکه او مرکې لومړی ۱۳۸۷
- خوشال په خپل ايډيال لومړی ۱۳۸۷
- د کتابونو په وړمو کې لومړی ۱۳۸۷
- افغانستان په سياسي کړليچ کې لومړی ۱۳۸۷
- پښتو ليکنی سمون لومړی ۱۳۸۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

- اوسنۍ رسنۍ لومړی ۱۳۸۷
- که نړیوال ماته وخوري؟ لومړی ۱۳۸۷

خدای (ج) دې استاد یون ته ډېر عمر ورکړي او جرئت دې ورته هم تاند لري، الله (ج) دې دی له هر ډول بدو بلاوو وژغوري، په فرهنګي کارو زیار کې ورته د نور زغم او وسېلې هیله لرم.

په درناوي

وفاالرحمن وفا

کابل - افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

sinduna ham mri

(The Rivers die too)

The collection of Nangyal's poems

Collected
By:
M. Ismael yoon

ISBN 978-9936-500-13-6

9 789936 500136 >

د خپرونو لړ: (۱۴)

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library